

JANAKKALAN KUNTA

Punkan osayleiskaava

KAAVASELOSTUS
5.10.2020

D:no 118/2016

JANAKKALAN KUNTA

Punkan osayleiskaava

KAAVASELOSTUS

Tämä kaavaselostus koskee **5.10.2020** päivättyä osayleiskaavakarttaa sekä merkintöjen selityksiä ja kaavamääräyksiä.

Kaavavaiheet:

Teknisen lautakunnan esitys kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksesta
Teknltk 19.4.2016 § 30

Kunnanhallituksen päätös Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen käynnistämisestä
Kh 2.5.2016 § 103

Kuulutus yleiskaavan vireilletulosta 7.12.2018
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtävillä 7.12.2018 – 11.1.2019

SISÄLLYSLUETTELO

1. TIIVISTELMÄ	1
1.1 OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS	1
1.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ.....	1
1.2.1 Osayleiskaavan osallistumismenettely ja tiedottaminen.....	1
1.2.2 Kaavaprosessi.....	2
1.2.3 Viranomaisyhteistyö	3
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	3
2.1 SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI	3
2.2 SUUNNITTELUALUEEN YLEISKUVAUS.....	4
2.2.1 Maaperä ja pinnanmuodot.....	5
2.2.2 Maisema.....	6
2.2.3 Asemakaavoitetut alueet	7
2.2.4 Kylämäiset alueet	7
2.2.5 Palvelut.....	7
2.2.6 Matkailu	8
2.2.7 Lomarakentaminen.....	8
2.2.8 Erityistoiminnot	8
2.2.9 Harrastus- ja virkistysalueet sekä virkistysyhteydet	8
2.2.10 Maa- ja metsätalousalueet	8
2.3 MAANOMISTUS	8
2.4 VÄESTÖ JA ELINKEINORAKENNE	9
2.5 YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO	9
2.5.1 Vesihuolto ja viemäröinti.....	9
2.5.2 Energiahuolto	13
2.6 LIIKENNE	15
2.6.1 Tiestö.....	15
2.6.2 Kevyen liikenteen verkosto.....	16
2.6.3 Joukkoliikenne	16
2.6.4 Raideliikenne	16
2.6.5 Vesiliikenne	17
2.7 LUONNONYMPÄRISTÖ	17
2.7.1 Natura 2000 -alueet.....	17
2.7.2 Luonnonsuojelualueet	17
2.7.3 Luontoselvitysten arvokkaat kohteet	17
2.7.4 Pohjavesialueet	26
2.7.5 Pintavedet ja tulvariskialueet.....	26
2.7.6 Ekologiset verkostot	28
2.8 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	30
2.8.1 Rakentumisen historiaa	30
2.8.2 Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.....	35
2.8.3 Maakunnallisesti arvokkaat kohteet.....	35
2.8.4 Paikallisesti arvokkaat kohteet	36
2.8.5 Historialliset tiet	36
2.9 MUINAISJÄÄNNÖKSET	36
2.10. YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	38
2.10.1 Maa-aineisten otto.....	38
2.10.2 Voimajohto.....	38
2.10.3 Melu.....	39
2.10.4 Pilaantuneet maa-alueet.....	40
3. SUUNNITTELUTILANNE	41
3.1 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	41

3.2 HÄME-OHJELMA 2018+	42
3.3 MAAKUNTAKAAVA	43
3.4 RAKENNEMALLI 2030+	45
3.5 YLEISKAAVAT	46
3.6 ASEMAKAAVAT	48
3.7 LIIKENNESUUNNITTELU	49
3.8 KAAVA-ALUEELTA LAADITUT SELVITYKSET	53
3.8.1 Yleis- ja asemakaavoitusta varten laaditut selvitykset.....	53
3.8.2 Käytettävissä olevat laajemmat aineistot.....	54
3.8.3 Muut suunnittelualueen lähiympäristöä koskevat selvitykset	55
3.9 RAKENNUSJÄRJESTYS	55
3.10 RAKENNUSKIELLOT	55
3.11 POHJAKARTTA JA SUUNNITTELUAINEISTO	55
4. OSAYLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET	55
4.1 YLEISTAVOITTEET	55
4.2 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET	58
4.3 MAAKUNNALLISET TAVOITTEET	59
4.4 MAANKÄYTÖN RAKENNEMALLI 2030+ JA MUUT KUNNAN TAVOITTEET	60
5. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	60
5.1. OSAYLEISKAAVAN LÄHTÖKOHDAT JA SUUNNITTELUN TARVE	60
5.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN	61
5.3 VIREILLETULO JA OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SAATU PALAUTE	61
5.4 LUONNOSVAIHEEN KUULEMINEN.....	62
5.5 EHDOTUSVAIHEEN KUULEMINEN.....	62
6. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISU	62
6.1 YLEISPERUSTEET	62
6.2 KOKONAISRAKENNE.....	64
6.3 RAKENTAMISALUEET.....	65
6.3.1 Kylämäiset alueet ja haja-asutus alueet.....	65
6.3.2 Teollisuus- ja työpaikka-alueet.....	67
6.3.3 Rakentamisalueiden yleismääräykset	67
6.4 LIIKENNEALUEET JA –YHTEYDET SEKÄ SEN ERITYISMERKINNÄT.....	67
6.5 MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET	68
6.6 LUONTOARVOT JA EKOLOGINEN YHTEYS.....	69
6.7 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ERITYISPIIRTEET JA ARKEOLOGINEN KULTTUURIPERINTÖ	70
6.8 YHDYSKUNTATEKNIikka.....	70
6.9 YMPÄRISTÖÄ MUUTTAVISTA TOIMINNOISTA	71
7. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	72
7.1. VAIKUTUKSET ALUE- JA YHDYSKUNTARAKENTEeseen	72
7.2 VAIKUTUKSET LIIKENTEeseen	74
7.3 VAIKUTUKSET YHDYSKUNTA- JA ENERGIATALOUTEEN.....	75
7.4 VAIKUTUKSET LUONTOON JA LUONNONVAROIHIN	76
7.5 VAIKUTUKSET MAISEMAAN, TAAJAMAKUVAAN, KULTTUURIPERINTÖÖN JA RAKENNETTUUN YMPÄRISTÖÖN.....	76
7.6 VAIKUTUKSET IHMISTEN ELINOLoihin JA ELINYMPÄRISTÖÖN	77
7.7 MUUT VAIKUTUKSET	77
8. OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN.....	78

SELOSTUKSEN LIITTEET

Liite 1, Vireilletulovaiheen palaute ja vastineet

ERILLISET LIITTEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Janakkala, Punkan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2018

Punkan osayleiskaava-alueen luontokartoitus 2018

Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen luontotietoselvitys 2018

Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019

Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää

Punkanjoen alueen liittymät, Mt130 suunnittelu

Kt 54 kehittämiselvitys liitteineen

1. TIIVISTELMÄ

1.1 Osayleiskaavan tarkoitus

Punkan osayleiskaavan alue sijoittuu Janakkalan eteläosaan rajoittuen sekä etelässä että idässä Riihimäen kaupungin rajaan. Lännessä yleiskaava-alueita rajaa Lopen kunnan raja. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 900 ha. Alue on yksityisessä omistuksessa lukuun ottamatta kunnan omistamaa 3 hehtaarin aluetta.

Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja se toimii siten ohjeena asemakaavaa laadittaessa. Kaavan mittakaava on 1:10 000.

Punkan osayleiskaavan suunnittelun tarkoituksena on määritellä teollisuus- ja työpaikka-alueiden sijoittumista. Alueella on myös vireillä Etelä-Janakkalan asemakaava Valtatie 3:n ja maantien no 130:n väliselle alueelle, joka on saanut alkunsa mm. kahden yksityisen maanomistajan aloitteesta. Asemakaavoitettavien alueiden osalta on tarkoitus tutkia myös alueen liikenteelliset edellytykset. Lisäksi kaavalla todetaan nykyisen asutuksen suhde muuttuvaan maankäyttöön.

Suunnittelualueella on maatalousyrityksiä, joiden toimintaa yleiskaavalla on tarkoitus tukea. Myös Piilonsuon alueella on yritystoimintaa, mm. betoni- ja asfalttijätteen vastaanottoa ja käsittelyä sekä hyödyntämistä. Yksityistietoimituksessa on yritysalueelle osoitettu Punkantien kautta tieyhteys, joka ulottuu osin osayleiskaavan alueelle. Tältä osin alueen uusien tieyhteyksien osoittaminen yleiskaavassa on tarpeen.

Punkan kyläalueen osalta osayleiskaavassa on tarkoitus osoittaa kylämäiset rakentamisen alueet olemassa olevan rakentamisen osalta yritysnäkökulma huomioiden, sekä mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet ja muut rakentamiseen osoitettavat alueet. Lisäksi kaavassa osoitetaan pääliikenneväylät sekä muut tarpeelliseksi katsotut ohjeelliset tiejärjestelyt ja liittymät sekä rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset, kuten maa- ja metsätalousalueet sekä mahdolliset virkistykseen ja luonnonsuojeluun osoitetut alueet. Samalla tunnistetaan alueella olevat luonnon- ja kulturiympäristön arvot.

Oikeusvaikutteinen osayleiskaava todentaa toteutuessaan kunnan maankäytön strategiaa mm. elinkeinoin ja asumiseen liittyen vastaten osaltaan Etelä-Janakkalan kehittämiseksi asetettuihin tavoitteisiin.

1.2 Osallistuminen ja yhteistyö

1.2.1 Osayleiskaavan osallistumismenettely ja tiedottaminen

Punkan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 63§) edellyttämänä Janakkalan eteläosaan sijoittuvan yleiskaavahankkeen prosessiin kuuluvana asiakirjana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tuotu esille osallistumisen ja vuorovaikutuksen kannalta keskeiset kaavoituksen työvaiheet. Siinä on kerrottu myös, miten kaavan eri vaiheista tiedotetaan ja miten osalliset pääsevät vaikuttamaan kaavasunnitteluun. Kaavasunnittelun eri vaiheissa pyritään siihen, että kaikilla kaavan osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua mielipiteensä kirjallisesti tai suullisesti.

Kaavaprosessin alkuvaiheessa yleiskaavoitusta koskien on järjestetty yleisötilaisuus 16.8.2018 Tervakoskella, jossa esiteltiin kaavalle asetettuja tavoitteita sekä suunnittelualueita yleisesti.

Kaavoituksen vireilletulosta kuulutettiin 7.12.2018 Janakkalan kunnan internet-sivuilla, kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä lehtikuulutuksella Janakkalan sanomissa sekä Aamupostissa. Vireilletulovaiheesta tiedotettiin alueen maanomistajia myös erillisellä kirjeellä.

Luonnosvaiheessa lähetetään kirjeet alueen maanomistajille sekä kuulutetaan alueen kaavaluonnoksen nähtävilletulosta Janakkalan sanomissa, Aamupostissa sekä kunnan virallisella ilmoitustaululla ja internet-sivuilla. Lisäksi valmisteluvaiheessa järjestetään kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on selostuksen erillisenä liitteenä.

1.2.2 Kaavaprosessi

Ajankohta	Kaavan vaihe	
2016	Kaavahankkeen käynnistäminen ja alustavan kaava-alueen määrittäminen	Aloitusvaihe
19.4.2016	Teknisen lautakunnan esitys kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksesta	
19.4.2016	Teknisen lautakunnan esitys kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksesta Teknltk 19.4.2016 § 30	
2.5.2016 - 10/2018	Kunnanhallituksen päätös Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen käynnistämisestä Kh 2.5.2016 § 103 OAS:n laadinta Yleisötilaisuus 16.8.2018 Tervakoskella Viranomaisneuvottelu 12.10.2018	Aloitusvaihe
2017–2019	Mahdollisten lisäselvitysten tekeminen ja lähtötietoineistojen keruu	
8–10/2018	OAS:n laadinta Yleisötilaisuus 16.8.2018 Viranomaisneuvottelu 12.10.2018	
11/2018-1/2019	Vireilletulo: Teknltk 27.11.2018 § 203, vireilletulo 7.12.2018 Vireilletulovaiheen kuuleminen: 7.12.2018 – 11.1.2019	
1/2019-11/2020	Selvitysten laatiminen Viranomaisten työneuvottelut 5.12.2019, 31.1.2020, 6.3.2020 Kaavaluonnoksen laatiminen sekä luonnosvaiheen aineistojen nähtäville asettaminen: Teknltk 13.10.2020 Mahdollisuus mielipiteisiin sekä lausuntopyyntöt	Valmisteluvaihe (luonnosvaihe)

12/2020-4/2020	palautteiden käsittely teklassa, kaavaehdotuksen laatiminen ja päättäminen nähtäville asettamisesta: yleisesti nähtäville, mahdollisuus muistutuksiin sekä lausunnot kaavaehdotuksesta, mahdollinen viranomaisneuvottelu	Ehdotusvaihe
5/2020-7/2020	kaavaehdotuksen hyväksyminen: tekla - kunnanhallitus - valtuusto Hyväksymispäätöksestä on mahdollisuus hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.	Hyväksymisvaihe
8/2021	kaava lainvoimainen	Voimaantulo

Osayleiskaavan suunnittelun vaiheista on kerrottu lisää kappaleessa 5, Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet.

1.2.3 Viranomaisyhteistyö

Yleiskaavatyön aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidettiin 12.10.2018 vireilletulovaiheessa. Neuvottelussa käsiteltiin kaavoitukselle asetettuja tavoitteita ja selvitystarpeita. Lisäksi pidettiin erillinen neuvottelu Tukesin kanssa liittyen ilotulitevaraston sijaintiin kaava-alueella (8.11.2018). Ilotulitevaraston toiminta alueella on sittemmin loppunut. Työneuvottelussa 31.1.2020 käsiteltiin myös Punkan osayleiskaavan luontoselvitystä. Mukana oli kunnan edustajien lisäksi viranomaisia ELY-keskuksesta sekä Hämeen liitosta. Riihimäen kaupungin kanssa on ollut yhteisiä neuvotteluja liittyen mm. Maantien 130 liikennejärjestelyihin (5.12.2019, 6.3.2020).

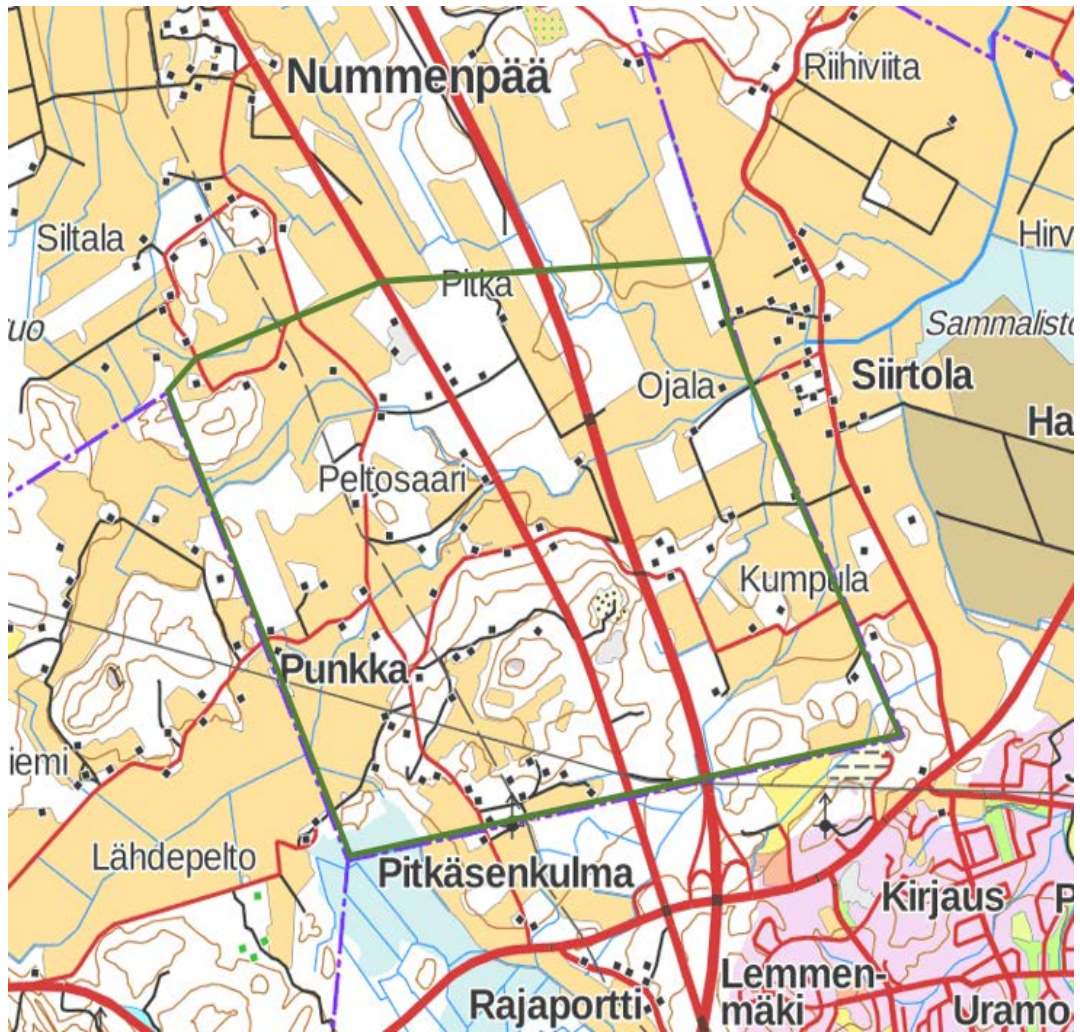
Jatkossa viranomaisyhteistyö perustuu neuvottelutarpeiden tunnistamiseen sekä lausunnotmenettelyyn. Tarvittaessa viranomaisneuvotteluja järjestetään kaikkien selvitysten valmistuttua ja luonnosvaiheen kuulemisen jälkeen.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Suunnittelualueen sijainti

Punkan osayleiskaavan alue sijoittuu Janakkalan eteläosaan rajoittuen sekä etelässä että idässä Riihimäen kaupungin rajaan. Lännessä yleiskaava-alueen rajaa Lopen kunnan raja. Pohjoisraja kulkee Kotamäen ja Pitkän välisellä alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 900 ha. Kaava laaditaan mittakaavassa 1:10 000.

Kuva 1. Kaava-alueen rajaus vihreällä viivalla

2.2 Suunnittelualan yleiskuvaus

Maastonmuodot ja maaperä ovat pitkälti muovanneet suunnittelualan maankäyttöä. Tasaiset ja viljavat alueet on otettu viljelykäyttöön, kun taas mäkisemmät, kivisemmät ja soisemmat alueet ovat muodostaneet metsätalouden toimintaympäristön. Alueen keskeltä etelä - pohjoissuunnassa kulkee myös kaksi merkittävää liikenneväylää, valtatie 3 (Helsinki-Tampere moottoritie) ja maantie 130, jotka halkaisevat alueen muodostaen merkittävää estevaikutusta.

Elinkeinotoiminta alueella on nykyisin melko vähäistä ollen keskittynyt lähinnä Uramonmäkeen varasto- ja logistiikkatoimintojen muodossa. Uramonmäessä on toiminut iltulitevarasto, jonka toiminta alueella on loppunut vuodenvaihteessa 2019 – 20. Suunnittelualueelle on sijoittunut myös jonkin verran muuta yritystoimintaa lähinnä maantien 130 läheisyyteen, osin myös kyläalueelle. Lisäksi alueella harjoitetaan maa- ja metsätaloutta. Alueella toimii myös monia hevostiloja.

Alueen rakenne on pinnanmuodoiltaan kaksijakoinen, mikä on vaikuttanut alueen maankäytön kehittämiseen. Alueen pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosat ovat pinnanmuodoiltaan melko tasaista, pääosin savesta koostuvaa, alankoa, jolla viljellyt peltoaukeat ja metsäalueet vuorottelevat. Pohjoisosien ainoa suurempi mäki on kaava-alueen luoteiskulmassa kohoava Kirkkosuonmäki. Punkanjoki kulkee ta-

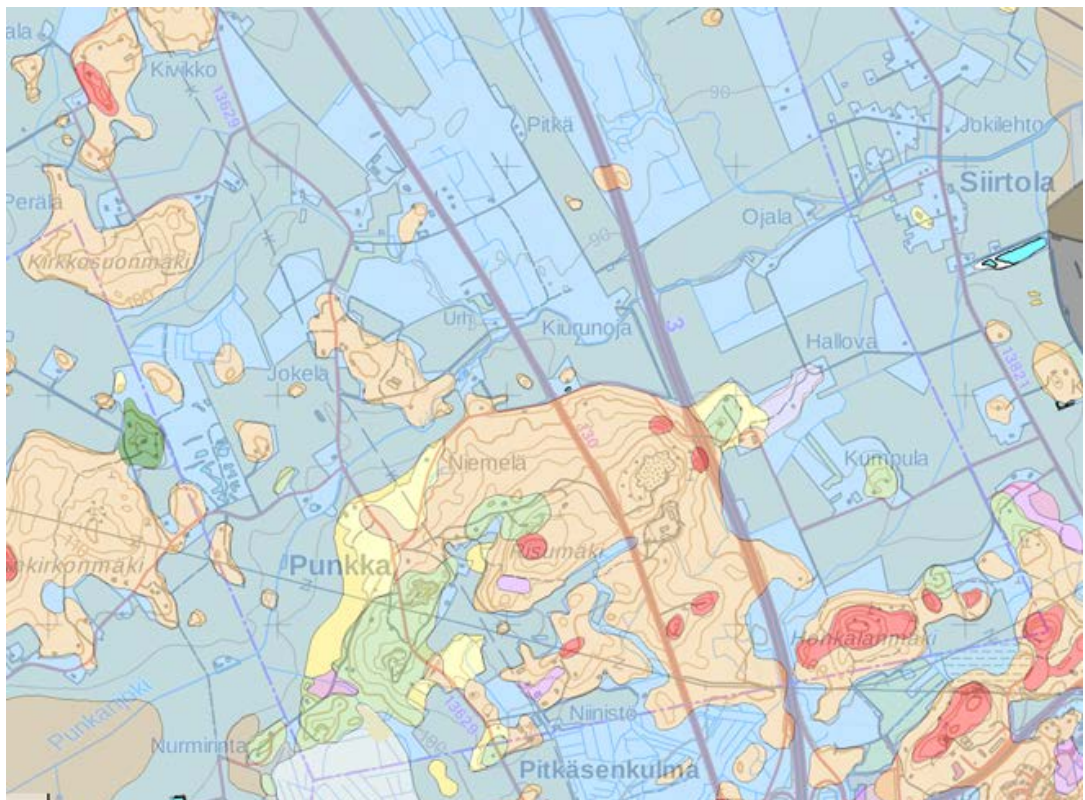
saisten alueiden halki, virraten lännestä itään, joka kokonsa puolesta on enemmänkin oja.

Alueen eteläosat ovat pinnanmuodoiltaan mäkisempiä, mikä on muovannut alueen maankäyttöä metsätalouden suuntaan. Mäet koostuvat pääosin hiekkamoreenista ja hiekasta sisältäen myös joitakin pienialaisia kalliolaikkuja. Eteläosien korkeimmat mäet ovat valtatie 3:n itäpuolella sijaitseva Honkalanmäki, valtatie 3:n ja maantien 130 välissä sijaitseva Uramonmäki sekä maantien 130 länsipuolella kohoava Risumäki. Eteläosissa sijaitsevat viljelyaukeat ovat muuta kaava-alueita pienimuotoisempia ja pienialaisia.

Pohjois-, länsi- ja itäosissa kaava-alueita asutus on muodostunut peltoaukeiden laitamille metsäalueiden puolelle, monin paikoin matalien moreenikumpareiden tuntumaan. Mäkisemmässä eteläosassa asutus on sijoittunut rinnealueille, mäkien lakialueiden ja alavien alueiden väliin. Eteläosan asutus Punkan kylässä on muuta suunnittelualueita keskittyneempää.

Suunnittelualueella ei sijaitse toteutettuja luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 –verkostoon kuuluvia alueita. Alueelta ei tunneta ennestään luonnonsuojelulain tai vesilain mukaisia kohteita. Alueen läpi on tunnistettu kulkevan maakunnallinen ekologisen yhteyden tarve.

2.2.1 Maaperä ja pinnanmuodot

Kuva 2. Kaava-alueen maaperä. Kartassa punaisella kalliioalueet, oranssilla hiekkamoreeni, tummanvihreällä sora, vaaleanvihreällä hiekka, keltaisella karkea hiehta, violetilla hieno hiehta ja sinisellä savi. Ruskea kuvaa saraturvetta ja harmaa rahkaturvealueita. (MML, paikkatietoikkuna: GTK)

Alue on pinnanmuodoiltaan kaksijakoinen, joka on vaikuttanut alueen maankäytön kehittymiseen. Alueen pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosat ovat pinnanmuodoiltaan melko tasaista alankoa. Alavien alueiden maaperä on pääsääntöisesti savea. Pohjoisosien ainoa suurempi mäki on kaava-alueen luoteiskulmassa kohoava Kirkkosuonmäki, jonka maaperä on hiekkamoreenia. Peltoalueiden keskellä sijaitsevilla metsäalueilla on lisäksi joitakin matalia kumpareita, joiden maaperä on hiekkamoreenia.

Suunnittelualan eteläosat ovat pinnanmuodoiltaan mäkisempiä. Mäet koostuvat pääosin hiekkamoreenista ja hiekasta sisältäen myös joitakin pienialaisia kalliolaikkuja. Mäkisten alueiden ja savitasankojen väleissä esiintyy paikoitellen hietaa. Eteläosien korkeimmat mäet ovat valtatie 3:n itäpuolella sijaitseva Honkalanmäki, Valtatien 3 ja maantien 130 välissä sijaitseva Uramonmäki sekä maantien 130 länsipuolella kohoava Risumäki. Kaikissa kolmessa mäessä esiintyy maaperässä kalliota pienialaisesti. Mäkialueilla on useita vanhoja pienialaisia hiekkakuoppia. Uramonmäessä sijaitsee laajempi vanha maa-ainestenottoalue, jolle haetaan nyt louhintalupaa alueen tasaamiseksi asemakaavakäyttöön.

Kuva 3. Suunnittelualan ortoilmakuva rinnevalovarjostuksella (MML, paikkatietokuvana)

2.2.2 Maisema

Maakunnallisen maisematyyppiäottelun perusteella suunnitteluala kuuluu Salpausselän-Puujokilaakson viljelymaisemat -maisematyyppiin, jonka alueelle on tyypillistä Riihimäen ja Hyvinkään asutuskeskusten ja vilkkaasti liikennöityjen maanteiden läheisyys, maakunnan mittakaavassa melko laajat peltoaukeat ja useat keskisuuret jokireitit. (Hämeen liitto: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto, Ramboll 2016)

Suunnittelualan maisema on kaksijakoinen pinnanmuotojen ja maaperän vaikutuksesta kehittyneen maankäytön muodostaman maisemarakenteen vuoksi. Alavilla pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosilla aluetta maisemaa hallitsee viljelytoiminnan muodostamat melko laajat peltoalueet. Maisematila on melko avoin. Hajanaiset metsäalueet rajaavat peltoalueita muodostaen Kanta-Hämeeseen varsin tyypillistä vaihtelevaa viljelymaisemaa. Asutus on alavilla alueilla sijoittunut peltoalueiden laidoille metsäalueille, pääsääntöisesti matalien moreenikumpareiden ympäristöön. Alueen kaukomaisema on viljelytoiminnan vuoksi melko avointa. Peltoaukeille avautuvat näkymät ovat pääsääntöisesti keskipitkiä, metsäalueiden rajatesa näkymiä. Esimerkiksi Punkan kylästä avautuu varsin pitkä ja avara kaukomaisema kohti Kormua.

Eteläosan mäkinen alue muodostaa maisemaltaan muusta kaava-alueesta huomattavasti poikkeavan alueen. Alueen maisemarakennetta luonnehtivat metsäisyys ja mäkisyys. Eteläosan maisematila on melko sulkeutunutta ja pitkiä kaukonäkymiä ei alueella juurikaan esiinny. Asutus on sijoittunut rinnealueille, mäkien lakialueiden ja alavien alueiden väliin. Eteläosan peltoaukeat ovat muuta kaava- aluetta pienialaisempia muodostaen rajatumpia ja suljetumpia maisematiloja.

Ihmistoiminnan vaikutus näkyy alueen maisemassa laajasti. Peltoalueiden ja asutuksen lisäksi jäljet näkyvät liikenneverkon kautta. Valtatie 3 ja maantie 130 halkaisevat alueen kahtia etelä - pohjoissuunnassa muodostaen myös merkittävän maisematekijän alueelle. Eteläosassa on havaittavissa soranoton jälkiä maisemassa monin paikoin. Alueen eteläosassa kulkee myös voimajohtolinja, joka on maisemassa selkeästi erottuva kohde etenkin peltoaukeilla.

2.2.3 Asemakaavoitetut alueet

Suunnittelualueella ei sijaitse asemakaavoitettuja alueita. Etelä-Janakkalan asemakaava on vireillä maantien 130 ja vt 3 välisellä alueella.

2.2.4 Kylämäiset alueet

Suunnittelualan asutus on kokonaisuudessaan kylämäistä ja haja-asutustyyppistä. Kylämäiset asuinalueet muodostuvat hajanaisesta asutuksesta sekä maatilojen talouskeskuksista. Tilojen toimialoja ovat kasvinviljely, erikoiskasvintuotanto ja hevostalous. Asutus on sijoittunut pääsääntöisesti metsäalueille peltoaukeiden laitamille. Asutuksen ja maatilatoiminnan lisäksi kylämäisille alueille on sijoittunut myös jonkin verran yritysten toimitiloja.

2.2.5 Palvelut

Julkiset palvelut

Suunnittelualueella ei sijaitse julkisia palveluita. Suunnittelualan lähimmät Janakkalan ala- ja yläluokkien koulut sijaitsevat Tervakoskella. Myös muut keskeiset julkiset palvelut sijaitsevat Tervakoskella.

Muut palvelut

Alueella toimii useita hevostalleja, jotka tarjoavat ratsastuspalveluita. Lisäksi alueella toimii jonkin verran muita yrityksiä ja yhdistyksiä, joilla on monenlaista toimintaa.

Kaupallisia palveluita alueella ei sijaitse. Suunnittelualue sijaitsee lähellä Riihimäen kaupunkia, jossa on tarjolla laajemmin kaupallisia palveluita. Riihimäen ABC:lle on suunnittelualan eteläreunalta matkaa noin 0,5 km. Muihin kaupallisiin palveluihin on alueen eteläreunalta matkaa muutamia kilometrejä.

2.2.6 Matkailu

Alueen matkailullinen vetovoima on vähäinen. Alueella ei sijaitse varsinaisia matkailupalveluja.

2.2.7 Lomarakentaminen

Alueen lomarakentaminen on varsin vähäistä vesistöjen vähäisyyden vuoksi. Osaa vanhoista asuinrakennuksista saatetaan käyttää vapaa-ajan asuntona.

2.2.8 Erityistoiminnot

Nykyisellään alueella ei sijaitse erityistoimintoja. Alueella on aiemmin sijainnut Moxom Oy:n ilotulitevarasto. Moxom Oy on kuitenkin myynyt omistamansa kiinteistön ja yrityksen toiminta alueella on loppunut. Tällä Uramonmäessä sijaitsevala alueella on kuitenkin edelleen varastorakennuksia.

Suunnittelualan eteläosassa on joitakin vanhoja maa-ainesten ottoalueita. Uramonmäen alueella on suunnitteilla kiviaineksen otto, johon liittyy tasaussuunnitelma alueen mahdollista asemakaavalla toteutettavaa toimintaa varten.

2.2.9 Harrastus- ja virkistysalueet sekä virkistysyhteydet

Suunnittelualan vapaa-ajan harrastustoiminta perustuu pääosin jokamiehenoikeuteen. Lisäksi alueella sijaitsee muutamia hevostalleja, jotka tarjoavat mahdollisuuksia ratsastustoimintaan. Maantien 130 varrella sijaitsee agilitytoimintaa harrastavan seuran halli ja alue.

2.2.10 Maa- ja metsätalousalueet

Alueen hallitseva maankäyttömuoto asutusalueiden ja muiden rakennettujen alueiden ulkopuolella on maa- ja metsätalous. Suunnittelualan tasaisemmillä pohjois-, itä-, länsi- ja lounaisosilla maatalous on hallitseva maankäyttömuoto laajojen peltoaukeiden myötä. Peltoalueiden reunoilla ja väleissä sijaitsevien metsäsaarekkeiden maankäyttömuotona on pääosin metsätalous rakennettujen alueiden lisäksi. Suunnittelualan mäkisemmässä eteläosassa peltojen määrä on vähäisempi ja laajuus pienempi, ja alueen hallitsevana maankäyttömuotona on metsätalous asutuksen lisäksi.

2.3 Maanomistus

Suunnittelualan on yksityisessä omistuksessa lukuun ottamatta Janakkalan kunnan omistamaa 3 hehtaarin aluetta.

2.4 Väestö ja elinkeinorakenne

Väestö

Janakkalan kunnan virallinen asukasluku 31.12.2018 oli 16 447 asukasta. Koko kunnan alueella väestö jakautui ikäluokittain seuraavasti 31.12.2018:

- 0-14 -vuotiaiden osuus väestöstä, 16,6 %
- 15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, 59,7 %
- 65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä, 23,7 %

Janakkalan päätaajamat ovat Turenki ja Tervakoski. Kunnan taajama-aste oli vuonna 2018 77,0 %, eli suunnilleen 12660 asukasta asui taajamissa. Näistä Turenkissa asui n. 7500 ja Tervakoskella n. 4030 henkilöä.

Yleiskaavan suunnittelualueella asuu noin 200 asukasta.

Työpaikka- ja elinkeinorakenne

Kunnassa olevien työpaikkojen määrä vuonna 2017 oli 5043, josta alkutuotannon työpaikkojen osuus oli 4,7 %, jalostuksen osuus 33,4 % ja palvelutyöpaikkojen osuus 60,8 %.

Kunnan suurimmat työnantajat Janakkalan kunnan lisäksi ovat Kiipulasäätiö, Lidl Suomi Ky, Valio Oy, Tervakoski Oy, Froneri Finland Oy sekä Kolmeks Oy.

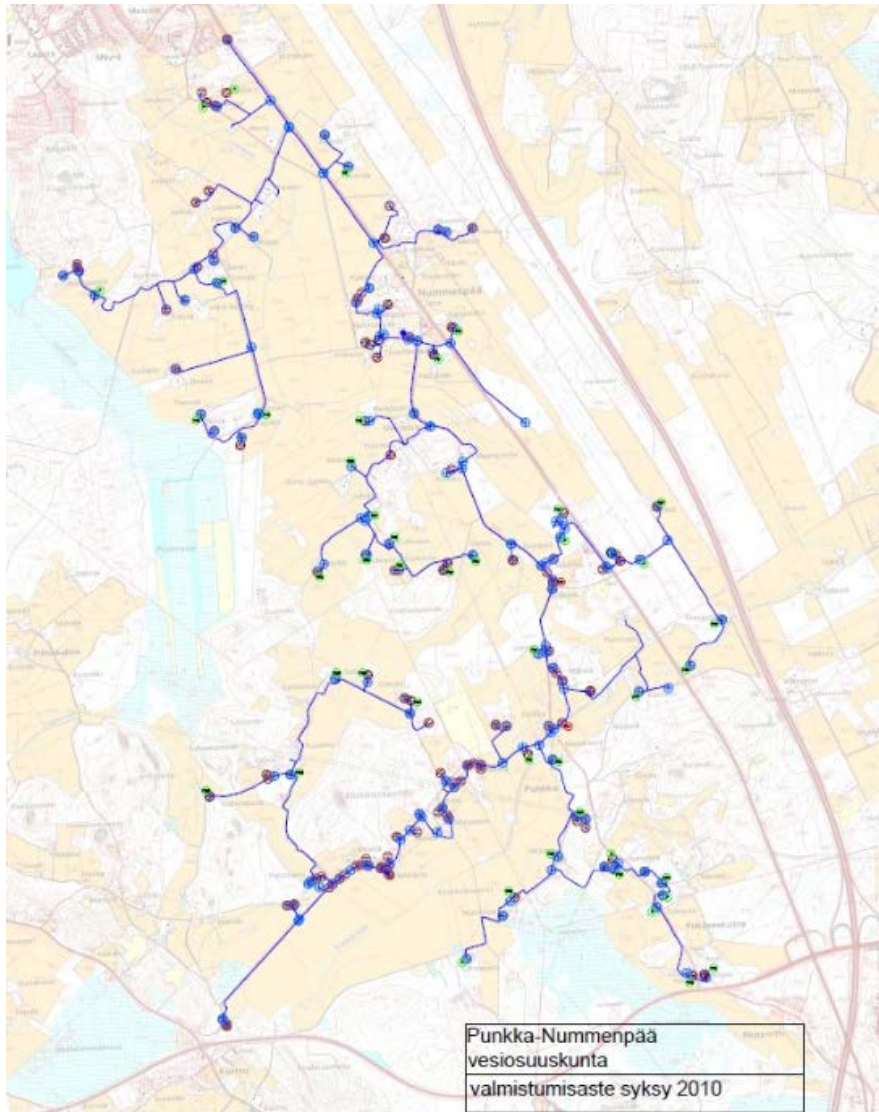
2.5 Yhdyskuntatekninen huolto

2.5.1 Vesihuolto ja viemärointi

Janakkalan Vesi vastaa kunnannallisesti vesi- ja viemäriverkostosta asemakaava-alueilla. Janakkalan Veden jätevedenpuhdistus on keskitetty Turenkin jätevedenpuhdistamolle. Vedenhankinta perustuu pohjaveden käyttöön. Janakkalan Vedellä oli vuonna 2010 käytössä viisi vedenottamoita eli Hallakorpi, Kalpalinna, Leppäkoski/Rahittu, Kirkonkylä ja Kuumola. Yksityisiä vedenottamoita Janakkalassa ovat Kiipulasäätiö, Hiihtokeskus, Kaipiala, Valio ja Harvialan koulukoti. Suunnittelualue ei kuitenkaan kuulu Janakkalan Veden nykyiselle toiminta-alueelle sijaiten myös melko kaukana muilta Tervakosken asemakaavoitetuilta alueilta. Janakkalan Vesi toimittaa talousveden Punkan-Nummenpään, Uhkoilan, Koljalan-Vuortenkyllän ja Rastilan vesiosuuskunnille. Suunnittelualueella ei ole tällä hetkellä Janakkalan Veden vesihuoltoverkostoja.

Suuri osa suunnittelualueesta kuuluu Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan toimialueelle. Vesiosuuskunta saa puhtaan veden Janakkalan Vedeltä Tervakosken suunnasta. Vesiosuuskunta johtaa jätevedet Loppi-Riihimäki siirtoviemäriin Lopen Kormussa. Kaikkiaan vesiosuuskuntaan kuuluu noin 135 kiinteistöä. Osuuskuntaan kuuluu kiinteistöjä myös Lopen ja Riihimäen puolella, suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolella.

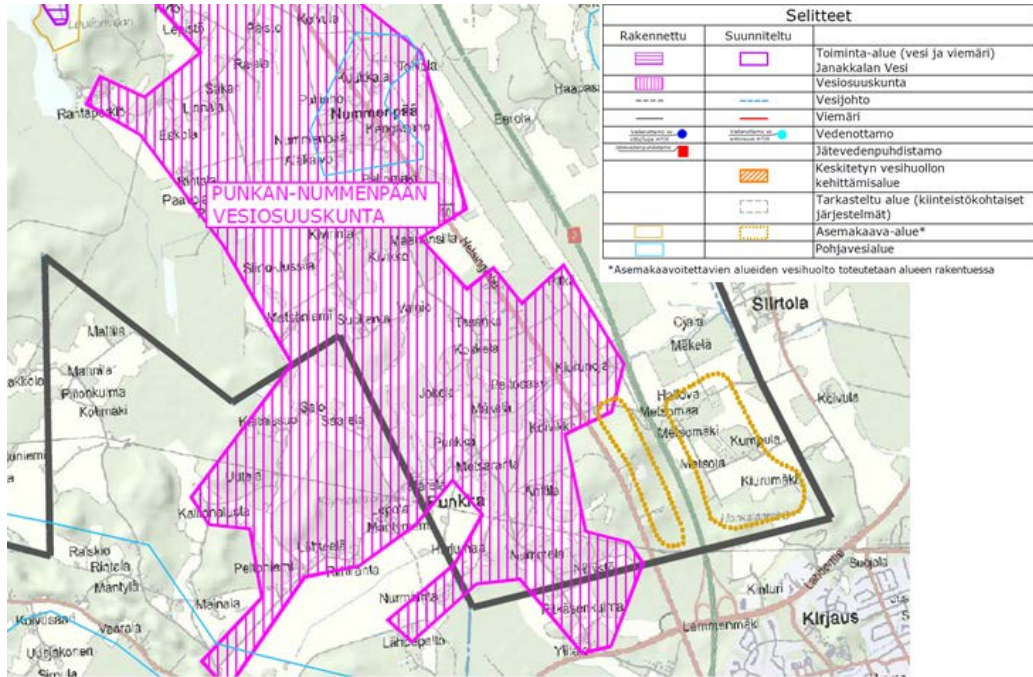
Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on tarkasteltu vesi- ja jätevesiverkoston nykytilaa, kehittämistarpeita ja -toimenpiteitä. Kehittämissuunnitelmassa suunnittelualueelle on merkitty Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan toiminta-alue. Toiminta-alue on vahvistettu, joten alueella sijaitsevien asuinkiinteistöjen tulee liittyä vesiosuuskuntaan. Lisäksi kehittämissuunnitelmaan on merkitty suunnitelman tekoaikaan asemakaavoitettavaksi hahmotellut alueet, joiden vesihuolto toteutetaan alueen rakentuessa. Asemakaavoitetuilla alueilla vesihuollon järjestämisestä vastaa lähtökohtaisesti Janakkalan Vesi.

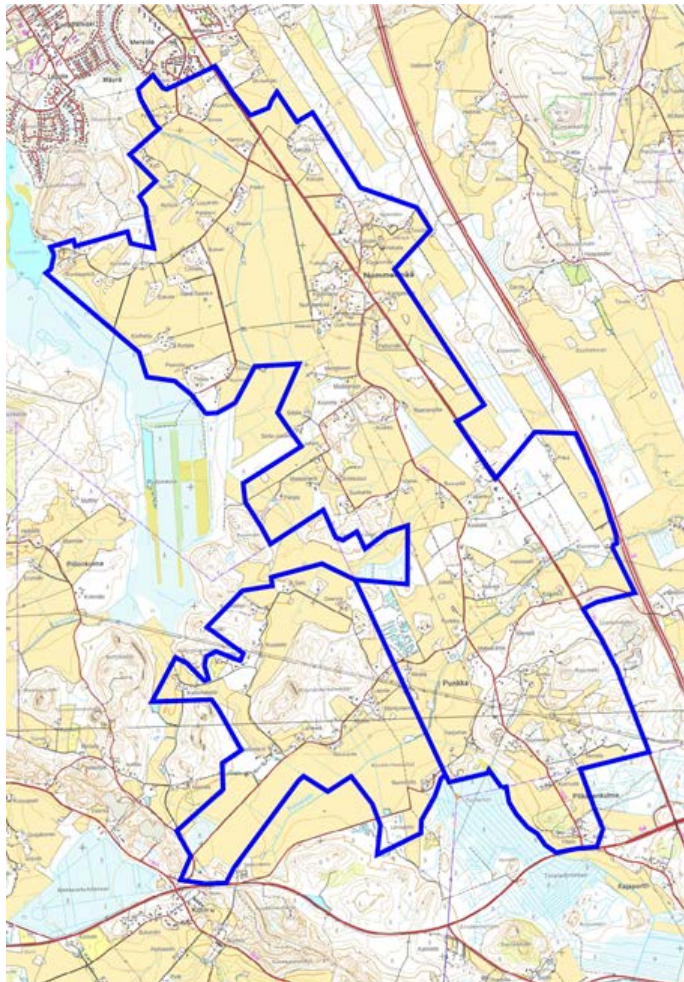
Kuva 4. Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan verkostokartta vuodelta 2010.

Suunnittelualueen itäpuolella Riihimäellä toimii Siirtolan vesiosuuskunta. Kuvassa 7 on esitetty Siirtolan vesiosuuskunnan verkostokartta Janakkalan ja Riihimäen rajan lähistöllä. Siirtolan verkoston yksi haara ulottuu myös Janakkalan puolelle Ojalaan ja Mäkelään, verkosto sijoittuu suunnittelualueella kartan pohjoisosassa esitetyn mukaisesti.

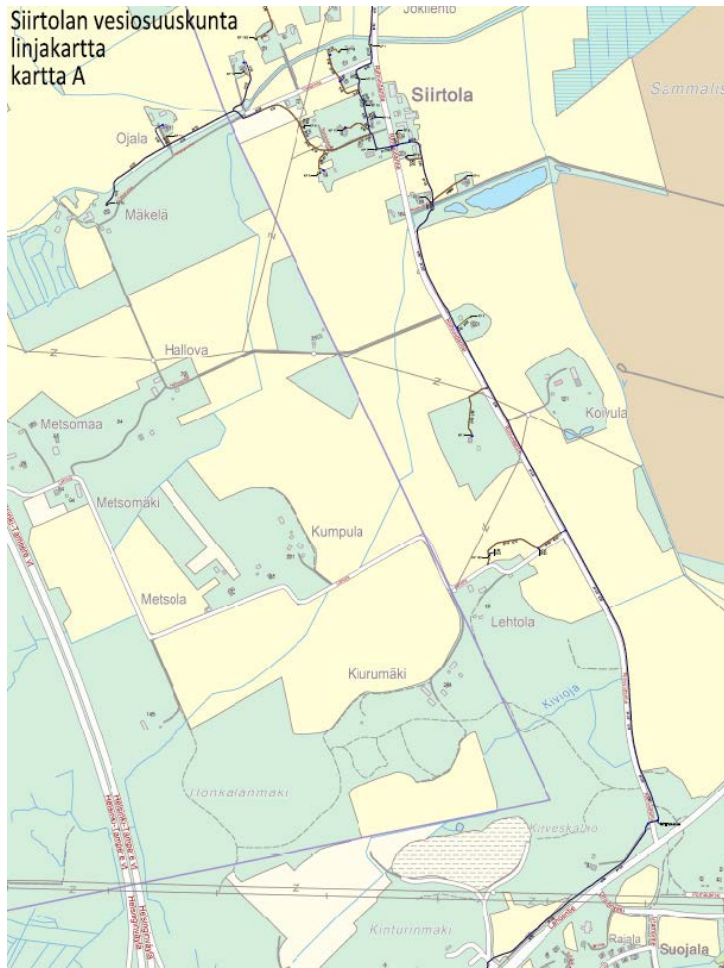

Kuva 5. Ote Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelman suunnitelmakartasta ja merkien selitteet.

Kuva 6. Punkan-Nummenpään vesiosuuskunnan vahvistettu toiminta-alue.

Kuva 7. Suunnittelualan itäpuolella Riihimäellä toimivan Siirtolan vesiosuuskunnan verkostokartta.

Riihimäen vesi toimii Riihimäen kaupungin alueella, suunnittelualan eteläpuolella. Riihimäen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen 4.3.2013. Vesijohto- ja jätevesiverkon toiminta-alueet ovat yhtenevät. Toiminta-aluekartta on esitetty kuvassa 8.

Kuva 8. Riihimäen veden toiminta-aluekartta.

2.5.2 Energiahuolto

Suunnittelualueen läpi etelä - pohjoissuunnassa kulkee Gasgrid Finland Oy:n kaasun siirtoverkosto. Kyseessä on osa Suomen korkeapaineista kaasun siirtoverkostoa. Suunnittelualueen läpi kulkeva maakaasuputki kulkee Mäntsälästä Hämeenlinnan kautta Tampereelle. Varsinaiseen maakaasun jakeluun soveltuvaa verkostoa ei alueella sijaitse.

Janakkalan kunnan rajan välittömässä läheisyydessä, Riihimäen puolella sijaitsee Gasum Oy:n Pitkäsenkulman venttiili- ja linkkiasema. Alueella on rakenteilla noin 63 metriä korkea linkkimasto olemassa olevan linkkimaston paikalle. Maston haruksista yksi sijaitsee Janakkalan puolella.

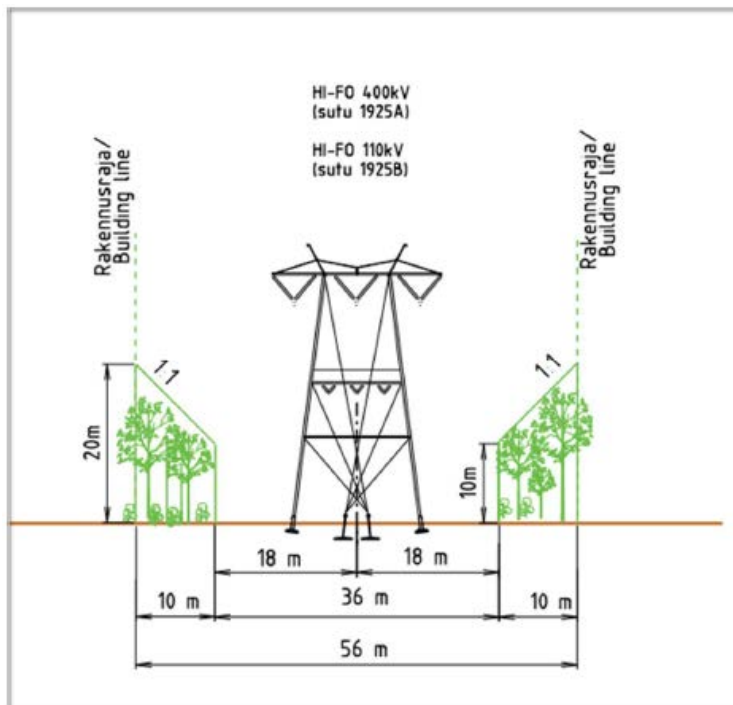

Kuva 9. Kartta kaasun siirtoverkoston sijainnista suunnittelualueella. Linkkimasto sijaitsee kaasuputken välittömässä läheisyydessä, sen länsipuolella.

Suunnittelualan eteläosassa kulkee itä – länsisuunnassa voimajohto Hikiä - Forssa (400 kV + 110 kV). Johtoalue on näkyvä elementti etenkin peltoaukeilla. Fingridin 110 + 400 kV voimajohdoille on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden su-
 pistus 56 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 36 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reuna-
 vyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat sijoittuvat johtoalu-
 een ulkoreunoihin, 28 metrin päähän voimajohdon keskilinjasta, joissa myös
 puuston kasvua on rajoitettu. Lunastettu voimajohtoalue rajoittaa mm. rakennus-
 ten sijoittamista.

Kuva 10. Kartta voimajohdon sijainnista suunnittelualueella

Kuva 11. Periaatekuva voimajohtoalueen rakenteesta (400kV + 110 kV).

2.6 Liikenne

2.6.1 Tiestö

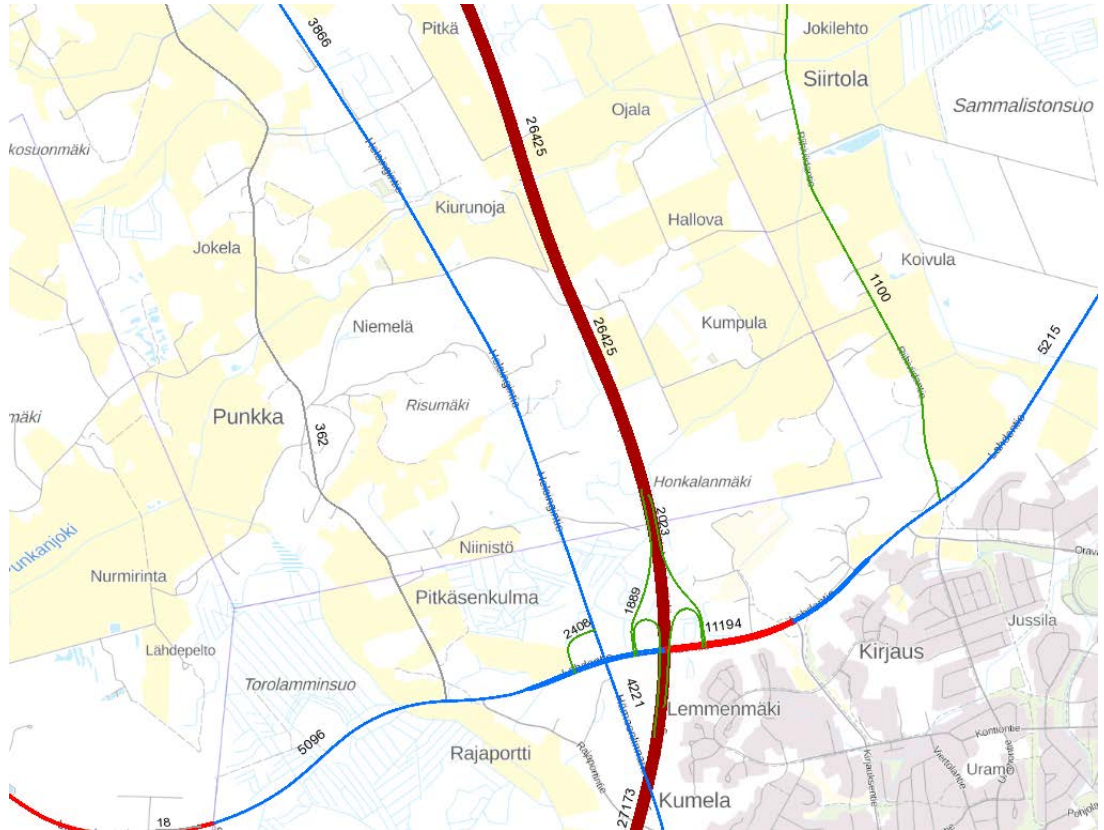
Suunnittelualue sijaitsee liikenteellisesti hyvällä paikalla hyvien valtakunnallisten kulkuyhteyksien varrella. Suunnittelualueen läpi etelä – pohjoissuunnassa kulkevat valtatie 3 (Helsinki – Tampere moottoritie) sekä maantie 130 (vanha kolmostie). Lähin liittymäalue, jolla on mahdollista vaihtaa valtatieltä 3 maantielle 130, sijaitsee Riihimäen kaupungin puolella, reilun puolen kilometrin etäisyydellä suunnittelualueen eteläreunasta. Tässä kohdassa, hieman suunnittelualueen eteläpuolella kulkee kantatie 54 (Hollola – Riihimäki – Tammela), joka on merkittävä itä – länsisuuntainen tieyhteys.

Valtatien 3 länsipuolinen liikenne kulkee pääosin Punkantietä ja maantietä 130 pitkin. Suunnittelualueen sisäiseen liikenteeseen suuntautuvan liikenteen merkittävin väylä onkin juuri Punkantie (tie nro. 13629), joka kulkee pohjois-etelä – suuntaisten valtavyölien suuntaisesti. Tie johtaa kantatieltä 54 kohti Tervakoskea Nummenpään, jossa Punkantie liittyy maantiehen 130.

Valtatien 3 itäpuolisen osan liikenne tukeutuu Riihimäen puolella valtavyölien suuntaisesti kulkevaan Riihiviidantiehen (13821). Koska suunnittelualueen merkittävimmät liikenneväylät kulkevat pääosin etelä – pohjoissuunnassa valtavyölien mukaisesti, on itä – länsisuuntaisia yhteyksiä vähän. Ainoan valtatie 3 ylittävän yhteyden alueella muodostaa Uramonmäen pohjoispuolitse Punkantieltä Riihiviidantielle kulkeva tie, joka alkaa Väinöntienä jatkuen moottorin itäpuolella Lehtola-nimisenä. Punkantieltä (13629) lähtee kaksi tieyhteyttä (Loikkolantie ja Koukkulantie), jotka kulkevat kantatielle 54 kohti Lopen Kormua. Suunnittelualueella on lisäksi muiden haja-asutusalueen yksityisteiden muodostama tieverkosto.

Valtatien 3 keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on suunnittelualueen kohdalla 26425 ja kantatien 54 risteyksen eteläpuolella 27173 ajon./vrk (vuonna 2019), josta raskaan liikenteen osuus on noin 10%. Maantiellä 130 KVL on suunnittelualueen kohdalla 3866 ja kantatien 54 liittymän eteläpuolella 4221 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on noin 5%. Suunnittelualueen eteläpuolitse kulkevan kantatie 54:n KVL on valtatie 3 länsipuolella 5096, valtatie 3 ja Kirjauksentien välillä 11194 ja Kirjauksentien itäpuolella 5215 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on valtatie 3 länsipuolella noin 12%, valtatie 3 ja Kirjauksentien välillä noin 8% ja Kirjauksentien itäpuolella noin 16%. Punkantien KVL on 362 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on noin 3%. Suunnittelualueen itäpuolella Riihimäellä kulkevan Riihiviidantien KVL on 1100 ajon./vrk, josta raskaan liikenteen osuus on noin 5%. (Väylävirasto)

Kuva 12. Suunnittelualueen tiestöä ja keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) ajon./vrk. (Väylävirasto).

2.6.2 Kevyen liikenteen verkosto

Suunnittelualueella ei kulje kevyen liikenteen verkostoa. Kevyt liikenne käyttää alueella tieverkkoa.

2.6.3 Joukkoliikenne

Suunnittelualueen läpi kulkee linja-autojen valtakunnallista kaukoliikennettä valtatieä 3 pitkin. Alueen kohdalla ei kuitenkaan ole kaukoliikenteen linjoilla käytössä olevia pysäkkejä. Lähin pysäkki sijaitsee Kormuntien eritasoliittymässä, noin 4 km suunnittelualueen rajasta etelään. Välittömästi suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsevalla kantatiellä 54 kulkee Forssa – Riihimäki - sekä Loppi – Riihimäki – välien liikennettä. Lisäksi kaukoliikennettä palvelevat Riihimäen Matkakeskus, Tervakosken pikavuoropysäkki sekä rautatieasema, jotka sijaitsevat myös noin 4 -5 km etäisyydellä suunnittelualueesta. Punkantietä pitkin kulkee linja-autoliikennettä tällä hetkellä väleillä Tervakoski – Punkka – Riihimäki ja vastakkaiseen suuntaan muutamia vuoroja päivässä sekä välillä Loppi – Riihimäki – Hämeenlinna harvakseltaan.

2.6.4 Raideliikenne

Suunnittelualueella ei ole raideliikennettä. Rautatie kulkee lähimmillään noin 2 km suunnittelualueen itäpuolella. Lähimmälle rautatieasemalle, Riihimäen rautatieasemalle, on noin 4 km etäisyys suunnittelualueen eteläreunalta.

2.6.5 Vesiliikenne

Suunnittelualueella ei ole vesiliikennettä, eikä alueella sijaitse sellaisia vesistöjä, joita pitkin voisi kulkea vesiliikennettä.

2.7 Luonnonympäristö

2.7.1 Natura 2000 -alueet

Suunnittelualueella ei sijaitse Natura 2000 - alueita.

2.7.2 Luonnonsuojelualueet

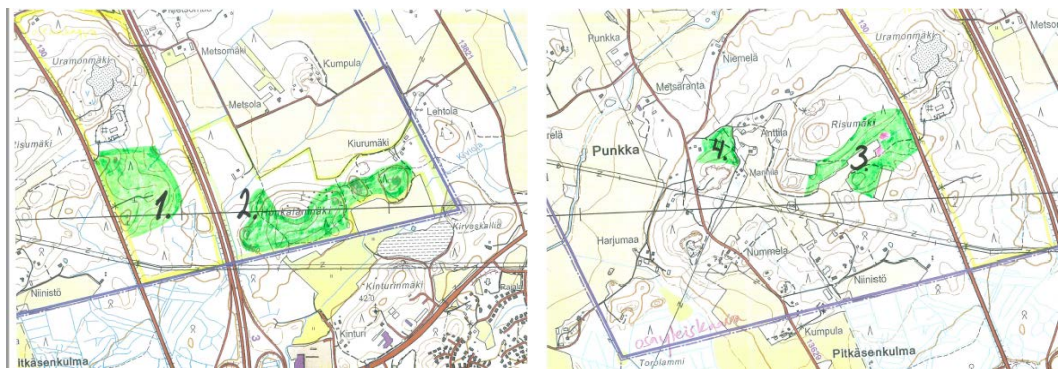
Suunnittelualueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita.

2.7.3 Luontoselvitysten arvokkaat kohteet

Suunnittelualueelle on laadittu useampia luontoselvityksiä, joita on sitten tarkennettu ja päivitetty liittyen alueen asema- ja yleiskaavoitukseen. Alueella on tehty myös liito-orava- ja viitasammakkokartoitus. Lisäksi aluetta koskee Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 varten vuonna 2016 laadittu Hämeen ekologisten verkostojen selvitys.

Alueella on tehty keväällä 2018 **Punkan osayleiskaava-alueen luontokartoitus**, jossa keskityttiin kahden EU:n luontodirektiivin liitteessä IV mainitun lajin esiintymiseen kaava-alueella. Lajeja olivat liito-orava ja viitasammakko. (Lehtinen, A 2018).

Liito-oravan mahdollisen esiintymisen kartoitus toteutettiin kiertämällä koko kaava-alueen metsäiset osat ja selvitettiin ne metsäkuviot, jotka edes teoriassa voisivat täyttää liito-oravan elinpiirin vaatimukset. Mahdollisia liito-oravan elinpiirejä tunnistettiin alueelta 4. Liito-oravan esiintymistä mahdollisilla alueilla selvitettiin etsimällä ulostepapanoita sopivien ruokailu- tai pesimäpuiden alta. Ainoa alue, josta löydettiin selvä merkki liito-oravan esiintymisestä, oli alue 3, Risumäen alue. Muilta selvityksessä kierretyiltä alueilta ei löydetty merkkejä liito-oravan esiintymisestä. (Lehtinen, A 2018). Kohteet on esitetty kuvissa 11 ja 12.

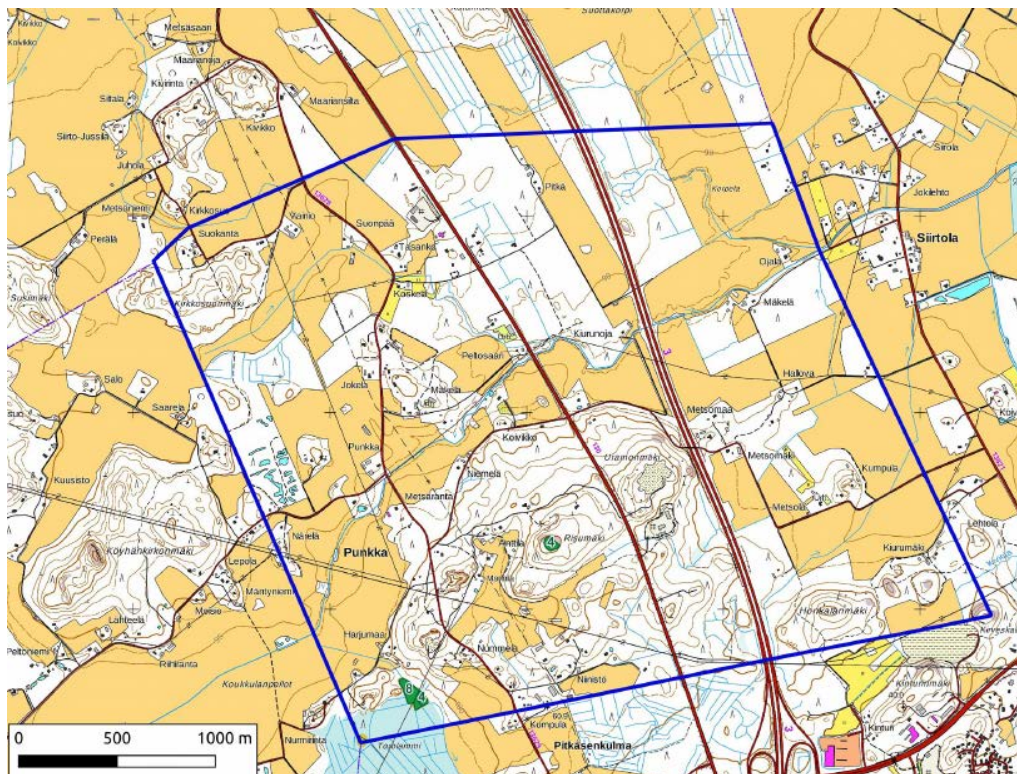

Kuvat 13 ja 14. Vihreällä liito-oravan mahdollisiksi elinpiireiksi tunnistetut metsä-alueet. Löydökset alueella 3 punertavalla värillä. (Lehtinen, A 2018).

Luontokartoituksessa selvitettiin myös viitasammakon esiintymistä alueella. Viitasammakolle mahdollisia esiintymisalueita tunnistettiin alueelta kaksi, Punkanjoki ja kaava-alueen länsirajalla sijaitsevat vanhat ns. rutakuopat, joista aikanaan on kaivettu pelloille turvepitoista maanparannusainetta. Inventoinnissa ei havaittu viitasammakon esiintymis- tai lisääntymisalueita osayleiskaava-alueella. (Lehtinen, A 2018).

Alueen kaavoitusta varten laadittiin **Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen luontotietoselvitys 2018** (päiväys 15.3.2019). Selvityksen yhteydessä toteutettiin maastokatselmus. Selvityksen ja katselmuksen tavoitteena oli selvittää osayleiskaava-alueen mahdollisia olemassa olevia luontotietoja. Työssä hankittiin alueelta olemassa olevat luontotietoaaineistot, arvioitiin eri asioiden ja lajien selvitystarve sekä annettiin suositukset mahdollisten selvitysten toteuttamisesta ja aikataulutuksesta. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontotietoselvityksen mukaan pohja-aineistoissa ei ollut alueella tietoja luonnonsuojelulain tai vesilain kohteista. Metsälain erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi alueelta on tunnistettu kaksi kohdetta, Risumäen kallio ja Torolammin avosuo. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty kuvassa 15.

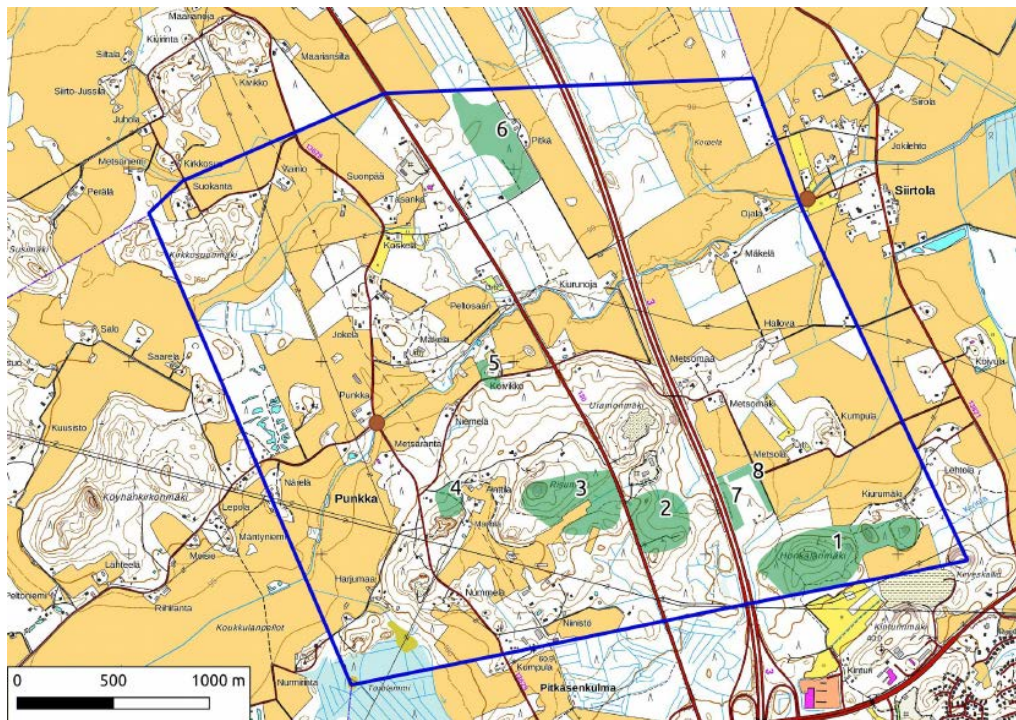
Kuva 15. Punkan selvitysalueen metsälakikohteet vihreällä (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Selvitysalueelta tehdyssä liito-oravaselvityksessä löydettiin neljä lajille soveliaasta kohdetta (alueet 1–4), joista yhdeltä (Risumäki, 3) löydettiin merkkejä lajin esiintymisestä [Lehtinen, A. 2018]. Alueelta ei ollut tiedossa muita aikaisempia havaintoja liito-oravasta. Lisäksi maastokatselmuksen yhteydessä alueelta löydettiin kaksi pienialaista (7 ja 8) ja yksi laajempi lajille potentiaalinen kohde (6) (Luontoselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty kuvassa 16.

Alueen liito-oravalle soveliaat metsäkuviot ovat todennäköisesti soveltuvia myös METSO-ohjelmaan. Puusto on paikoin iäkstä ja lahopuutakin on muodostunut. Lisäksi Risumäen ympäristössä liito-oravalle soveltuvan elinympäristön ulkopuolella on vanhempaa mäntyvaltaista metsää, joka täyttäne METSO-ohjelman valintaperusteet. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Selvitysalueelta ei löydetty olemassa olevia tietoja saukosta. Hieman alueen pohjoispuolelta on kuitenkin havaintoja. Maastokatselmuksen yhteydessä Punkanjoelta löydettiin saukon ulosteita kahdesta kohtaa. Toinen havaintopaikoista on niukasti selvitysalueen ulkopuolella. Havaintojen valossa saukko käyttää Punkanjokea ainakin jossain määrin liikkumiseensa. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Ulostaiden havaintopaikat on esitetty kuvassa 16.

Kuva 16. Punkan selvitysalueen liito-oravalle mahdolliset alueet vihreällä, havaittu esiintymisalue (3) ja saukon jätöshavainnot ruskeilla ympyröillä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Alueelta ei ollut tiedossa olevia lepakkohavaintoja. Riihimäeltä, jossa lepakoita on kartoitettu ja harrastettu enemmän, on kuitenkin havaintoja pohjan- ja isolepakoista. Alueen sijainti eteläisessä Suomessa, alueen osittainen metsäisyys, Punkanjoki, monet vanhat rakennukset sekä se, että alue on monin paikoin valaisematon, tekee siitä potentiaalisen lepakoille. Alueen tietyt osat soveltuvat todennäköisesti hyvin lepakoiden ruokailu- ja kauttakulkualueiksi. Lepakot saattavat myös päivehtiä, rakennusten lisäksi, alueen kolopuissa ja muissa vastaavissa paikoissa, kuten linnunpöntöissä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontotietoselvityksen mukaan Punkanjoki, sivuhaaroineen ja rantametsineen omaa todennäköisesti paikoin luontoarvoja. Luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä osuuksia löytyy ainakin Korpelan peltojen länsipuolisella metsäalueella ja Kiuruojan kohdalla. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Punkan seutu ei kuulu linnustolle arvokkaiksi määriteltyihin IBA-, FINIBA- tai MAALI-alueisiin. Alueen mahdolliset pesälinnustoarvot kytkeytyvät alueen varttuneisiin tai niitä vanhempiin metsiin, joita ovat liito-oravalle soveliaat elinympäristöt ja mahdollisesti METSO-ohjelmaan soveltuvat kohteet. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontotietoselvityksessä ei löydetty olemassa olevia tietoja viitasammakosta, eikä sitä ole tavattu alueella vuonna 2018 suoritetussa kartoituksessa. Selvitysalueella ei myöskään ole tekijän kokemuksen perusteella direktiivikorennoille hyvin soveltuvaa ja potentiaalista elinympäristöä. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

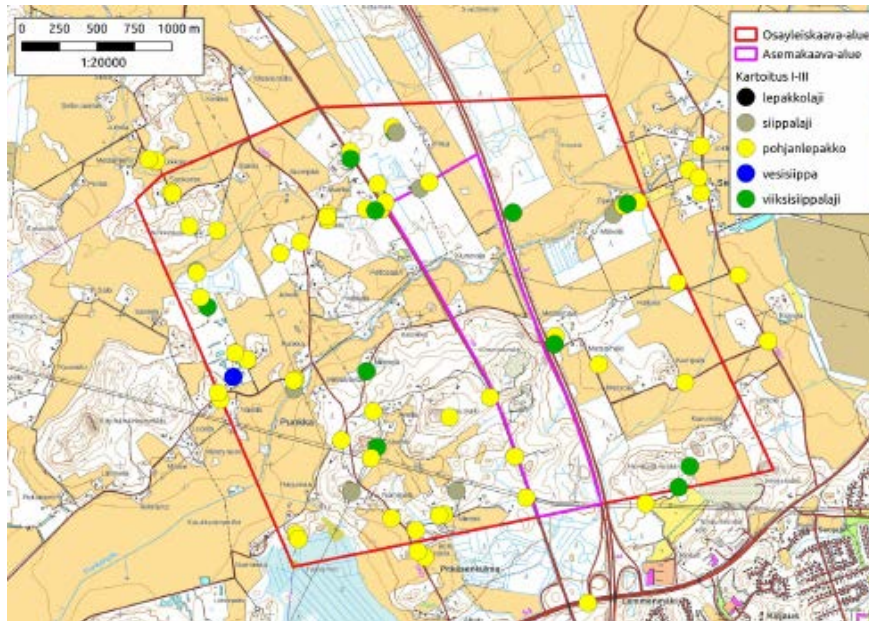
Luontotietoselvityksessä arvioitiin myös kirjoverkkoperhoselle potentiaalisten elinympäristöjen esiintymistä alueella. Kirjoverkkoperhonen on EU:n luontodirektiivin II liitteessä mainittu laji, jonka suojelemiseksi on perustettava erityisten suojelutoimien alueita, sekä liitteessä IV mainittu laji, joka edellyttää tiukkaa suojelua ja on Suomessa rauhoitettu luonnonsuojeluasetuksella. Selvitysalueella kirjoverkkoperhoselle potentiaalista elinympäristöä havaittiin ainakin eteläosan voimalinja-alueella. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Hämeen ELY-keskukselta saaduista Hertta-tiedoissa oli kaksi lajia selvitysalueelta, isotoukohärkä ja valkolehdokki. Isotoukohärkä on havaittu vanhassa hoitamattomassa puutarhassa vuonna 2014. Laji on uusimmassa uhanalaisuusluokituksessa silmällä pidettävä (NT) laji. Valkolehdokin havaintotieto on vuodelta 2013, ja osoitettu kilometrin tarkkuudella (Honkalanmäki NE, polun vieressä kuusi-sekametsän valoisampi aukio). Laji on rauhoitettu, mutta ei uhanalainen. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

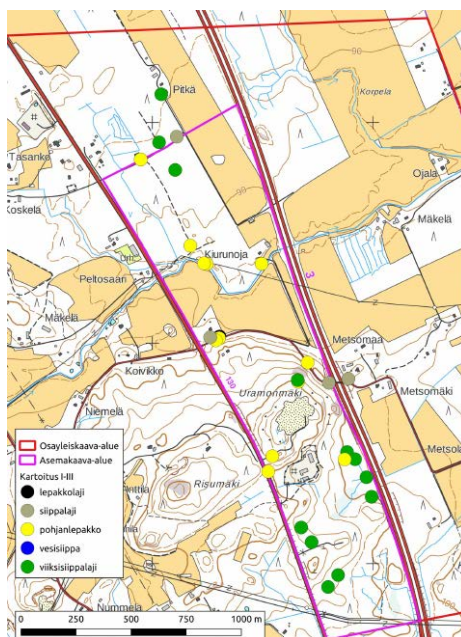
Alueen kaavoitusta varten on laadittu **Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019** (päiväty 11.12.2019). Selvityksen tavoitteena oli selvittää osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen keskeisimmät aikaisemmassa luontotietoselvityksessä potentiaalisiksi tunnistetut luonto- ja lajistoarvot. Näitä olivat luonnonsuojelu-, vesi-, ja metsälain mukaiset lakikohteet, liito-oravan, saukon ja lepakoiden esiintyminen sekä maakunnallinen ekologinen yhteys. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Luontoselvityksessä ei keväällä 2019 löydetty merkkejä liito-oravan esiintymisestä potentiaalisiksi arvioituista kohteista. Myöskään Risumäen alueelta, jossa lajista oli havaintoja keväällä 2018, ei löydetty merkkejä. Aluetta oli harvennushakattu. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Tulevan asemakaava-alueen lepakoiden aktiivikartoitus toteutettiin maastotyönä tekemällä reitilaskenta kävelen, alueellinen lajikartoitus ja kesäyhdyksuntalaskenta. Loppuosa suunnittelualueesta kartoitettiin auto- ja aktiivikartoituksen yhdistelmänä yleiskaavatasoisesti. Selvitysalueella ja sen läheisyydessä havaittiin pohjanlepakoita, viiksisippalajeja ja määrittämättömiä siippoja sekä vesisiippa. Selvästi runsain laji oli pohjanlepakko, joka toisaalta korostunee autokartoituksissa. Lepakot jakoutuivat alueelle melko tasaisesti ja selviä keskittymiä ei havainnoista tulkittu. Alueen lepakkotiheydet ovat melko alhaisia, tosin vastaavia autokartoituksia on tehty vielä vähän Suomessa ja vertailuaineistot siten puuttuvat. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Suunnittelualueella tehdyt lepakkohavainnot on esitetty kuvissa 17 ja 18.

Kuva 17. Osayleiskaava-alueen kaikki lepakkohavainnot lukuunottamatta asema-kaavoitettavaa aluetta. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

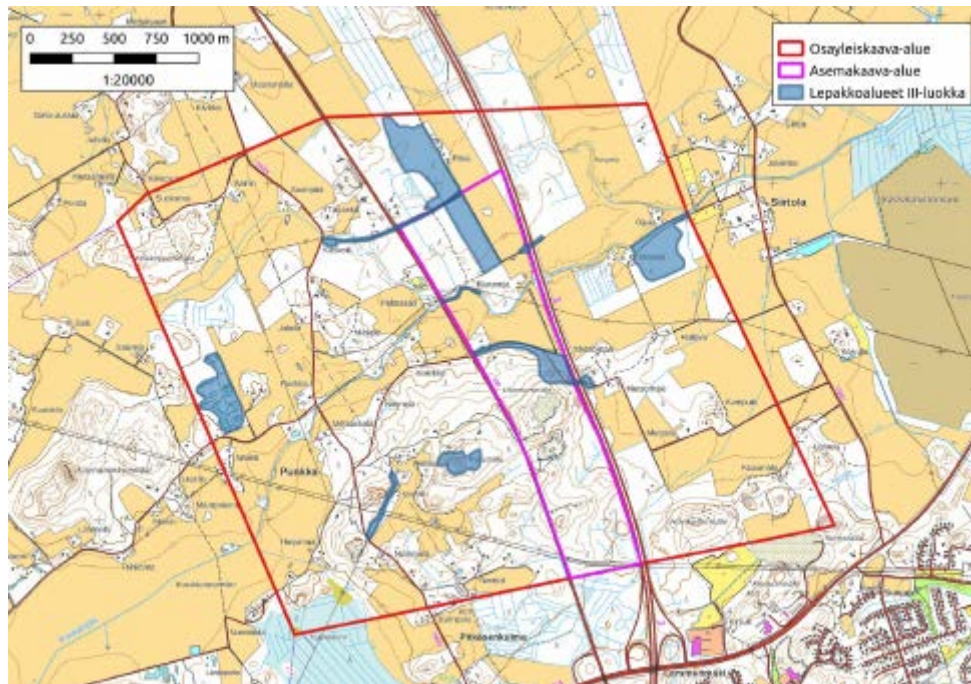

Kuva 18. Asemakaavoitettavan alueen kaikki lepakkohavainnot. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Lepakoiden esiintymistä alueella tutkittiin myös käyttäen passiividetektoreita. Passiividetektorit rekisteröivät tulevalta asemakaavan alueelta verrattain vähän lepakoiden ääniä. Vain yksi laite rekisteröi yli 100 ääntä, sekin elokuussa. Osayleiskaavan alueella äänijaksoja oli verraten vähän, mutta muutamassa laitteessa äänitteitä oli hyvin. Vanhat savenottoaltaat osoittautuivat lepakoiden aktiivisesti käyttämäksi kohteeksi kesä–heinäkuussa, Ojala kesäkuussa ja Pitkässä oleva moottoritien alitus elokuussa. Pohjanlepakko oli runsain äänitetty laji, tosin yhden paikan (savenottoaltaat) havainnot nostivat lajisuhdetta. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Alueella sijaitsevat ennen vuotta 1985 rakennetut rakennukset ovat todennäköisesti lepakoille potentiaalisia paikkoja päivehtiä tai lisääntyä. Kriteerit täyttäviä rakennuksia on alueelta tunnistettu yhteensä 74 kappaletta. Selvitysalueella sijaitsee todennäköisesti kohtalaisesti (osayleiskaava-alue) ja niukasti (asemakaava-alue) lepakoille soveltuvia puita, jotka voivat toimia päiväpiilopaikkoina. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

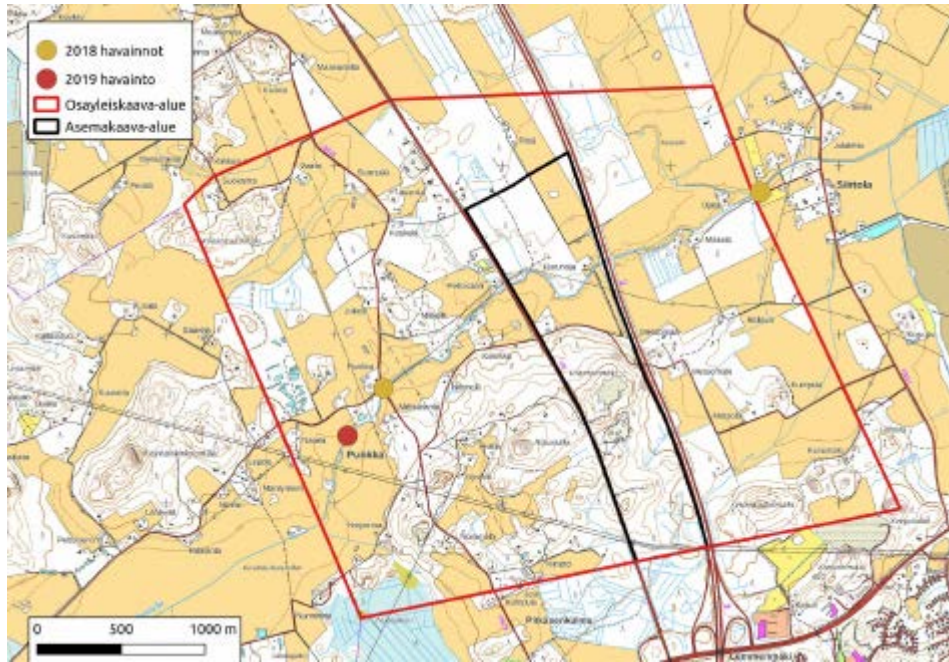
Aktiivikartoitusten ja passiividetektorien havaintojen sekä elinympäristötarkastelun perusteella alueelle rajattiin lepakoille tärkeimpiä saalistusalueita ja siirtymäreittejä. Alueelta tunnistettiin vain III-luokan kohteita. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Lepakoille tärkeimmiksi arvioidut alueet on esitetty kuvassa 19.

Kuva 19. Lepakoille tärkeimmät alueet. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Maastokaudella 2019 saukosta ei tehty suoria havaintoja, mutta saukon ulosteita löydettiin uudesta kohtaa Punkanjokea, selvitysalueen länsiosasta. Punkanjoki saa alkunsa lähteistä ja vesi on kirkasta. Saukko tai saukot todennäköisesti käyttävät Punkanjokea siirtymäreittinään. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Saukon ulostehavainnot on esitetty kuvassa 20.

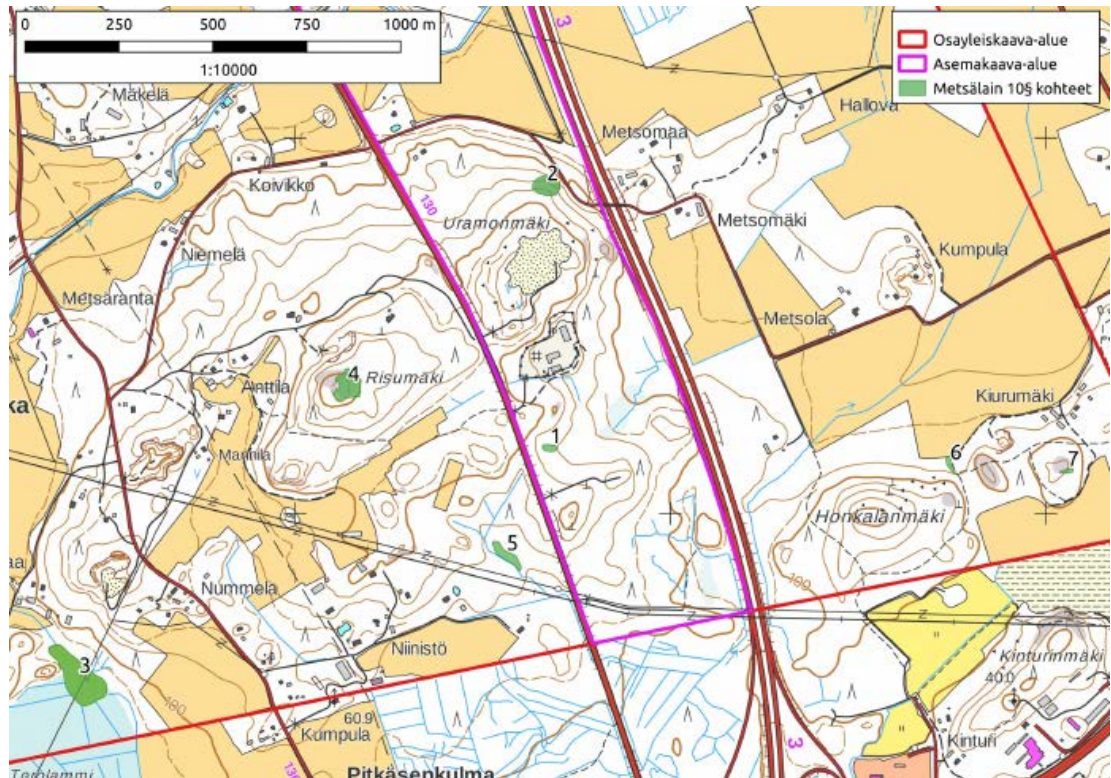

Kuva 20. Saukon ulostehavainnot selvitysalueella. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Selvitysalueelta ei ollut pohja-aineistoissa tietoja luonnonsuojelulain tai vesilain kohteista. Metsälain erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi alueelta on tunnistettu aiemmin kaksi kohdetta, Risumäen kallio ja Torolammin avosuo. Kohteet on tunnistettu alueen luontotietoselvityksessä (Luontoselvitys Metsänen 2019) ja ne löytyvät myös Metsäkeskuksen avoimista paikkatietoaineistoista. Alueelta ei löydetty kauden 2019 selvityksissä luonnonsuojelu- ja tai vesilain kohteita. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Metsälain 10§:n mukaisia mahdollisia kohteita löydettiin asemakaava-alueelta kaksi kappaletta. Eteläisempi on pienialainen lehtokorpi (kohde 1), jossa kasvaa muun muassa kotkansiipeä. Lehtokorvet ovat uhanalaisia, vaarantuneita (VU) luontotyyppisiä. Etelä-Suomessa ne luokitellaan erittäin uhanalaisiksi (EN). Pohjoisempi kohde on kallio (kohde 2), johon yhdistyy myös louhikkoa. Osayleiskaava-alueelta löydettiin vastaavia kohteita viisi kappaletta. Kohde 3 on lounaisosassa sijaitseva pieni rämesuo, joka on tyypiltään lähinnä tupasvillarämettä. Tupasvillarämeet ovat silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppisiä, Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU). Kohde 4 on Risumäen lakialueella sijaitseva kalliokohde, jossa kasvaa harvakseltaan vanhoja puita. Kohde 5 on pienialainen lehtokorpi, jossa kasvaa saniaisia. Kohteessa on myös lahoppuuta, mutta se on hieman heikentynyt ajourien ja ojan vuoksi. Kohde 6 on Honkalanmäessä sijaitseva lyhyt noro, jonka yläpuolinen osa on suoristettu ojaksi. Kohde 7 on Honkalanmäessä sijaitseva pieni avokallio, jossa jyrkähköt reunat. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty kuvassa 21.

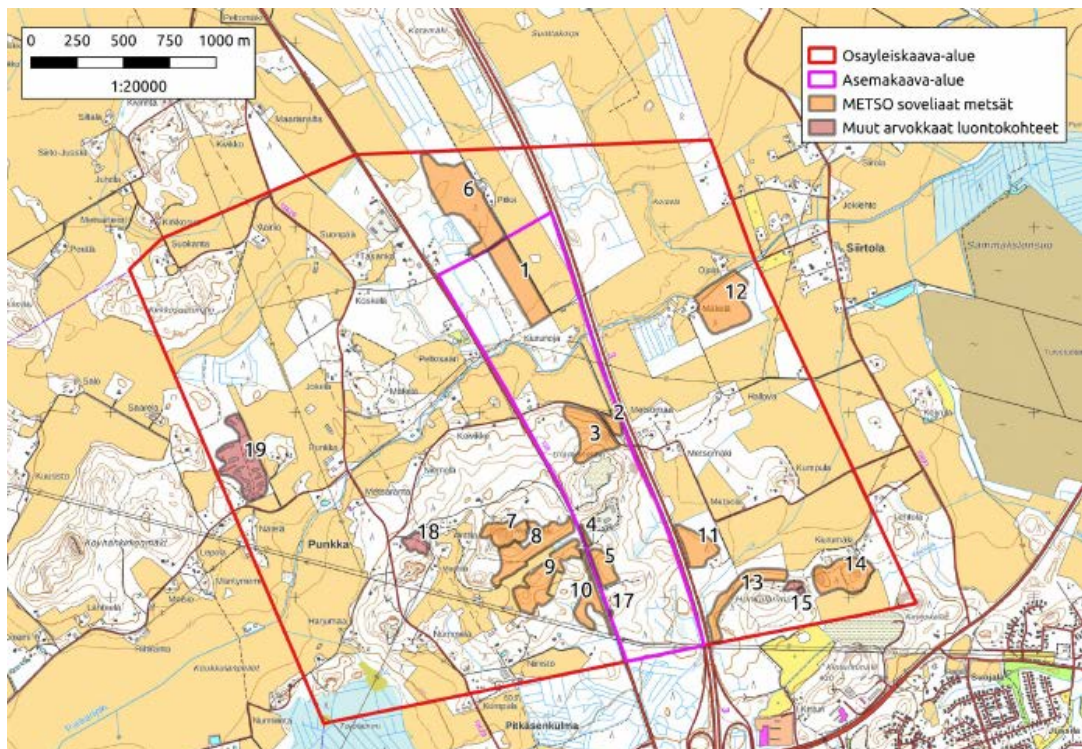
Kuva 21. Punkan selvitysalueen metsälakikohteet. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Asemakaava-alueelta rajattiin viisi METSO-ohjelmaan soveltuva kohdetta, joilla on luontoarvoja. Kohteet ovat II ja/tai III-luokan alueita. Kohde 1 on Pitkän alueen vanhaa kuusivaltaista mustikkatyypin metsää, jossa on myös hieman lahpuustoa ja riistapolkuja. Kohde 2 on pieni moottoritien ja Lehtolan -tien väliin jäävä kuusivaltainen metsä, jossa on lahpuustoa. Kohde 3 on rinnemetsä Lehtolan tien eteläpuolella. Ylempänä puusto on iäkästä männikköä ja kangasmetsää, mutta rehevöityy ja muuttuu kuusivaltaiseksi alempana rinteessä. Kohteen sisälle jää yksi edellä mainittu metsälain kohde. Kohde 4 on pienialainen haapaa ja kuusta kasvava kaistale vanhan Helsingintien varressa. Lehtomaisessa kankaassa on jo lehdonkin piirteitä ja kasvillisuutta. Kohde 5 on liito-oravalle soveliaista kuusikkoo, jossa seassa hieman haapaa. Tähän kohteeseen sisältyy myös yksi edellä mainittu metsälain kohde. (Luontoselvitys Metsänen 2019). METSO-soveliaat asemakaava-alueen kohteet on esitetty kuvassa 22.

Osayleiskaava-alueelta rajattiin METSO-ohjelmaan soveltuviksi kohteiksi yhdeksän aluetta läpikäydyistä liito-oravalle potentiaalisista metsistä ja muista ennakolta potentiaalisista paikoista. Kohde 6 on jatkumoa kohteelle 1. Se on kuusivaltaista luonnontilaisen kaltaista vanhaa metsää, jossa kulkee riistapolkuja. Alueella on myös kolohaapoja ja isoja muurahaiskekoja, jotka kuvastavat alueen luonnontilaisuutta. Lahpuutakin on kohtuullisen paljon. Keväällä alueella havaittiin uhanalainen hömötiainen (VU). Kohde 7 on Risumäen laella olevaa vanhaa kalliomännikköä. Puusto on yli 100-vuotiasta ja lahpuutakin on kalliometsäksi hyvin. Rajaukseen sisältyy aiempi metsälakikohde. Kohde 8 rajautuu edelliseen ja jatkuu etelään ja itään. Alue on kuusivaltaista tuoretta ja lehtomaista kangasta. Puustoa on hieman harvennettu, mutta se on iäkästä (80–100-vuotiasta). Paikoin alue on myös liito-oravalle sovelias. Kohteella havaittiin rauhoitettu valkolehdokki. Kohde 9 on metsätyypeiltään alueen 8 kaltaista. Sitä on vastikään harvennettu, mutta alue on edelleen liito-oravalle soveliaista. Keväällä alueella havaittiin uhanalainen

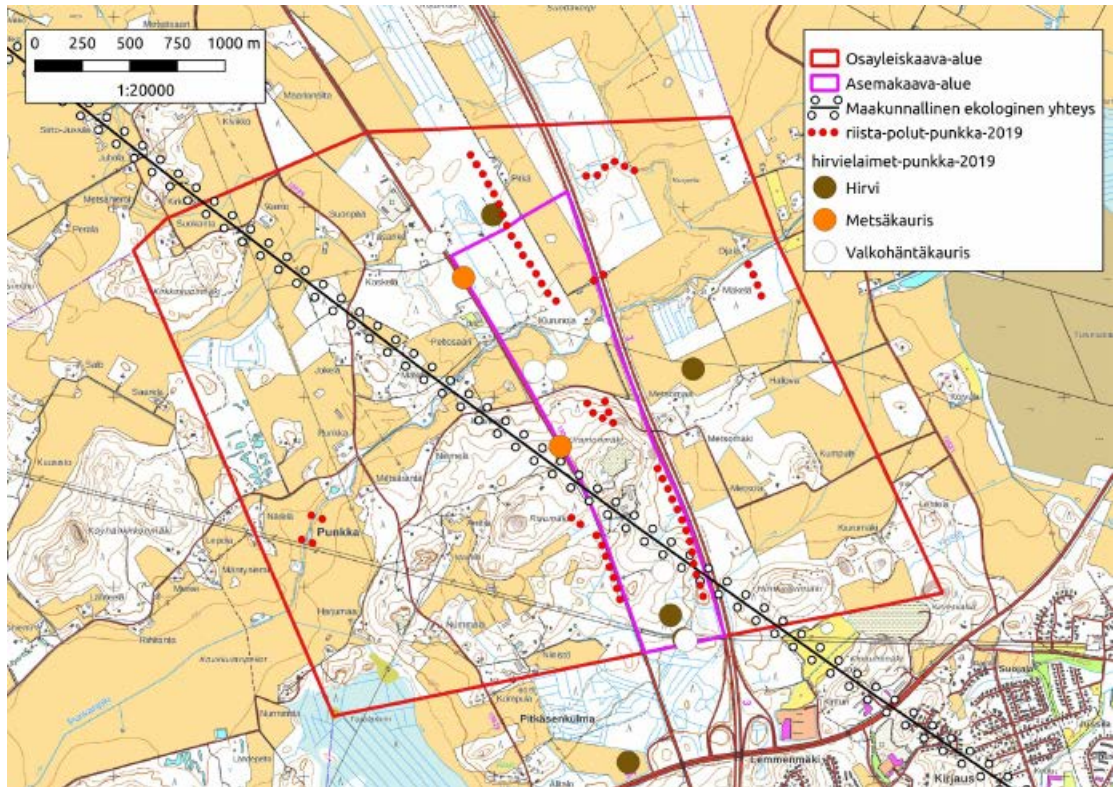
hömötiainen (VU). Kohde 10 rajautuu vanhaan Helsingintiehen. Puusto on kuusivaltaista, mutta paikoin kasvaa myös järeitä haapoja. Tiensuuntaisesti kulkee riis-tapolku. Kohteeseen sisältyy aiemmin mainittu metsälakikohde (lehtokorpi). Kohde 11 sijaitsee moottoritien itäpuolella. Se on pienialainen, mutta runsaslahopuus-toinen. Ylimmällä kohtaa kasvaa mäntyjä, muuten alue on kuusivaltainen mustik-katyyppin metsä. Alueella havaittiin rusokantokääpä, joka on silmälläpidettävä (NT) laji ja hyvä vanhan metsän indikaattori. Kohde 12 sijaitsee alueen koillisosassa. Kohteen itäpuoli on nuorempaa sekämetsää, joka on pääasiassa kuusikkoa. Lai-tapuissa oli tuulihaukan risupesä. Länsipuoli on vanhempaa ja runsaslahopuus-toista. Seassa on myös koivupökökelöitä ja mäntyjä. Alueella havaittiin uhanalainen töyhtötiainen ja siellä sijaitti pöllöpönttö. Kohteen pohjoisreuna rajautuu Punkan-jokeen, joka on rehevää ja omaa paikoin jopa lehtomaisia piirteitä. Kohde 13 si-jaitsee Honkalanmäessä. Puustoltaan iäkkäin ja eniten haapaa kasvava ala kier-tää kapeana vyönä moottoritieltä mäen pohjoispuolelle. Alue on liito-oravalle so-veliasta. Alueella ja muuallakin Honkalanmäessä on runsaasti polkuja joita ulkoili-jat käyttävät ahkerasti. Kohde 14 on Honkalanmäen itäinen osa. Puusto (mäntyä ja kuusta) on iäkästä ja sammalpeite melko yhtenäinen. Alueella havaittiin muun muassa pyy ja sulkasammalta. Rajaukseen sisältyy metsälakikohde. (Luontoselvi-tys Metsänen 2019). Osayleiskaava-alueen METSO-soveliaat kohteet on esitetty kuvassa 22.

Kuva 22. METSO-soveliaat kohteet sekä muut arvokkaat kohteet. (Luontoselvitys Metsänen. 2019).

Muiksi arvokkaiksi kohteiksi alueelta rajattiin pieni Honkalanmäessä oleva louhiko, kallio ja iso siirtolohkare (kohteet 15 ja 16), Vanhan Helsingintien varressa ollut paahdeseinämä, jossa kasvoi silmälläpidettävää (NT) kissankäpäliä (kohde 17), liito-oravalle sovelias metsäkuvio Mannilan ja Anttilan tilojen itäpuolella (kohde 18) ja alueen itäosan vanhat savenottoaltaat (kohde 19), joilla lepakoiden lisäksi voi olla merkitystä mm. vesilintujen pesimäpaikkoina. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Muut arvokkaat kohteet on esitetty kuvassa 22.

Hirvieläinten käyttämiä riistapolkuja ja itse havainnot hirvieläimistä kirjattiin ylös kaikkien inventointien yhteydessä (Luontoselvitys Metsänen 2019). Havainnot ja maakunnallinen ekologinen yhteys sekä riistapolkujen sijainteja on esitetty kuvassa 23.

Kuva 23. Punkan selvitysalueen läpi kulkeva maakunnallinen ekologinen yhteys, hirvieläinhavainnot ja riistapolut. (Luontoselvitys Metsänen 2019).

2.7.4 Pohjavesialueet

Suunnittelualueella ei sijaitse pohjavesialueita. Suunnittelualueetta lähimmät pohjavesialueet ovat Kormun pohjavesialue alueen lounaispuolella ja Hirvenojan pohjavesialue koillispuolella. Lähimmillään Kormun pohjavesialue on reilun 800 metrin päässä suunnittelualueen lounaisnurkan ja Hirvenojan pohjavesialue reilun 1,4 kilometrin päässä alueen koillisnurkan.

2.7.5 Pintavedet ja tulvariskialueet

Suunnittelualueen ainoa vesistö on länsi – itäsuunnassa alueen halki virtaava pieni Punkanjoki. Punkanjoki sijaitsee Kokemäenjoen vesistöalueella, Vanajan reitin valuma-alueen Puujoen alueella sekä Punkanjoen valuma-alueella. Punkanjoen latvat sijoittuvat Lopen ja Janakkalan kuntien sekä Riihimäen kaupungin alueelle. Joki laskee Puujokeen Ryttylän taajaman tuntumassa Hausjärvellä. Puujoki virtaa edelleen Vettenjakamon ja Hiidenjoen kautta Vanajaveden Miemalanselkään. [Hämeen ELY-keskus 2015].

Punkanjoen valuma-alue on kooltaan 48 km² muodostuen suurelta osin viljellyistä pelloista. Järviä ei joen valuma-alueella ole. Valuma-alueen maaperä on pääosin savea. [Hämeen ELY-keskus 2015]. Joen pituus on n. 13,5 km. Jokea ei ole voimakkaasti muutettu [Ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertta 2014]. (Vanajavesikeskus 2017).

Punkanjoki on pääosin n. 0,5-1 metriä leveä, minkä vuoksi ”oja” voisi olla vesistöle jopa oikeampi nimi. Suunnittelualueen kohdalla Punkanjoki kulkee pääosin peltoaukeiden keskellä ja reunoilla, alittaen alueen merkittävimmät liikenneväylät. Joen uoma vaikuttaa suunnittelualueella pääsääntöisesti peratulta, mutta joitakin luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä osuuksia saattaa olla varsinkin metsäsaarekoiden kohdalla.

Punkanjoelle ei ole erikseen asetettu erillistä alinta rakentamiskorkeutta tai tulvarajaa. Janakkalan rakennusjärjestyksen mukaan alimman rakentamiskorkeuden on oltava vähintään yhden metrin ylävesirajaa korkeammalla. Jos ylävesirajaa ei tunneta, on alimman rakentamiskorkeuden oltava vähintään puolitoista metriä keskivedenkorkeudesta.

Suunnittelualue sijaitsee vedenjakaja-alueella, sillä sen vedet virtaavat kahteen eri päävesistöalueeseen. Valtaosa alueesta kuuluu Punkanjoen valuma-alueeseen, joka laskee Hausjärven Ryttylässä Puujokeen kuului Vanajan reitin valuma-alueeseen, joka on osa Kokemäenjoen vesistöaluetta. Alueen luoteiskulma kuuluu Tervajoen alaosan alueeseen, joka kuuluu myös Vanajan reittiin, samoin kuin pieni osa kaava-alueen länsirajalla olevaa Alasjärven valuma-alueetakin. Alueen lounaiskulma Risumäen ja harjun eteläpuolella kuuluu Vantaan – Herajoen valuma-alueeseen, joka kuuluu Vantaanjoen vesistöalueeseen, joka laskee vetensä Suomenlahteen Helsingin Vanhankaupunginlahdella.

Kuva 24. Suunnittelualueen valuma-alueet. Vesistöt sinisellä ja valuma-alueiden rajaukset harmaalla viivalla. (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

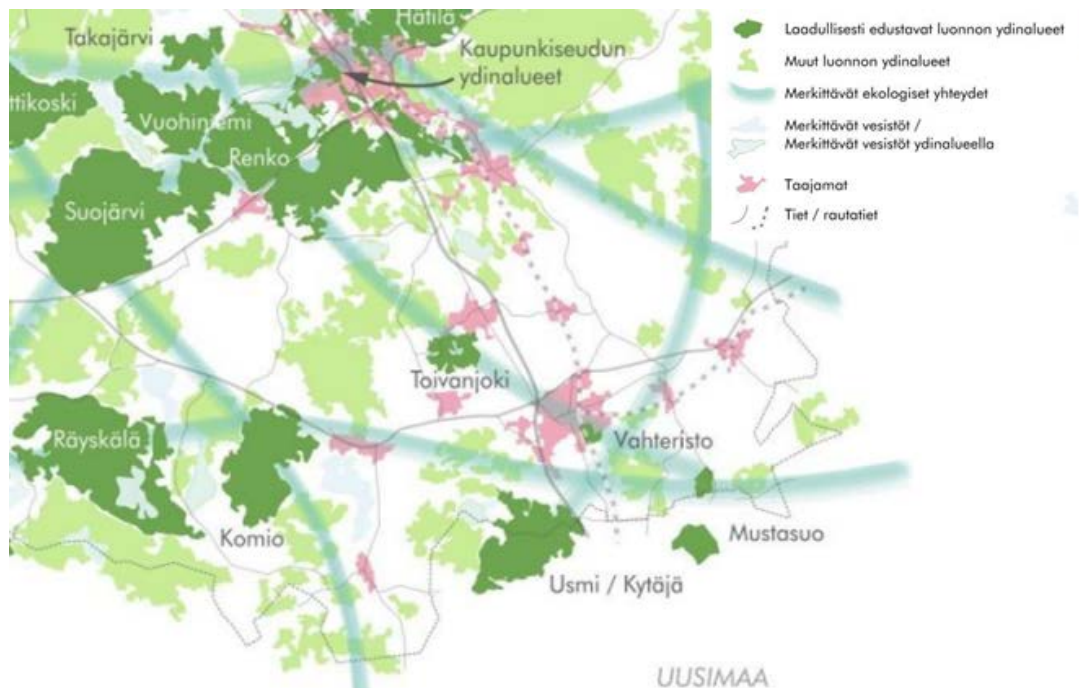

2.7.6 Ekologiset verkostot

Kanta-Hämeen ekologisen verkoston selvitys laadittiin Maakuntakaavan 2040 taustamateriaaliksi. Ekologisen verkoston tehtävänä on esimerkiksi varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen, mahdollistaa eliöiden liikkuminen ja levittäytyminen ja siten geenivirta elinympäristöistä toisille ihmistoiminnan osin pirstomassa ympäristössä. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016)

Kanta-Hämeessä ekologisten verkostojen pullonkaula-alueita muodostuu erityisesti Riihimäen ja Hämeenlinnan taajamien ja näitä halkovan moottoritien ja pääradan yhteisvaikutuksesta. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016). Suunnittelualue sijoittuu pullonkaulana toimivan moottoritien molemmille puolille sekä vilkkaan risteysalueen ja Riihimäen taajaman pohjoispuolelle sijaiten siten ekologisen yhteyden säilymisen kannalta melko kriittisellä alueella.

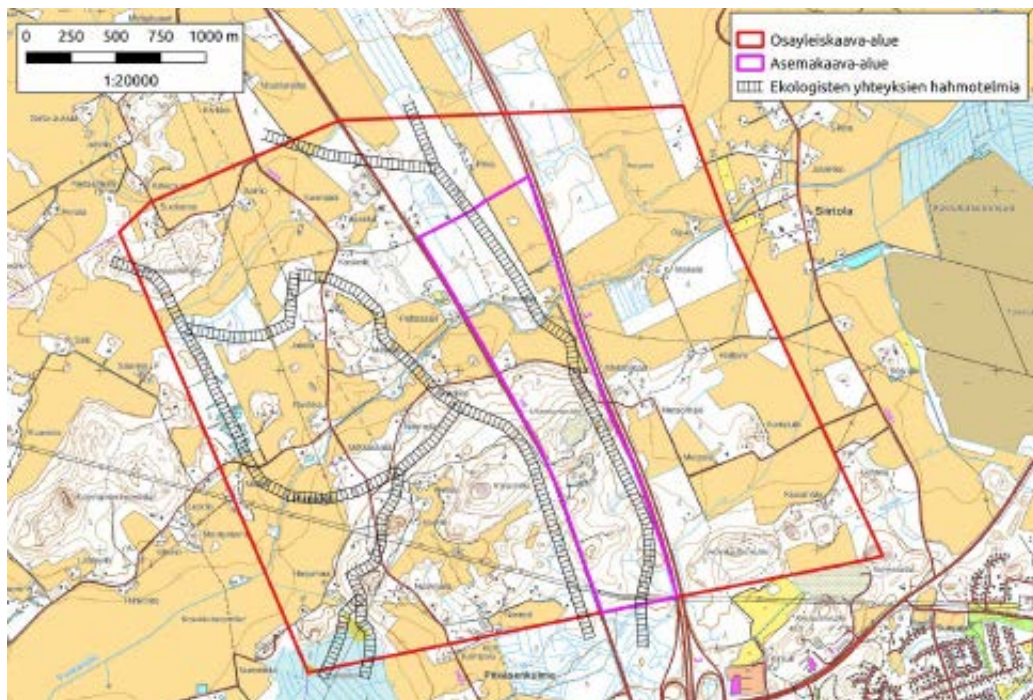
Ekologisten verkostojen selvityksessä muodostettiin noin 130 luonnon ydinalueesta koostuva verkosto. Ydinalueiden väleille tunnistettiin ekologiset yhteydet sekä paikkatietoanalyysin että karttatarkastelun eri lajiryhmien tarpeiden perusteella. Selvityksessä yhteydet on tunnistettu yleispiirteisellä, karkealla tasolla osoittamatta yhteyden tarkkaa sijoittumista. Yksi tunnistetuista ekologisista yhteystarpeista kulkee suunnittelualueen halki etelä – pohjoissuunnassa yhdistäen Vahteriston ja Toivanjoen ydinalueet. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016).

Kuva 25. Ote ekologisesta verkostosta. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016).

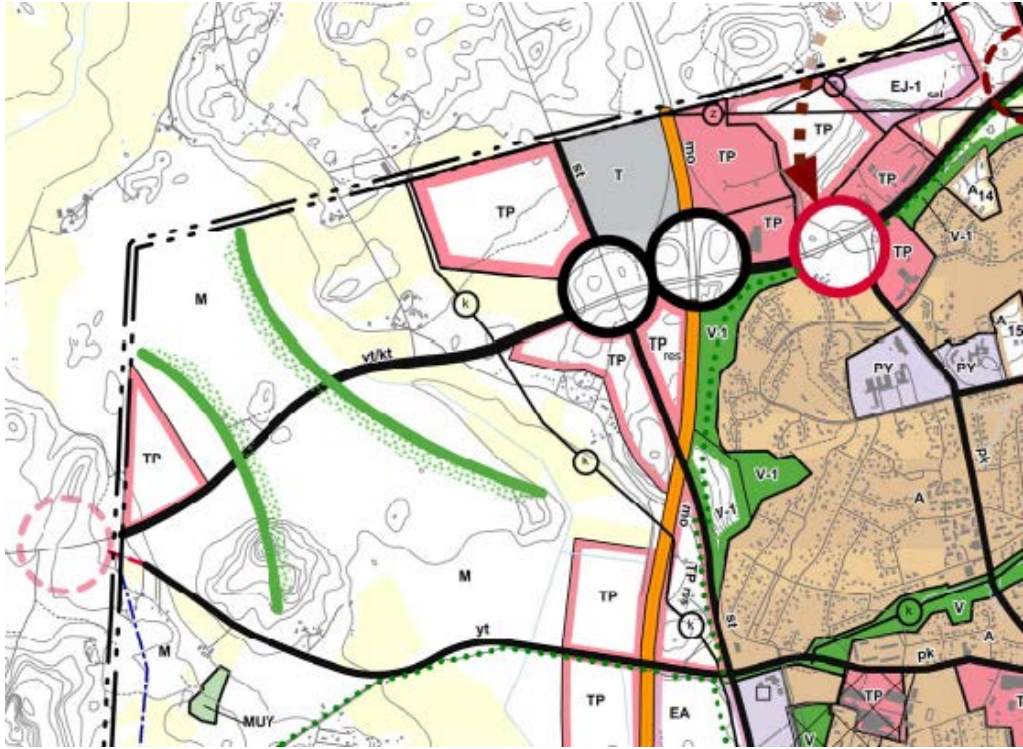
Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 ekologinen yhteystarve on tunnistettu olevan Lopen puolella Kormussa etelä-pohjoissuuntaisesti ja Riihimäen puolella itä-länsisuuntaisesti suunnilleen Silmäkenevan kohdilla (ekologisen yhteystarpeen sijainti paikkatietoaineistossa kuvassa 23). Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaisesti ekologisten käytävien toteuttamismahdollisuus on säilytettävä osoitetun yhteystarpeen toteuttamisen turvaamiseksi. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee määrittää viheryhteyden tarkempi sijainti sekä varmistaa maastokäytävän riittävä leveys, jotta seudullisten viheralueiden ja ulkoilureittien muodostama verkosto voidaan toteuttaa riittävän yhtenäisenä kokonaisuutena.

Alueen kaavoitusta varten on laadittu **Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019** (päiväty 11.12.2019) Selvityksessä hahmoteltiin myös maakunnallisen ekologisen yhteyden mahdollista sijaintia. Nämä on esitetty kuvassa 26. Yhteyksien määrittämisessä on otettu huomioon myös tilanne Riihimäen puolella. Riihimäen puolella on tehty ekologisen verkoston selvitys vuonna 2014 (Mellais, A.). Siinä on julkaistu muun muassa maankäytön estevaikutusanalyysi, hirvieläinonnettomuudet v. 1996 – 2011 ja Riihimäen seudullinen ja paikallinen ekologinen verkosto. Tuloksia hyödynnettiin myös hahmoteltaessa ekologisia yhteyksiä Punkan alueelle. Käytössä olivat myös maakuntakaavan tausta-aineistot (reittianalyysi) ekologisesta verkostosta.

Kuva 26. Kaavan luontoselvityksen mukaisia hahmotelmia alueen maakunnallisen ekologisen yhteyden turvaamiseksi (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Riihimäen kaupunki on omassa yleiskaavassaan osoittanut viheryhteystarpeen sijainnin siten, että viheryhteystarve-käytävä sijoittuu suunnittelualueen lounaisnurkkaan suuntautuen kaakosta luoteeseen sekä Janakkalan että Lopen puolelle. Riihimäen yleiskaavan kaavamääräysten mukaan viheryhteys osoittaa ekologisen verkoston yhteyden tai yhteystarpeen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet.

Kuva 27. Riihimäen yleiskaavan 2035 viheryhteistarve yleiskaavakartalla. Suunnittelualue sijoittuu kaavasta pohjoiseen.

2.8 Rakennettu ympäristö

2.8.1 Rakentumisen historiaa

Suunnittelualueen Varhainen rakentuminen sijoittuu käytännössä Punkan kylän läheisyyteen, jolta alueelta on ainoat varhaisemmat merkit asutuksesta. Muu suunnittelualue on ollut rakentumatonta. Vielä vuoden 1855 kartalla ainoat rakennukset sijaitsevat Punkan kylän läheisyydessä (Kuva 30).

Kuninkaan kartastoon (1776 – 1805) Punkanjoen molemmin puolin, nykyisen Punkan talon läheisyyteen on merkitty Läppojan torppa (Mikroliitti Oy 2018). Vuoden 1842 (Janakkala 2131 10/2042 12) pitäjänkartalle merkityt talonpaikat sijaitsevat pääosin samoilla kohdilla Kuninkaan kartastoon merkityn asutuksen kanssa, minkä lisäksi pohjoisempaan on yksi talo (myöhemmin Mäkelä). (Mikroliitti Oy 2018).

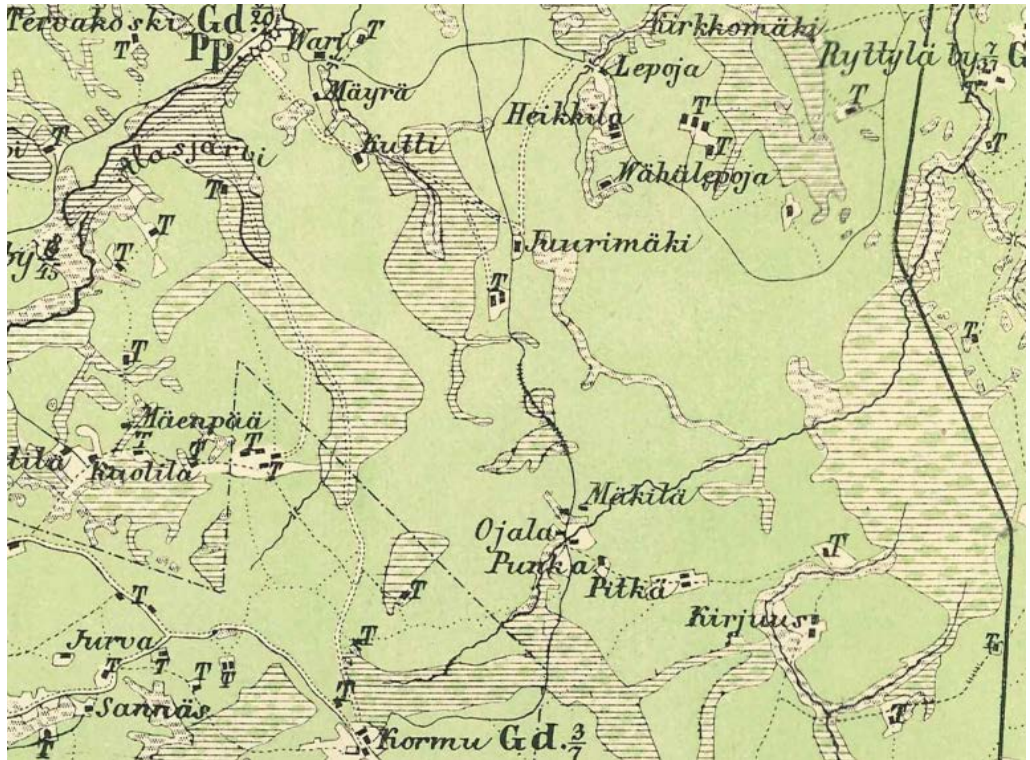

Kuva 28. Ote Kuninkaan kartastosta (1776-1805). Talojen paikat on korostettu punaisella. Asutusta on merkitty Punkanjoen molemmin puolin. (Mikroliitti Oy 2018).

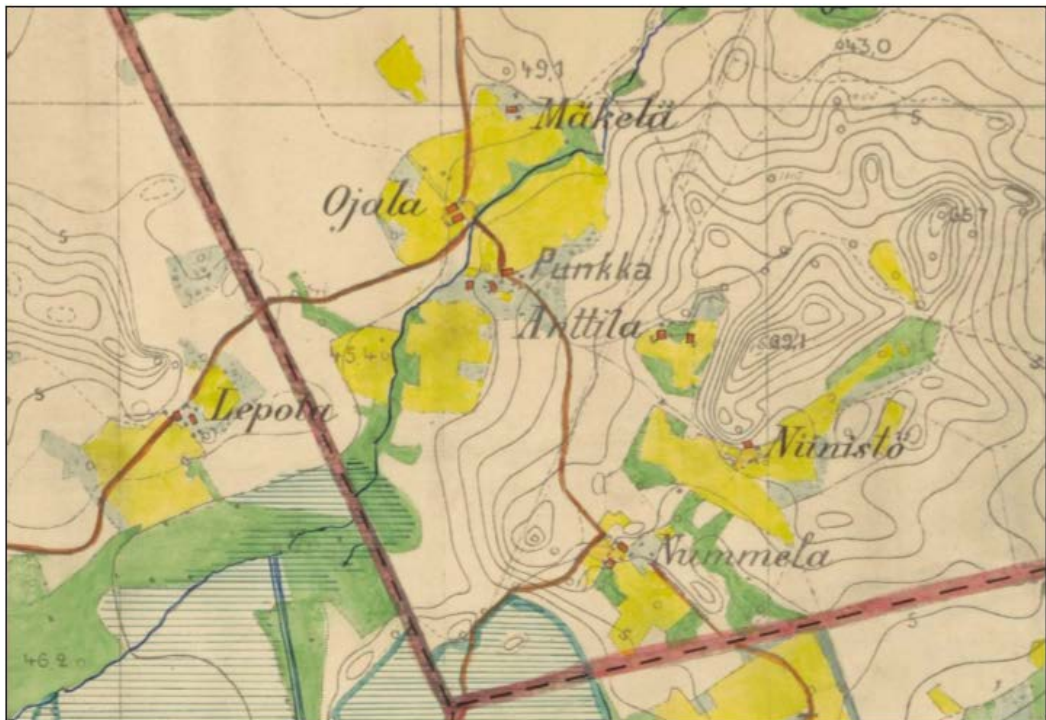

Kuva 29. Punga (Punkka) on vuoden 1842 pitäjänkartalla (Janakkala 2131 10/2042 12). Punaisia rakennuksia merkitseviä pisteitä on merkitty Punkanjoen molemmin puolin ja asutus on samoilla paikoilla, kuin ns. Kuninkaan kartastossa (Mikroliitti Oy 2018)

Vuoden 1884 Venäläisellä topografikartalla Ojalan talo on nykyisen Punkan talon kohdalla ja Punkka on nykyisen Metsärannan kohdalla. Kartta-aineiston perusteella voidaan todeta asutuksen pysyneen samoilla sijoilla 1700-luvun loppupuolelta nykyajalle asti. (Mikroliitti Oy 2018). Vuoden 1884 topografikartalla on esitetty myös alueella tuolloin kulkenut tieverkko, jota nykyinen tieverkko linjauksiltaan monin paikoin noudattaa.

Kuva 30. Suunnittelualue vuoden 1855 kartalla (Kalmergin kartasto R V : List 7)

Kuva 31. Venäläinen topografikartta (Launonen XII 28) vuodelta 1884. Nykyisen Punkan tilan kohdalla on Ojala ja Punkka on joen eteläpuolella, pohjoisempana Mäkelä. Talot ovat samoilla paikoilla, kuin Kuninkaan kartastossa ja vuoden 1842 pitäjänkartalla. (Mikroliitti Oy 2018).

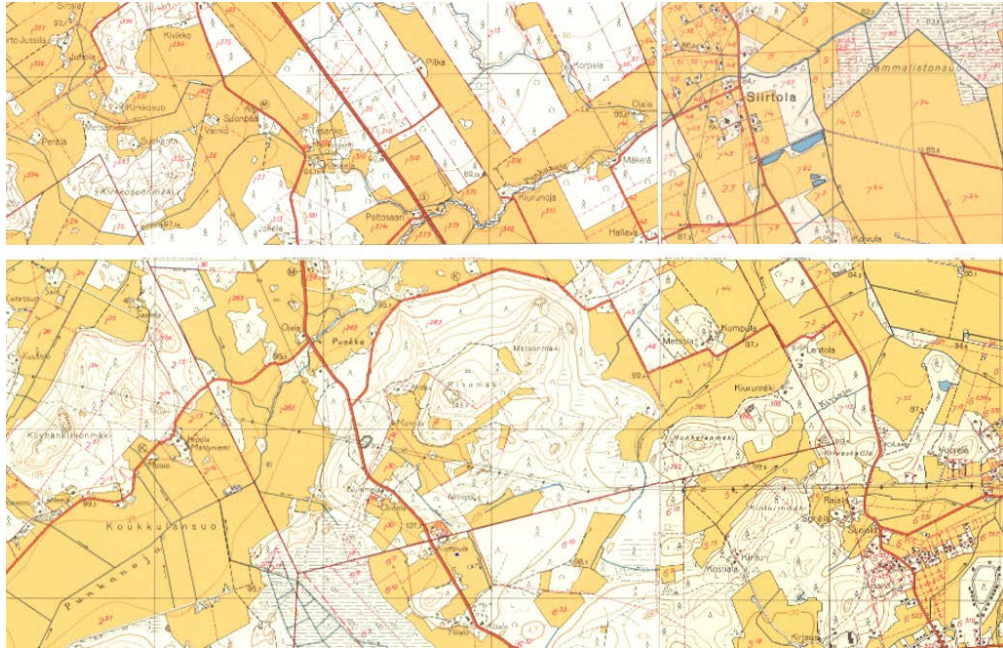

Suomen taloudellisessa kartassa vuodelta 1933 asutus on keskittynyt suunnittelualueen eteläosiin, suunnilleen aiemmissa kartoissa kuvatuille asuinpaikoille. Kartassa kuvatuilla paikoilla asutaan pääosin myös nykyisin. Tieverkossa ei ole tapahtunut suuria muutoksia 1800-luvun kartan jälkeen suhteessa 1930-luvun tilanteeseen. Peltoja on tuolloin ollut alueella varsin vähän nykyiseen verraten.

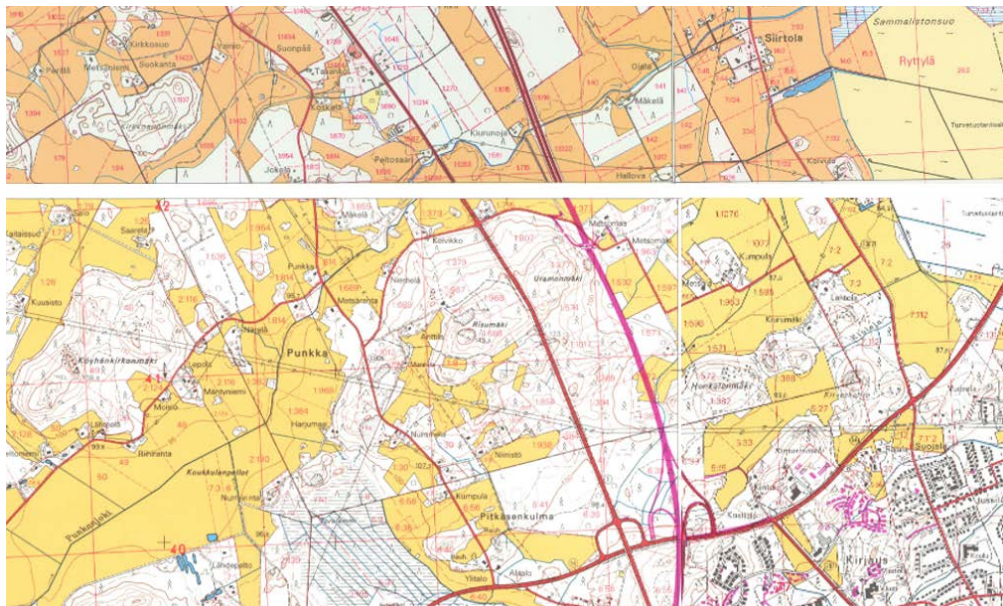

Kuva 32. Suomen taloudellinen kartta vuodelta 1933. (Kansalliskirjasto).

Merkittävimpiä viime vuosikymmeninä suunnittelualueen rakentuneisuuteen vaikuttaneita asioita ovat olleet nykyisin maantienä 130 ("vanha kolmostie") tunnetun Helsingin ja Tampereen välisen kolmostien rakentaminen ja Valtatien 3 (moottoritie) rakentaminen. 1950- ja 1960-luvuilla rakennetun vanhan kolmostien ensimmäisenä osuutena valmistui Herajoki – Tervakoski -väli vuonna 1958. Tämä näkyy hyvin useammasta karttalehdestä kootussa peruskarttojen yhdistelmässä (Kuva 33). Valmistuneesta kolmostiestä tuli alueen liikenteen pääväylä, jona oli aiemmin toiminut Punkantie. Nykyistä moottoritietä eli valtatieä 3 rakennettiin useassa osassa Helsingin ja Hämeenlinnan välisellä osuudella. Suunnittelualueen kohdalla moottoritie valmistui vuonna 1992.

Kuva 33. Peruskarttojen yhdistelmä. Vuosien 1954 – 1964 aikaiset peruskartat kertovat osaltaan alueen kehittämisessä. Silloinen kolmostie näkyy pohjoisemmassa, vuoden 1962 peruskartassa, toisin kuin vuoden 1954 peruskartassa etelämpänä.

Kuva 34. Peruskarttojen yhdistelmä vuosilta 1992 – 1996. Moottoritien ja vanhan kolmostien vaikutus alueen jakajana pohjois-eteläsuuntaisesti näkyy nyt selkeänä verrattuna aikaisempien vuosikymmenten tilanteeseen.

Suunnittelualueen rakentuminen on ollut maltillista koostuen pääasiassa maatilojen talouskeskuksista ja omakotitaloista, muodostaen maaseutumaista haja-asutusta, jossa paikoitellen on havaittavissa myös kylämäisiä piirteitä, erityisesti Punkan kylän kohdalla. Melko moni omakotitaloista on rakentunut 1990-luvun jälkeen.

2.8.2 Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet

Kanta-Hämeessä on tehty vuonna 2016 Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokaiden maisema-alueiden päivitysinventointi. Inventoinnissa on keskitytty maaseudun kulttuurimaisemiin, erityisesti viljelymaisemiin ja muihin alkutuotannon synnyttämiin maisemiin. Maisematyyppiin mukaan suunnittelualue kuuluu Salpausselän – Puujokilaakson viljelymaisemat -nimiseen maisematyyppiin. Alueelle on tyypillistä laajojen tasaisten tai loivasti kumpuilevien peltoaukeiden ja korkealle kohoavien harju- ja moreenimuodostumien vuorottelu. Alue on kokonaisuutena alavaa. Alueen nykymaisemaan kuuluvat valtakunnalliset liikenneväylät, moottoritie sekä rautatie. (Hämeen liitto: Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016).

Suunnittelualueelle ei sijoitu maakunnallisesti merkittäviksi arvioituja kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita. Alueen länsiosan peltoaukea on aiemmin kuulunut maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen nimeltään Vähikkälän kulttuurimaisemat, Vantaanjoen kulttuurimaisemat. Maisema-alueen rajausta on kuitenkin päivitysinventoinnissa muutettu siten, että suunnittelualueen osa ei ole enää osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Kuva 35. Ote Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista 2016. Maakunnallisesti arvokas maisema-alue vihreällä, aiempi rajausta 1992 vihreällä katkoviivalla. (Hämeen liitto: Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016)

2.8.3 Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

Suunnittelualueella ei sijaitse maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Suunnittelualueen itäpuolella Riihimäen kaupungin alueella on maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, joka kuuluu kartanokulttuuri - ryhmään, ja perusteet ovat historialliset, rakennushistorialliset ja maisemalliset: Riihiviidan kartano ja kulttuurimaisema, Ryttylä (Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2019).

Lisäksi suunnittelun alueen eteläpuolella Riihimäellä, noin 500 metrin etäisyydellä suunnittelun alueen rajasta sijaitsee, sijaitsee maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, joka kuuluu talonpoikaiskulttuuri - ryhmään, ja perusteet ovat historialliset, rakennushistorialliset ja maisemalliset: Pitkäsenkulma (Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2019)

2.8.4 Paikallisesti arvokkaat kohteet

Suunnittelun alueella sijaitsee yksi paikallisesti arvokkaaksi arvioitu kohde:

Punkan koulu (165431141 Tervakoski, rakennusryhmä II)

Punkan vanha kansakoulu sijaitsee pienellä mäellä maalaismaisemassa. Kansakoulu toimi vuodet 1936 – 1965. Tontti rakennuksineen on nykyisin yksityisomistuksessa ja asutokäytössä. Vuonna 1936 valmistunut puukoulu, piharakennus ja pieni hirsinen sauna muodostavat muuttuneesta käytöstä huolimatta hyvin säilyneen 1930-luvun koulumiljöön. (Ahola, T Janakkalan rakennusinventointi 2005).

Rakennusinventoinnin ohjeistus arvoluokan II osalta on seuraava:

Säilytettävä kohteen/alueen mittakaava ja rakennustapa:

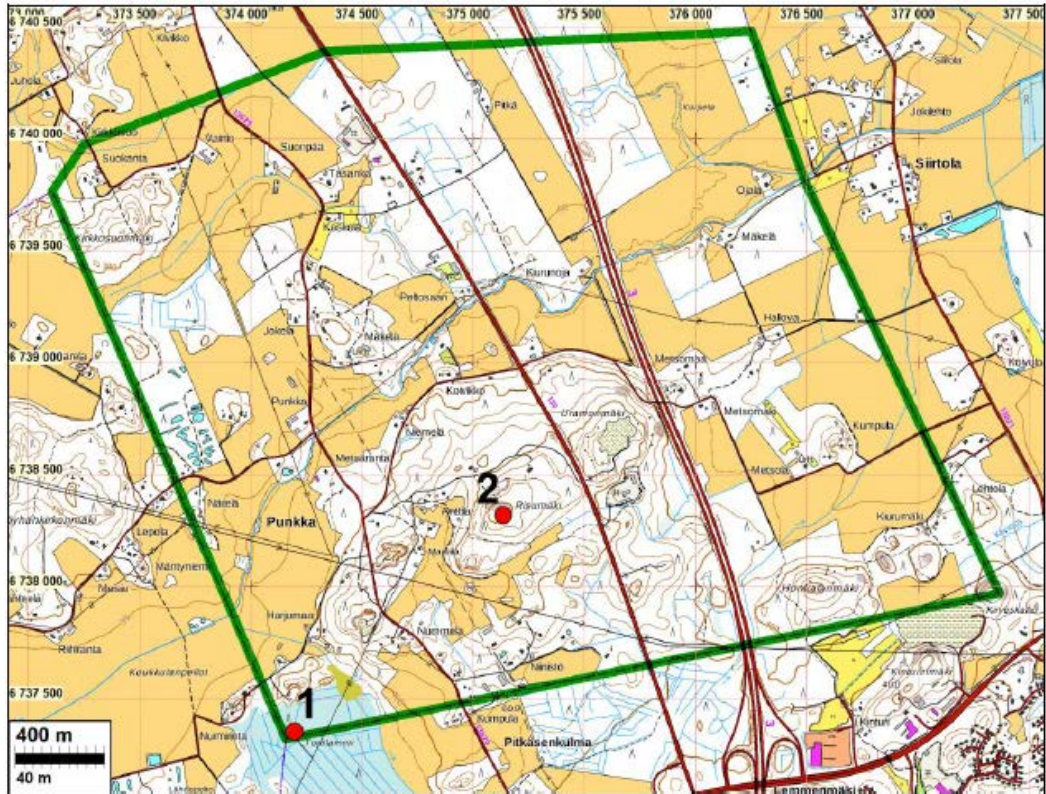
Kohde on rakennus- tai pieni aluekohde, jossa olemassa oleva rakennuskanta muodostaa alueella vetovoimaista historiallista aikatasoa tai myönteistä ajallista kerroksellisuutta/ mittakaavaa tms. yhtenäisyyttä. Kyseessä voi olla esimerkiksi kortteli, liikeraitti, teollisuusalue, maatilakeskus, mäkitupalaisalue tai muu tunnuspiirteiltään yhtenäinen miljöö sekä miljöön kannalta yksittäinen yleispiirteiltään ennaltaan säilynyt rakennus. Kaavassa kohteen/alueen historiallista ominaisluonnetta tulee vahvistaa aluevaraus- ja/tai kohdemerkintöihin liitettävien suunnittelu- ja rakentamismääräyksin ja muine kaavallisin ohjauskeinoin. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakennuksen historiallista käyttöä heijastelevaan ulkoasuun sekä uudisrakentamisen soveltavuuteen mittasuhteen, materiaalien ja massoittelemisen puolesta.

2.8.5 Historialliset tied

Suunnittelun alueella ei sijaitse historiallisia teitä.

2.9 Muinaisjäännökset

Suunnittelun alueella sijaitsee kaksi muinaisjäännöstä. Muinaisjäännöksistä Torolampi (1) on inventoitu aiemmin, ja Risumäki (2) havaittiin arkeologisen inventoinnin yhteydessä.

Kuva 36. Suunnittelualan muinaisjäännökset punaisilla pisteillä. (Mikroliitti Oy 2018).

Torolampi (1000024847)

Torolammin siltaporras sijaitsee suolla, noin 60 m itäkoilliseen Janakkalan, Riihimäen ja Lopen yhteiseltä rajapisteeltä, joka on keskellä Torolammia. Torolampi on pieni suolampi Torolamminsuon pohjoisosassa. Hyväkuntoisia hirsiiä on havaittu suoturpeen seassa noin 25 cm syvyydessä pienessä esiinkaivetussa ja uudestaan peitettyssä kuopassa. Kuinka leveä tai pitkä puurakenne on, ei ole toistaiseksi tiedossa, mutta vanha kirkkotie on kulkenut suon yli lounaasta koilliseen. Nykyään vanhaa tienpohjaa suolla myötäilee polku, joka on etupäässä helppokulkuista, sillä suo on ojitettua. Erään ojan vieressä koordinaattipisteestä etelään, polulla, on ilmeisesti siltaportaan hirsiiä/puita näkyvissä. Ne ovat ilmeisesti ojituksessa esiin nousseita. Ainakin suon pohjoispuolella, missä kirkkotie on noussut kiinteälle maalle, se on täysin tuhoutunut maankäytössä. Suon lounaispuolista osaa ei tarkastettu. Kirkkotie on johtanut Hiivolasta (nyk. Riihimäkeä) Punkan kautta Janakkalan kirkolle. Tieura on merkitty vielä vuoden 1954 peruskartalle. Se näkyy myös vuosien 1884 ja 1855 kartoilla sekä Kuninkaan kartastossa. Vuoden 2018 inventoinnissa kohde oli ennallaan. (Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna).

Risumäki (1000034818)

Risumäen päällä on kalliolle tehty pyöreähkö kivilatomus, joka on kooltaan noin 160 cm x 200 cm, korkeus 40 cm. Latomus on tehty noin 10 – 40 cm kokoisista lohkokivistä, kivikerroksia on näkyvillä 1 – 4. Latomus on osin sammaloitunut. Latomuksesta noin 45 m pohjoiseen on kiinteistön rajaa merkitseviä kivisiä rajamerkkejä. Rajamerkkien kohdalla kulkee edelleen voimassa oleva kiinteistöjen raja, kiinteistöraja on nähtävissä myös vuoden 1954 peruskartalla. Vanhojen karttojen perusteella kyseisessä kohdassa ei ole ollut esim. kylän tai pitäjän rajaa, eivätkä rajamerkit siten ole muinaisjännöksiä. Latomuksen kohdalla ei ole nykyistä kiinteistörajaa, eikä sellaista ole myöskään peruskartoilla, vuoden 1842 pitäjänkartalla tai vuosien 1763 – 1788 konseptikartalla. Vuoden 1954 peruskartassa Risumäen päälle on merkitty kolmiomittauspiste, nykykartoille sitä ei ole enää merkitty. Inventoinnissa rakenteen merkitystä tai ajoitusta ei saatu selville. Se voi liittyä kolmiomittauspisteeseen. (Museovirasto, Kulttuuriympäristön palveluikkuna).

2.10. Ympäristön häiriötekijät

2.10.1 Maa-aineisten otto

Suunnittelualueella on useita vanhoja maa-ainestenottoalueita, jotka sijoittuvat eteläosien mäki-alueille. Harjumaan, Nummelan ja Mannilan lähistöllä sijaitsee useita vanhoja pienimuotoisia soran ja hiekan ottoalueita. Myös Risumäestä on otettu maa-aineksia. Alueen laajamuotoisin maa-ainestenottoalue on sijainnut Uramonmäessä, josta on otettu soraa ja hiekkaa. Sorakuoppien ottotoiminta on pääosin päättynyt, mutta joillakin kuopilla saattaa olla edelleen kotitarvekäyttöä. Soranoton jäljet ovat maastossa nähtävissä monin paikoin.

Uramonmäen kiinteistöille 165-431-1-1867 ja 165-431-1-1303 on suunnitteilla ta-saussuunnitelma, jossa tarkoituksena on louhia kallioainesta ja tasata maa-alueutta tulevaa teollisuustoimintaa varten. Lupaprosessi alueella on kesken.

2.10.2 Voimajohto

Suunnittelualan etelä- ja lounaisosassa kulkee voimajohto Hikiä - Forssa (110 + 400 kV) itä – länsisuunnassa, joka on näkyvä elementti etenkin peltoaukeita ylittäessään. Voimalinjat ovat maisemallisesti hallitseva tekijä, mutta linjojen läheisyyteen rakennettaessa voimalinjalla voi olla myös terveydellisiä vaikutuksia, jonka vuoksi uutta rakentamista aivan voimalinjan läheisyyteen ei suositella. Lisäksi aivan voimalinjan läheisyydessä on myös rakentamisrajoitusalue, joka perustuu johtoaukean ja reunavyöhykkeen leveyteen.

Fingridin 110 + 400 kV voimajohdoille on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden su-pistus 56 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 36 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reuna-vyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat sijoittuvat johtoalu-teen ulkoreunoihin, 28 metrin päähän voimajohdon keskilinjasta, joissa myös puuston kasvua on rajoitettu. Lunastettu voimajohtoalue rajoittaa mm. rakennus-ten sijoittamista. Voimajohdon sijainnista ja rakenteesta on kerrottu enemmän kappaleessa 2.5.2 Energiahuolto.

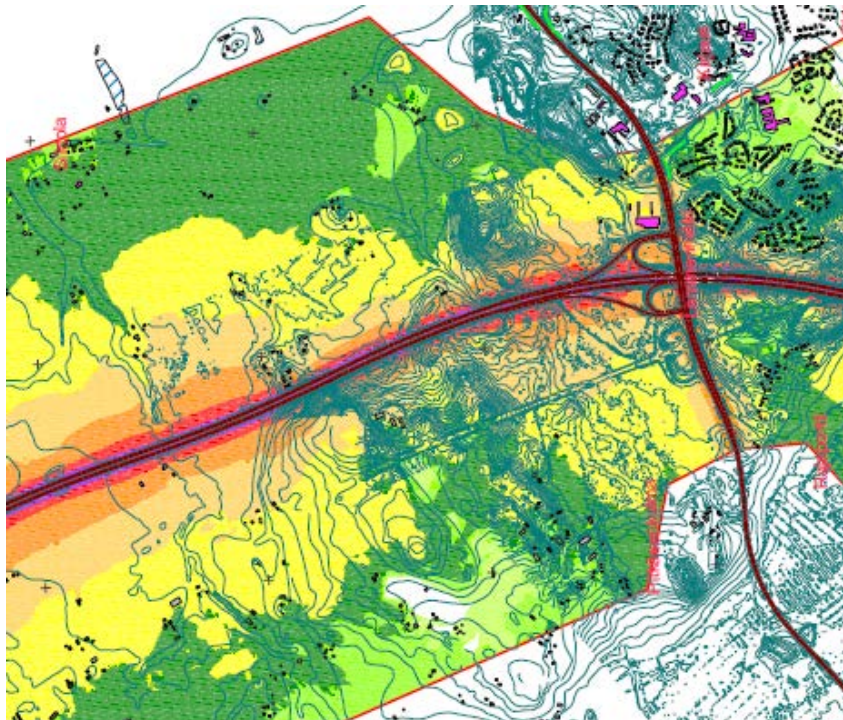
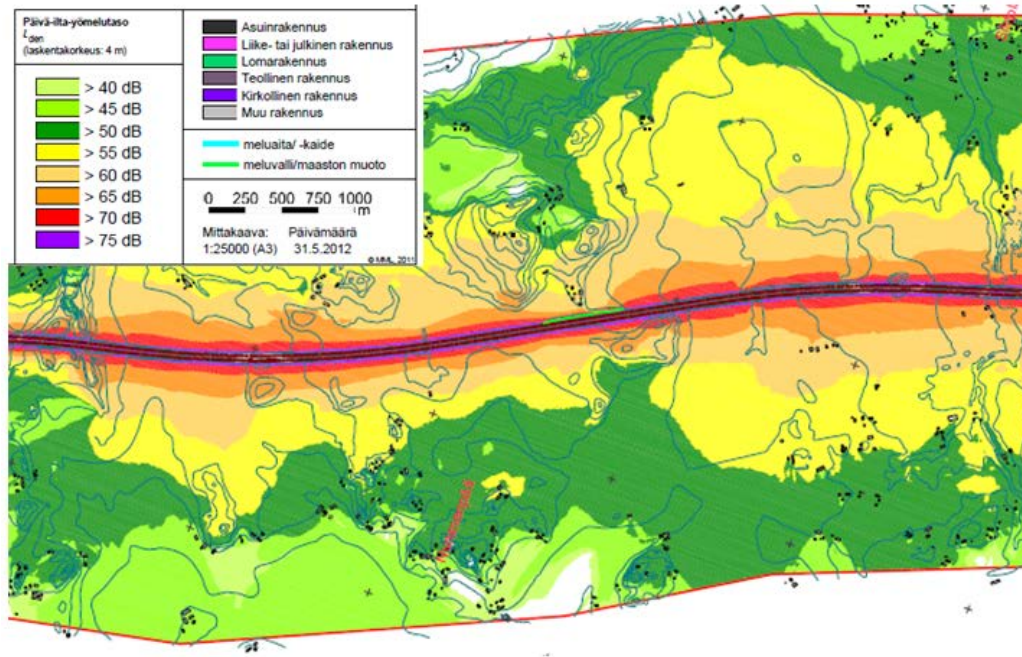
2.10.3 Melu

Meluntorjuntatarpeen toteaminen perustuu valtioneuvoston melutason ohjearvoja koskevan päätöksen (N:o 993, 29.10.1992) vaatimuksiin:

- Asumiseen käytettävillä alueilla ja virkistysalueilla taajamissa melutaso ei saa ulkona ylittää melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä aikaisemmin kaavoitetuilla alueilla yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB eikä uusilla kaava-alueilla yöohjearvoa 45 dB.
- Asuin- ja majoitushuoneissa on ohjeena, että ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuva melutaso sisällä alittaa melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvon (klo 7-22) 35 dB ja yöohjearvon (klo 22-7) 30 dB. Opetus- ja kokoontumistiloissa (esim. koulut ja päiväkodit) sovelletaan ainoastaan melutason päiväohjearvoa 35 dB. Liike- ja toimistohuoneissa sovelletaan melutason päiväohjearvoa 45 dB. (Turengintien meluselvitys, Pöyry Finland Oy 2014)

Suunnittelualueen halki kulkeva moottoritie aiheuttaa lähiympäristöön merkittävää liikennemelua ja taustakohinaa, joka saattaa etenkin alavilla peltoaukeilla levitä laajalle alueelle. Mäet rajoittavat melun leviämistä tehokkaasti. Myös maantien 130 osalta liikenne saattaa paikoitellen aiheuttaa melua, mutta tiestä lähtevä melu sulautuu moottoritien kanssa yhteen teiden sijaitessa lähes vierekkäin. Punkantien sekä alueen muiden teiden liikenne on määrältään vähäistä, joten niiden aiheuttaman liikennemelun esiintyminen alueella on hetkellistä ja vähäistä.

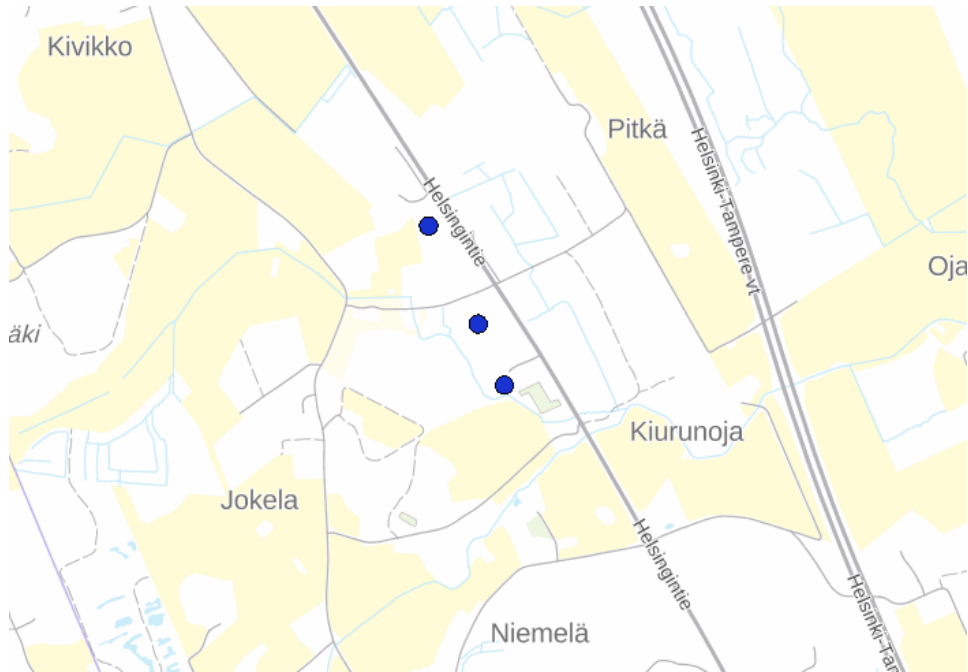
Valtatien 3 osalta on tehty maanteiden meluselvitys vuonna 2012 välillä Nurmijärvi – Ikaalinen. Selvityksessä melun leviämistä valtatie ympäristöön on selvitetty mallintamalla melun leviämistä maastomallin, liikennetietojen, melutietojen ja -mittausten sekä melumallin avulla. Melun esiintymistä alueella ei siten ole mitattu mittauksilla, vaan mallinnettu tietoteknisesti. Meluselvitys antaa hyvän kuvan melun leviämisestä ja erityisesti maastonmuotojen vaikutuksesta melun leviämiseen. Selvityksessä on kuitenkin huomioitu vain valtatie 3:n aiheuttama melu, joten esimerkiksi maantien 130, Punkantien tai kantatien 54 liikenteen aiheuttamaa melua ei ole huomioitu mallinnuksessa. (Liikenneviraston maanteiden meluselvitys Vt3 Nurmijärvi – Ikaalinen, Liikennevirasto 2012)

Kuvat 37 ja 38. Otteita valtatie 3 melumallinnuksista. Alempi kartta on Riihimäen kuntarajan kohdalta ja ylempi sen pohjoispuolelta. (Liikenneviraston maanteiden meluselvitys Vt3 Nurmijärvi – Ikaalinen, Liikennevirasto 2012).

2.10.4 Pilaantuneet maa-alueet

Maaperän tilan tietojärjestelmässä on tieto kolmesta suunnittelualueella sijaitsevasta pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteesta. Kohteet (id 20635, 20629 ja 145104) sijaitsevat kaikki seututien 130 länsipuolella lähellä Pitkäntien risteystä. (SYKE, Karpalo-karttapalvelu). Kohteet ovat etelästä pohjoiseen Huistinojan puutarha, Paloheimon sahan kuorikaatopaikka ja Punkan Esso.

Kuva 39. Pilaantuneet maa-alueet kartalla (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää (MRL 4 §). Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat valtioneuvoston hyväksymiä alueiden käyttöä ja aluerakennetta koskevia tavoitteita.

Valtioneuvosto päätti uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Kestävä aluerakenne ja alueidenkäyttö koostuvat erikokoisista, toimivista ja elinympäristöltään laadukkaista yhdyskunnista, tehokkaista ja toimintavarmista liikenneyhteyksistä ja energiahuollosta sekä elinvoimaisesta luonto- ja kulttuuriympäristöstä.

Valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteiden avulla vähennetään yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuvilla matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan bio- ja kiertotalouden kasvuun osana Suomen uusiutuvaa elinkeinorakennetta ja kiinnitetään huomiota luonnonvarojen sijoittumiseen ja niiden kestäviin hyödyntämisedellytyksiin. Bio- ja kiertotalouden edistämiseksi huomioidaan tuotantolaitosten lisäksi logistiikan toimivuus.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

(www.valtioneuvosto.fi)

3.2 Häme-ohjelma 2018+

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava sekä maakunnan kehittämisen lähivuosien tavoitteet osoittava maakuntaohjelma.

Häme-ohjelma muodostuu maakuntasuunnitelmasta 2040 ja maakuntaohjelmasta 2018–2021. Häme-ohjelma on kokonaisuus, johon sisältyy analyysi alueen kehittämistarpeista, pitkän aikavälin strategiset tavoitteet sekä valinnat ja keinot, joilla edistetään Kanta-Hämeen elinvoimaa ja kilpailukykyä.

Maakuntasuunnitelmassa määritellään Kanta-Hämeen kehittämisen pitkän aikavälin päämäärä ja tavoitteet, joihin perustuu myös maakuntakaavan valmistelu.

Maakuntasuunnitelman strategiset painopisteet ovat:

- kasvukäytävät ja saavutettavuus
- monipuolinen asuminen ja hyvinvointi
- biotalous ja luonnonvarojen kestävä käyttö
- valmistavan teollisuuden mahdollisuudet
- kansainvälistyminen ja vetovoima.

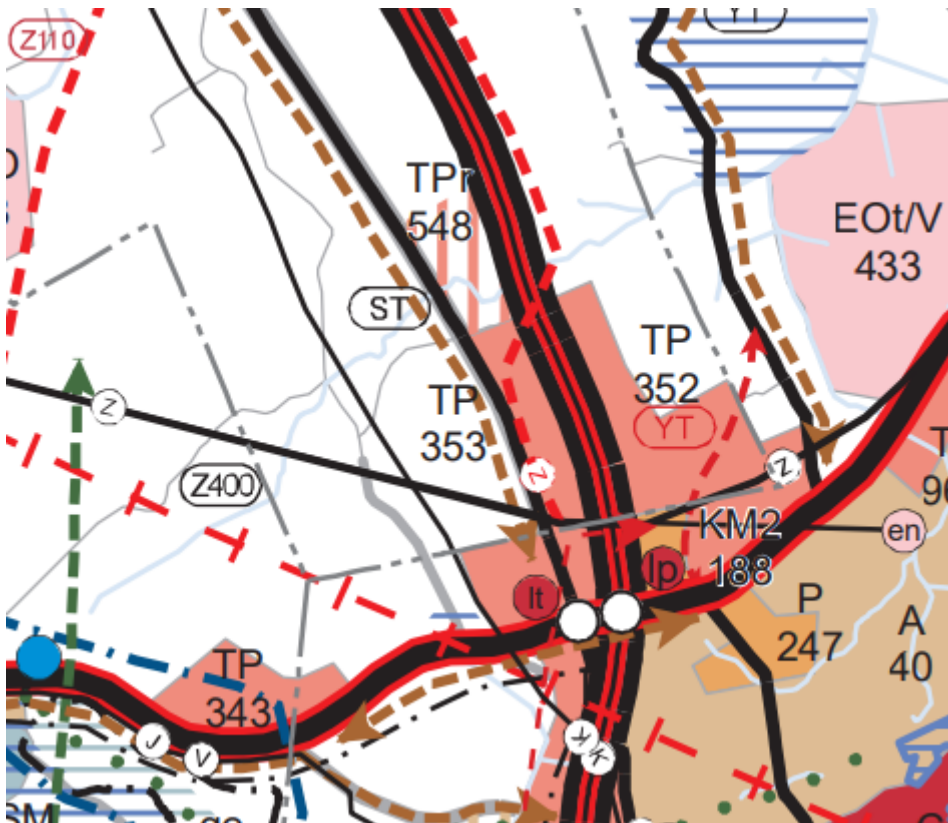
Maakuntaohjelma 2018–2021 sisältää maakunnan mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet. Keskeisenä kehittämisen visiona on edelleen se, että ihmiset haluavat ja voivat tehdä työtä, asua ja viihtyä Hämeessä. Maakuntaohjelman toimintalinjat ovat:

- uudistuva ja muutosjoustava Kanta-Häme
  - kasvukäytävistä elinvoimaa Kanta-Hämeeseen
  - hyvä arki Kanta-Hämeessä.
- (Hämeen liiton nettisivut)

3.3 Maakuntakaava

Maakuntakaava on maakunnan liiton laatima yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. Maakuntakaavalla varataan asumisen, liikenteen, teknisen huollon, suojelun, virkistyksen, palveluiden ja yritystoiminnan kannalta tarpeelliset maa-alueet maakunnan mittakaavassa pitkällä tähtäimellä. Maakuntakaavassa ei käsitellä maankäytön yksityiskohtia, vaan ne ratkaistaan kuntien laatimilla yleis- ja asemakaavoilla.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa osayleiskaavaa tai asemakaavaa. Suunnittelualueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on 12.9.2019 kuulutettu tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Kuva 40. Ote voimassa olevasta maakuntakaavasta 2040.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu osayleiskaava-alueelle seuraavia varauksia / merkintöjä:

- **Työpaikka-alue, TP** (moottoritien molemmin puolin sijaitsevat alueet): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteutusjärjestykseen ja yhdyskuntarakenteen eheyteen sekä joukkoliikenteen järjestelyihin ja toimiviin kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Alueelle ei tule osoittaa merkittävää määrää uutta asumista eikä asumiseen saa kohdistua merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alueelle voidaan järjestää toimivat liikenneyhteydet, mukaan lukien kevyenliikenteen järjestelyt.
- **Työpaikka-alueen reservialue, TPr** (Uramonmäestä pohjoiseen): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset uudet tai työpaikka-alueiksi muuttuvat alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteutusjärjestykseen ja yhdyskuntarakenteen eheyteen sekä joukkoliikenteen järjestelyihin ja toimiviin kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Alueelle ei tule osoittaa merkittävää määrää uutta asumista eikä asumiseen saa kohdistua merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Alueiden toteuttamisen edellytys on, että alueelle on järjestetty toimivat liikenneyhteydet, mukaan lukien kevyenliikenteen järjestelyt.
- **Moottoritie, MT**: Merkinnällä osoitetaan olevat moottoritiet.
- **Seututie- tai pääkatu, ST**: Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tärkeät seututiet ja niihin kuuluvat katuosuudet. Seututiet yhdistävät maakuntakaavan taajama-toimintojen alueita ja kyläkeskuksia kuntakeskuksiin tai ovat verkostollisesti merkittäviä korkeampiluokkaisia väyliä täydentäviä yhteyksiä.
- **Tieliikenteen yhteystarve, punainen katkoviiva ja nuoli** (alueen kaakkoisosa, ns. Riihiviidantien jatke): Tieliikenteen yhteystarve osoittaa tieverkon kehittämisen tarpeen päätepisteiden välillä. Merkintä osoittaa maankäyttöön liittyessään myös tien likimääräistä ohjeellista sijaintia.
Suunnittelumääräys: Uuden tien suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota sen ympäristövaikutuksiin.
- **Kevyen liikenteen yhteystarve, ruskea katkoviiva ja nuoli** (MT 130 varsi): Merkinnällä osoitetaan kehitettäviä seudullisia kevyen liikenteen väyliä, jotka voidaan toteuttaa erillisinä kevyen liikenteen väylinä, levennetyillä piennarratkaisuilla tai yhdystieverkon osana. Merkinnällä osoitetaan myös kevytliikennettä palvelevat merkittävät kehitettävät silta- ja alikulkuratkaisut.
- **Voimajohtolinja 400 Kv, Z**: Voimajohtolinjamerkinnällä osoitetaan kantaverkkoihin kuluvat 400 kV voimajohtolinjat. Samassa linjakadussa voi olla myös 110 kV linjoja. Rakentamiskieltoalue on valtioneuvoston antaman lunastuspäätöksen mukainen. 400 kV linjojen osalta rakentaminen on kiellettyä johtoaukealle ja molemmilla puolilla johtoaukeaa olevilla 10 metrin reunavyöhykkeellä. 110 kV voimajohtoilta rakentamiskieltoalue on linjakohtainen ulottuen korkeintaan johtoalueen ulkoreunaan. Linja-alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.
- **Ohjeellinen uusi voimajohtolinja, punainen katkoviiva, Z ja nuoli** (Vt 3 ja MT 130 varsi): Merkintä osoittaa uuden voimajohtolinjan ohjeellista sijaintia. Uusi ohjeellinen linja on osoitettu punaisella katkoviivalla. Mikäli linja on tarkoitettu toteuttaa nykyiseen linja-aukkoon, on katkoviiva mustan yhtenäisen linjaviivan alla. Linja-alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.
Suunnittelumääräys: Uudet voimajohtolinjat tulee pyrkiä sijoittamaan olemassa olevien linjojen yhteyteen.

3.4 Rakennemalli 2030+

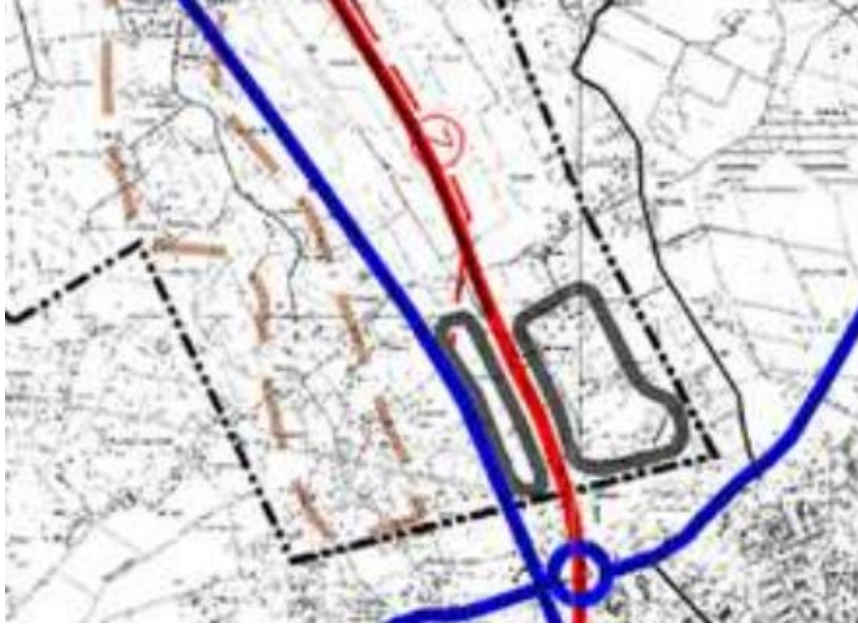
Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytönstrategian ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Suunnittelualueelle kohdistuvia tavoitteita ovat Janakkalan eteläosissa moottoritien molemmin puolin sijoittuvat työpaikka-alueet, uuden ohjeellisen pääsähkolinjan linjaukseen varautuminen sekä kylämäisen alueen kehittämiskäytävä.

Rakennemallin kolme pääperiaatetta ovat seuraavat:

Rakennemallin avulla varaudutaan kunnan hallittuun kasvuun, jolloin muodostetaan näkemys maankäytön rakenteesta ja kehityslinjoista sekä kehitettävistä alueilta, taajamien laajentumissuunnista ja rakenteen sisällä olevista muutosalueista. Lisäksi ohjataan asuin-, työpaikka- ja palvelualueet vetovoimaisesti ja taloudellisesti ottaen huomioon väestön nettomuutto sekä asumisen väljyyden ja laatuvaatimusten lisääntyminen. Lisäksi yhdistetään kunnan osien vahvuudet ja vetovoimatekijät kokonaisuudeksi päämääränä kestävä kehitys ja hyvä ympäristö ja muodostetaan yhteinen aikataulutus uusien alueiden maanhankinnalle, rakentamiselle ja palvelutuotannolle.

Rakennemallin avulla tähdätään ehjään ja toimivaan yhdyskuntarakenteeseen ja arvioidaan yhdyskuntarakenteen toimivuutta riittävän erilaisilla vaihtoehdoilla. Näkökulmana ovat palvelut, liikenne, kunnallistekniikka ja vapaa-alueet. Painopiste on taajamissa, liikennekäytävissä, kylissä sekä haja-asutuksessa. Lisäksi hahmotetaan HHT-akseli logistisesti edullisia alueita sisältävänä virtamaisena runkona, jonka solmukohtia hyödynnetään erityisesti toimitila-alueiden sijoittelussa. Lisäksi hyödynnetään nykyistä yhdyskuntarakennetta varaamalla laajentumiseen rakenteellisesti ja toiminnallisesti eheyttäviä alueita. Erikseen osoitetaan maankäyttöalueet taajamatoiminnoille (asuminen, elinkeinot, palvelukeskustat), palveluverkostolle, liikennejärjestelmälle ja tekniselle huollolle sekä lisäksi virkistykselle, suojelulle, kylille, matkailulle ja haja-asutukselle.

Rakennemallin perusteella luodaan maankäytöllisin ratkaisuin pohjaa vaikuttaa myönteisesti seudulliseen yhteistyöhön asumisen, elinkeino- ja palvelurakenteen, virkistyksen, liikenteen ja kunnan raja-alueiden maankäytön ja palveluiden suhteen.

Kuva 41. Ote Janakkalan kunnan maankäytön rakennemalli 2030+:sta.

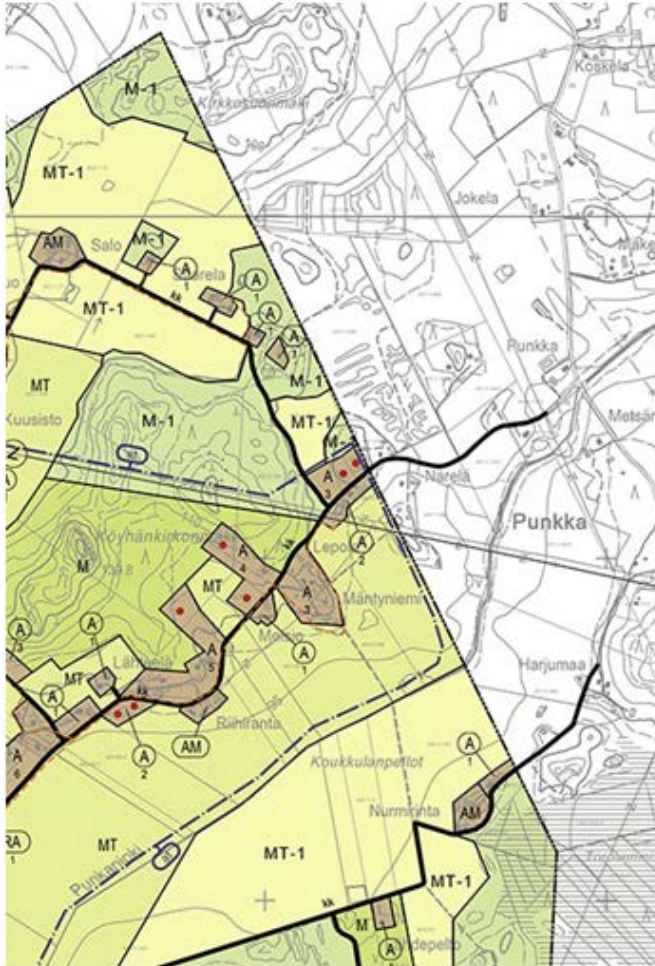
3.5 Yleiskaavat

Suunnittelualueella on voimassa koko kuntaa koskeva, oikeusvaikutukseton Janakkalan yleiskaava vuodelta 1983 (kv 24.1.1983 §7). Koko suunnittelualue on osoitettu kaavassa maa- ja metsätalousalueeksi (M). Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu alueen liikenneväylät.

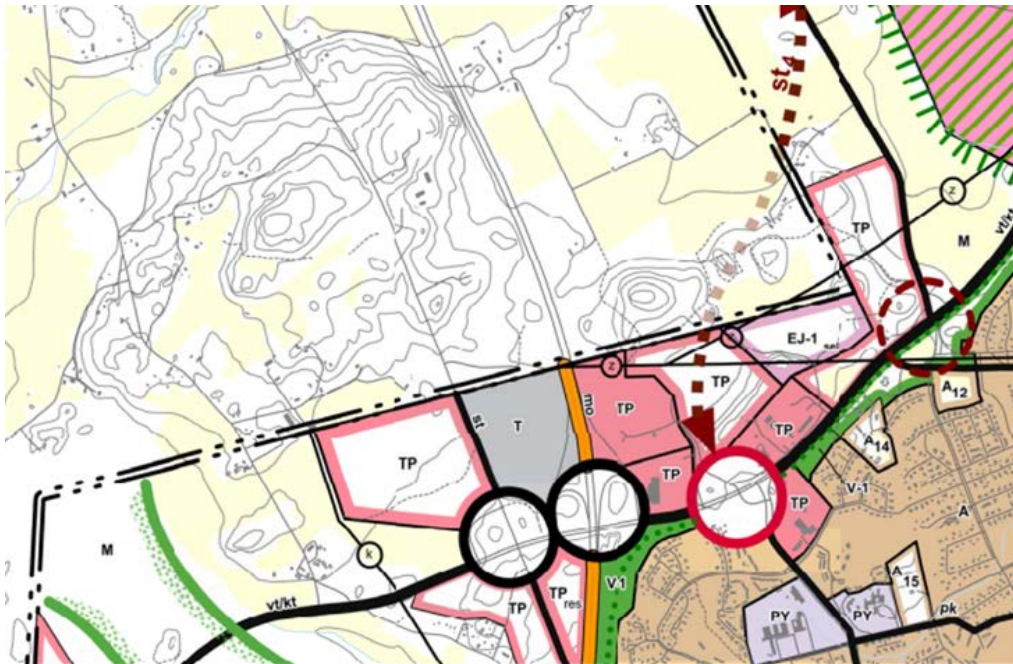

Kuva 42. Ote Janakkalan yleiskaavasta vuodelta 1983.

Suunnittelualue rajautuu lännessä Lopen kunnan puolella olevaan Kormu – Lau-nonen osayleiskaavaan. Lopen puolelle on osayleiskaavaan osoitettu maa- ja metsätalousalueita, maatalousalueita, sähkölinja, liikenneväyliä sekä hajanaista kylämäistä asutusta.

Kuva 43. Ote Kormu – Launonen osayleiskaavasta suunnittelualan länsireunal-la.

Kuva 44. Ote Riihimäen yleiskaava 2035:stä.

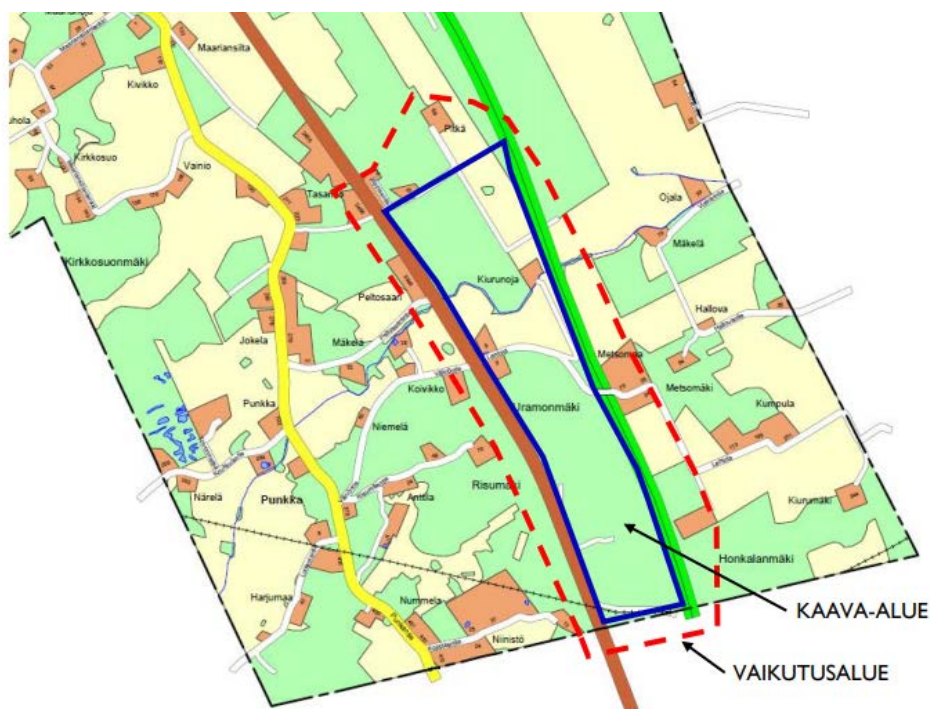

Etelässä suunnittelualue rajautuu Riihimäen yleiskaavaan 2035. Suunnittelualueeseen rajautuen kunnanrajan tuntumaan on Riihimäen puolelle osoitettu työpaikka-alueita (TP) sekä teollisuus ja varastoalueita (T). Lisäksi rajautuen suunnittelualueen kaakkoiskulmaan, on Riihimäen puolelle osoitettu jätteenkäsittelyalue (EJ-1, maankaatopaikka). Riihimäen yleiskaavassa on osoitettu myös ohjeellinen tieyhteys Janakkalan kunnan puolelle eli Riihiviidantien ja Kinturintien välinen tielinjaus. Viheryhteyden tarve Riihimäen puolelta kohti Lopen ja Janakkalan yhteistä rajapintaa on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisen alueena (M).

3.6 Asemakaavat

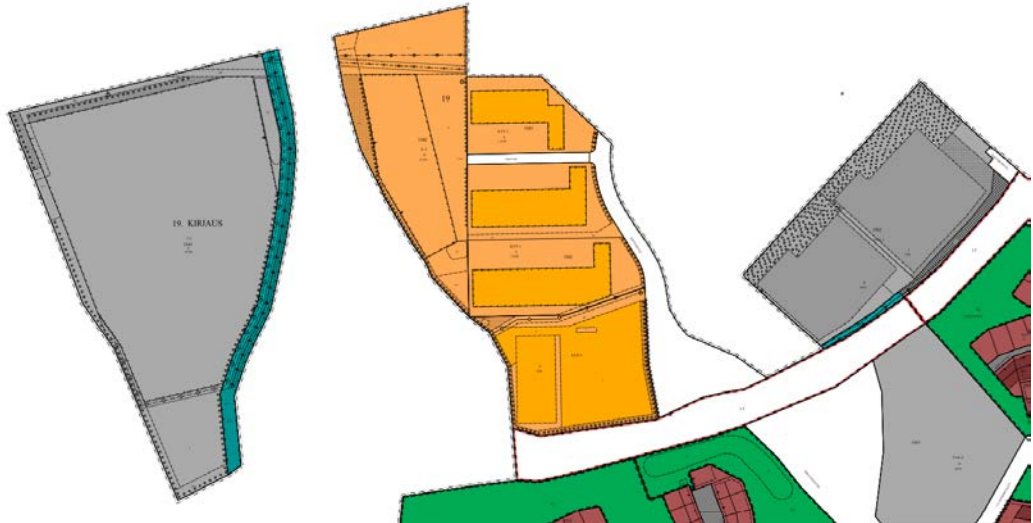
Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja. Etelä-Janakkalan asemakaava (347/2020) on kuulutettu vireille ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävänä 18.6. – 14.8.2020.

Etelä Janakkalan asemakaavan tarkoituksena on suunnitella Etelä-Janakkalaan teollisuus- ja työpaikkarakentamisen alueet liikenteellisesti hyvin saavutettavalle alueelle valtatie 3 ja maantien 130 väliin. Lisäksi tarkoituksena on suunnitella alueiden vaatimat liikenne- ja liittymäjärjestelyt. Kaavoituksessa selvitetään mahdolliset alueen luontoarvot ja turvataan ne tarvittaessa kaavallisesti. Suunnittelualueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat ovat tehneet yhdeksän kaavoitusaloitetta, joissa esitetään alueiden kaavoittamista työpaikka, toimitila- ja teollisuuskäyttöön.

Kuva 45. Etelä-Janakkalan asemakaavan kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen rajaus.

Riihimäen kaupungin alueelle, välittömästi suunnittelualueen eteläpuolelle on laadittu asemakaava, jossa moottoritien ja maantie 130:n välinen alue on osoitettu teollisuusalueeksi (T-1) ja ABC- huoltoaseman alue kaupallisten palvelujen alueeksi (K-2, kauempana myös KTY-1).

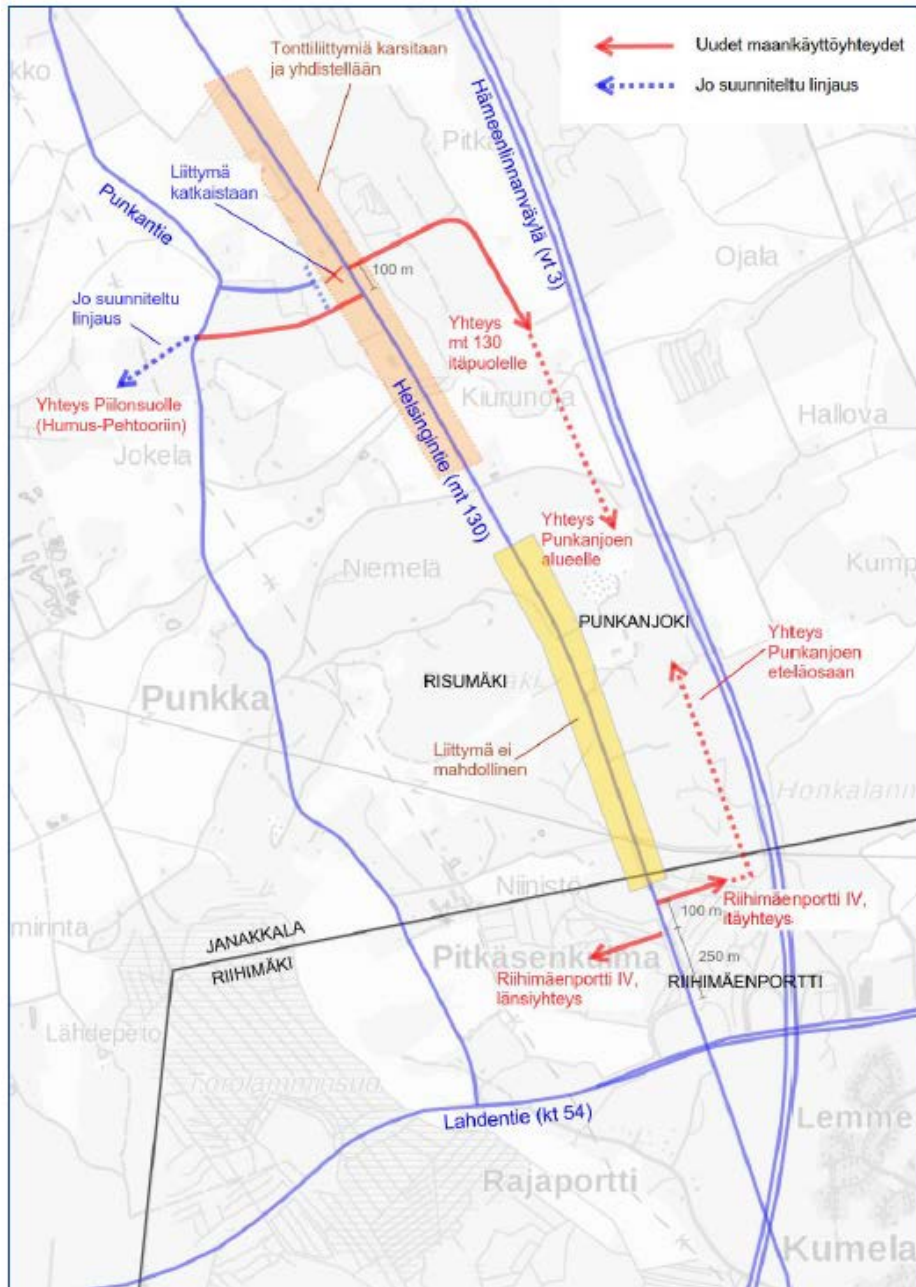

Kuva 46. Ote Riihimäen kaupungin ajantasa-asemakaavasta. Janakkalan kunnanraja on välittömästi asemakaava-alueen pohjoispuolella.

3.7 Liikennesuunnittelu

Maantien 130 liikenteellisiä seikkoja mahdollisia liittymiä on tarkasteltu alun perin selvityksessä Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää (Trafix Oy 2017).

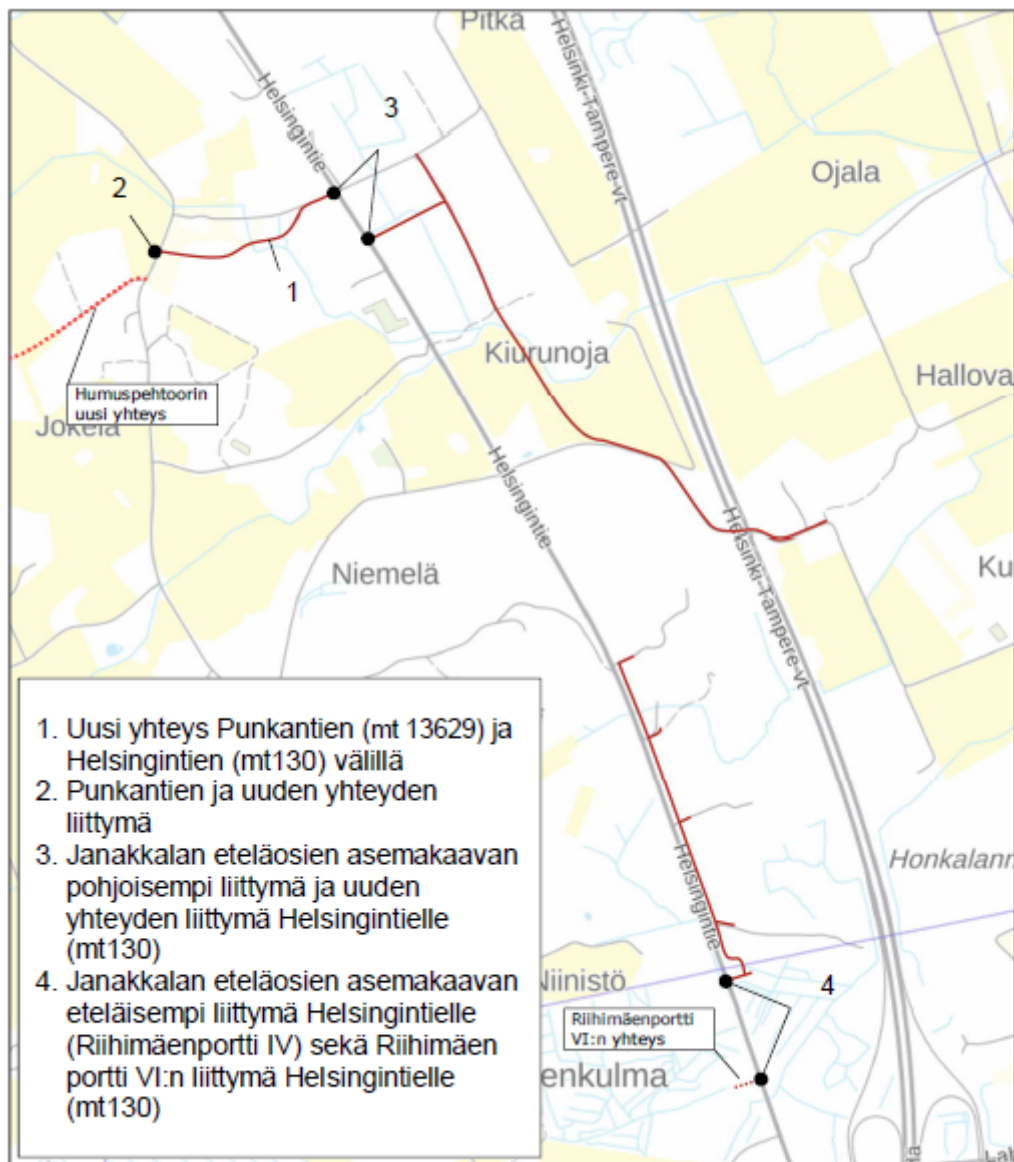
Selvityksessä on todettu, että asemakaavoitettavaksi aiotun alueen maankäytöllisenä tavoitteena on hoitaa Janakkalan Punkanjoen mt 130:n ja vt 3:n välisen maankäytön liikenne tulevaisuudessa kahdella liittymällä (Risumäen / Uramonmäen pohjois- ja eteläpuolelta) suoraan maantielle 130. Eteläinen liittymä-paikka mt 130 itäpuolella on jo aiemmin suunniteltu Riihimäen puolelle, mutta eteläinen maankäytön yhteys on nykyisessä kaavassa osoitettu palvelemaan ainoastaan kehittyvää maankäyttöä Riihimäen alueella (Riihimäenportti IV). Janakkalassa Uramonmäen eteläpuolisen alueen mahdolliselle kehittyvälle maankäytölle ei voida toteuttaa omaa liittymää mt 130:lle Riihimäenportin ja Uramonmäen väliseltä alueelta, koska Riihimäenportin liittymät ja mt 130 pituuskaltevuudet estävät kolmannen liittymän tälle välille. Jotta asemakaavallinen maankäyttö Uramonmäen eteläpuolella kuntarajan tuntumassa on mahdollista, tulee yhteys Janakkalan puolelle hoitaa Riihimäenportti IV:n itäisen maankäyttöliittymän kautta. Yhteyden mahdollistaminen Janakkalan alueelle vaatii Riihimäenportti IV kaavamutoksen. (Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää, Trafix Oy 2017)

Kuva 47. Punkanjoen ja Riihimäenportin sekä Piilonsuon alueen tieverkko ja maankäyttöyhteydsmahdollisuudet (Trafix Oy, 2017).

WSP Finland Oy on laatinut tarkentuneen selvityksen edellä esitetyn Mt 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää (Trafix Oy 2017) pohjalta; Punkanjoen alueen liittymät; liittymäratkaisut ja niiden perusteet. Uudet liikenne- ja liittymäjärjestelyt on tarkoitettu parantamaan erityisesti asemakaavoitettavien alueiden liikennettä maantielle 130. Myös ns. Humuspehtoorin liittymä on yksi liikennesuunnittelun avulla ratkaistavista liikenteellisistä asioista.

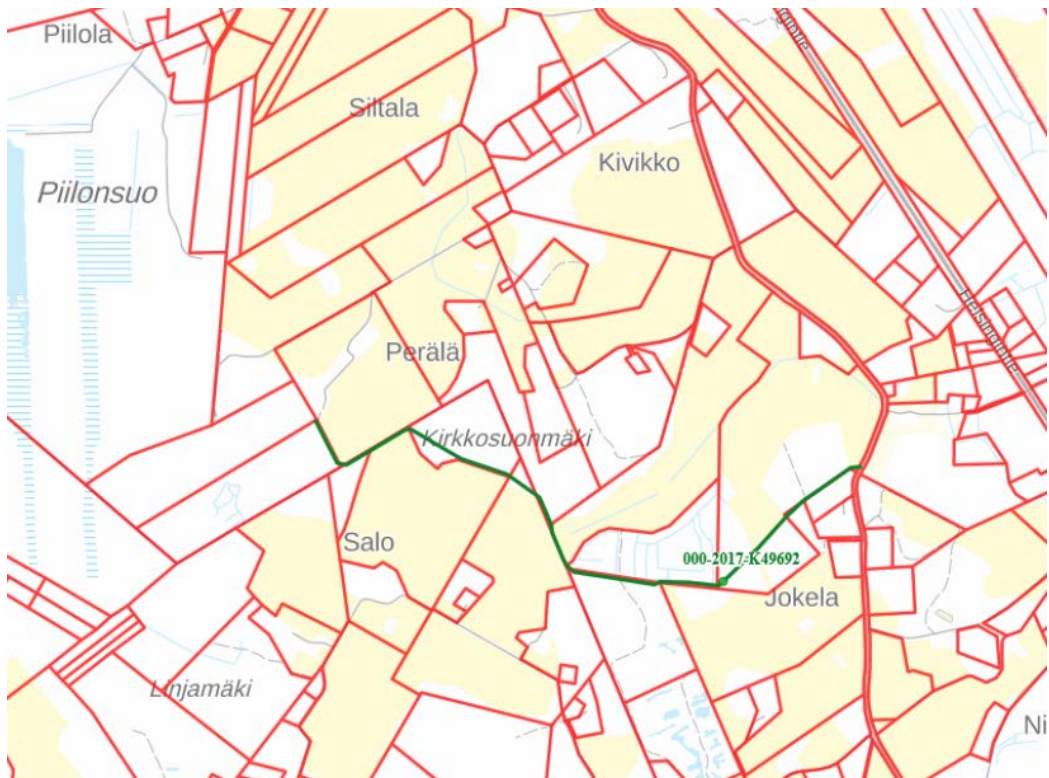

Kuva 48. Maantien 130 uudet liittymäratkaisut.

Helsingintielle (mt130) esitetään muutoksia liittymiin. Liittymien määrää pyritään vähentämään katkaisemalla nykyisiä tontti- sekä yksityisteiden liittymiä ja korvaamalla niitä Janakkalan eteläisten alueiden asemakaava-alueelle tulevilla katuverkolla ja kokoojakatuliittymillä. Uuden yhteyden liittymä tulisi nykyisen tonttiliittymän kohdalle nykyistä Pitkätien liittymää vastapäätä ja nykyinen Pitkätien liittymä katkaistaan. Pitkätien liittymän korvaa asemakaava-alueelle tuleva uusi liittymä, joka porrastetaan uuden yhteyden liittymän kanssa siten, että liittymäväli on noin 170 metriä. Samalla katkaistaan myös Lehtolan liittymä hiukan etelämpänä Helsingintiellä.

Myös aivan Janakkalan eteläosissa vähennetään tonttiliittymiä seututieltä kaava-alueen sisäisen katuverkon avulla. Riihimäen puolelle tulee kaksi uutta kokoojakatuliittymää, joista pohjoisemmasta on yhteys myös Janakkalan puolelle itäpuolelle tietä.

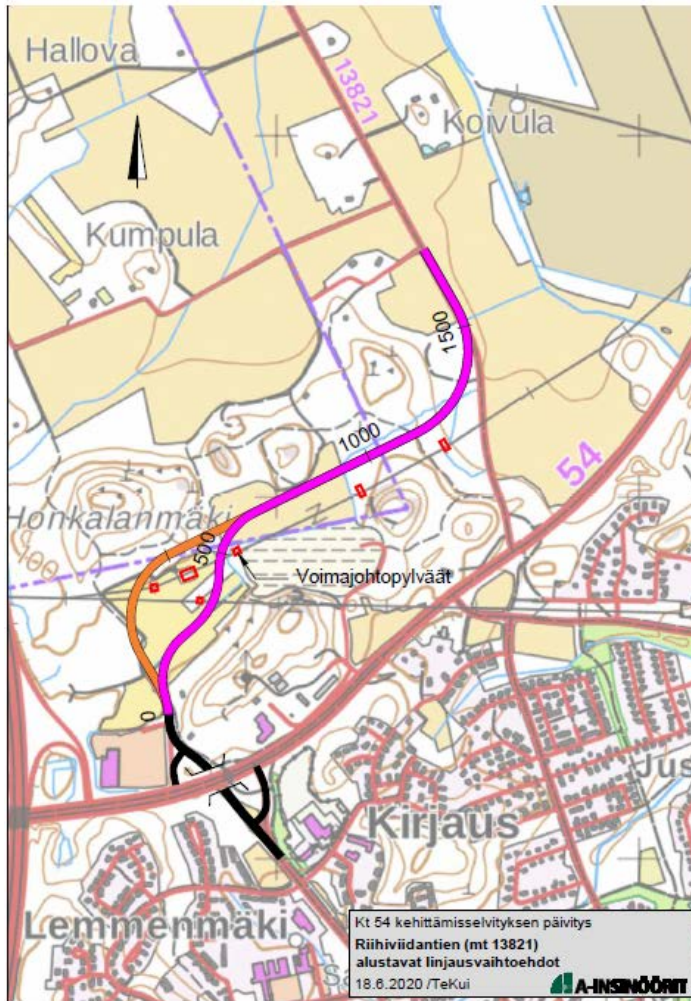
Uusi yhteys osoitetaan Punkantien (mt 13629) ja Helsingintien (mt130) välillä. Uuden kulkuyhteyden on tarkoitus tarjota vaihtoehtoinen yhteys lähinnä Humuspehtoori Oy:n biotaloustoimipisteen tuottamalle raskaalle liikenteelle. Humuspehtoori Oy on rakentamassa uutta kulkuyhteyttä Punkantielle (mt 13629), tieyhteys on ratkaistu yksityistietoimituksessa ((000-2017-K49692). Yhteys on osoitettu kuvassa 49. Jotta raskaan liikenteen ei tarvitsisi kulkea siitä eteenpäin kapeaa Punkantietä, on tunnistettu tarve uuden kulkuyhteyden suunnittelemiseen Punkantien ja Helsingintien (mt 130) välille. Tällöin raskas liikenne pääsisi sujuvammin korkeatasoisemmalle tieverkolle. Yhteyttä varten on karkeasti tutkittu kahta sijainti- ja linjausvaihtoehtoa, joiden perusteella esitetään kuvan 48 mukaista ratkaisua. Liittymä on alun perin ajateltu sijoitettavaksi Humuspehtoori Oy:n tieoikeuden kohdalle, mutta tarkemmassa tarkastelussa huomattiin, ettei sen sijainti täytä tienpitäjän näkemävaatimuksia. Uuden yhteyden liittymää on täten esitetty siirrettäväksi noin 100 metriä pohjoisemmaksi pelto-osuudella olevalle suoralle. (Punkanjoen alueen liittymät, WSP Finland Oy)

Kuva 49. Kartassa on osoitettu yksityistietoimituksessa (000-2017-K49692) ratkaistu tieyhteys Humuspehtoori Oy:n omistamalle kiertotalousalueelle.

Maakuntakaavassa on esitetty Riihiviidantien eli maantien 13821 uusi linjaus Jannakkalan alueen ja Riihimäenportin läpi nykyiseen Kinturintien liittymään. Kantatie 54 kehittämisselvityksen päivittämisen yhteydessä on selvitetty tuon linjauksen mahdollisuutta ja suhdetta kt 54:ään. Selvityksessä on päädytty Riihiviidantien nykyisen linjauksen katkaisemiseen ja ohjaamiseen Kinturintien liittymään. Tämä Kinturintien ja Kirjauksentien liittymän parantamistoimenpide on tarkoitus toteuttaa eritasoliittymänä. Riihiviidantien liittymän katkaisu ja yhteys Kirjauksen eritasoliittymään on liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseen tähtäävä toimenpide. Se vastaa osaltaan myös tavoitteeseen paikallisen liikenteen liikumisesta rinnakkaisverkolla kantatien sijaan.

Riihiviidantien linjauksesta on työn yhteydessä luonnosteltu peruskarttatarkkuudella vaihtoehtoja, joissa on otettu huomioon mm. pohjaolosuhteet, maastonmuodot ja voimalinjan sijainti. Vaihtoehdot on esitetty kuvassa 50. Linjauksen valintaan vaikuttavat sekä Janakkalan että Riihimäen puolella maankäyttösuunnitelmien kehittyminen.

Kuva 50. Riihiviidantien linjausvaihtoehdot Kt 54 kehittämisselvityksen perusteella.

3.8 Kaava-alueelta laaditut selvitykset

3.8.1 Yleis- ja asemakaavoitusta varten laaditut selvitykset

Yleiskaavaa varten on laadittu seuraavat selvitykset:

- Punkanjoen alueen liittymät. WSP Finland Oy. 2020
- Punkan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi 2018 (Mikroliitti Oy 2018).
- Punkan osayleiskaava-alueen luontokartoitus (Ari Lehtinen 2018).
- Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen luontotietoselvitys 2018 (Luontoselvitys Metsänen 2019).
- Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019 (Luontoselvitys Metsänen 2019).

Laajempaa aluetta palveleva, mutta myös yleiskaavan etenemisen kannalta välttämätön selvitys:

- Kantatie 54 Tammela - Hollola Kehittämisselvityksen päivitys (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 23/2020, A-Insinöörit Civil Oy)

3.8.2 Käytettävissä olevat laajemmat aineistot

Suunnittelualueelta on lisäksi käytettävissä seuraavia, koko Janakkalaa tai Kanta-Hämettä koskevia aineistoja tai avoimen lähdekoodin aineistoja:

- Museovirasto; Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY-inventointi 2009)
- Rakennettu Häme – Maakunnallisesti arvokas rakennusperintö. Hämeen liitto. 2003.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Hämeen liitto. 2019.
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005. Teija Ahola. 2005.
- Ympäristöministeriö: Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-aluetyöryhmän mietintö. 1993.
- Hämeen valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2011. Ehdotus
- Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Hämeen ELY-keskus, Koski, K. 2011.
- Kanta-Hämeen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi 2016. Hämeen liiton julkaisu. Koski, K. & Hirvonen, A. 2016.
- Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Hämeen Maakuntakaava 2040 selvitykset. Ramboll Oy. 2016.
- Maantie 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli-Hyvinkää. Trafex Oy. 2017.
- Liikenneviraston maanteiden meluselvitys Vt3 Nurmijärvi – Ikaalinen. Liikennevirasto. 2012.
- Riihimäen yleiskaavan ekologiset vaikutukset. SITO Oy. 2016.
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020. Ramboll Oy. 2013.
- Janakkalan luonto (Ranta, Siitonen 1994)
- Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Hämeen liitto. 2014
- Valtatien 10/12 ja kantatien 54 roolit liikennejärjestelmässä (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2014).
- Kantatie 54 Tammela – Hollola kehittämisselvitys (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2013).

- Maakuntakaava 2040 aineistot (Hämeen liitto)
- Maakuntakaava 2040 tausta-aineistot (Hämeen liitto)

- Museovirasto; Muinaisjäännösrekisteri.
- Ympäristöhallinnon Avoin tieto -palvelu
- Maanmittauslaitoksen maastotietokanta
- Numeerinen kiinteistörekisterikartta
- Ympäristöhallinnon, museoviraston, maanmittauslaitoksen ja muiden viranomaisten ym. avoimen paikkatiedon aineistot
- Muiden viranomaisten aineistot
- Jyväskylän yliopisto, JYX-julkaisuarkisto
- Kansalliskirjasto

3.8.3 Muut suunnittelualueen lähiympäristöä koskevat selvitykset

- Hyvinkään – Riihimäen seudun maankäytön kehityskuva vuosille 2025 ja 2040 (Hämeen liitto 2009).
- Riihimäen ekologinen verkosto (Riihimäen kaupunki 2014).
- Punkanjoen valuma-alueen hulevesiselvitys (SITO 2016).
- Riihimäen yleiskaavan ekologiset vaikutukset (SITO 2016).

3.9 Rakennusjärjestys

Janakkalan kunnan voimassa oleva rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 28.4.2014.

3.10 Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole asetettu rakennuskieltoja.

Alueella voi olla voimassa joko lain mukainen (MRL 16 §) tai rakennusjärjestyksen mukainen suunnittelutarve.

3.11 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään kunnan ajantasaista kantakarttaa ja kiinteistöraja-aineistona ajantasaista maanmittauslaitoksen numeerista kiinteistöraja-aineistoa.

Yleiskaavakartta laaditaan tasokoordinaatistossa ETRS-GK 25FIN, mittakaavassa 1:10 000.

4. OSAYLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET

4.1 Yleistavoitteet

Kaava-alue sijoittuu Janakkalan kunnan eteläosaan, rajautuen etelä- ja itäosiltaan Riihimäen kaupungin rajaan ja länsiosaltaan Lopen kunnan rajaan. Logistisesti hyvällä sijainnilla olevalle suunnittelualueelle ominaista on sijainti vilkkaiden liikenneväylien eli valtatie 3 ja maantien 130 ja kantatie 54 läheisyydessä.

Punkan osayleiskaavan suunnittelun tarkoituksena on määritellä työpaikka- ja teollisuusalueiden sijoittumista ja tutkia alueen liikenteelliset edellytykset sekä todeta nykyisen asutuksen suhde muuhun maankäyttöön. Lisäksi tavoitteena on suunnitella mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet. Kaavassa osoitetaan rakentamiseen osoitettavat alueet ja pääliikenneväylät sekä maa- ja metsätalousalueet ja mahdolliset virkistysalueet sekä muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset. Oikeusvaikutteinen osayleiskaava todentaa toteutuessaan kunnan maankäytön strategiaa mm. elinkeinoihin ja asumiseen liittyen ja vastaa osaltaan Etelä-Janakkalan kehittämiseksi asetettuihin tavoitteisiin.

Suunnittelutyön tarkoituksena on osoittaa Etelä-Janakkalan alueen mahdolliset teollisuus- ja työpaikkarakentamisen alueet. Alueen kahden maanomistajan aloitteesta Valtatie 3:n ja maantien no 130:n väliselle alueelle on suunnitteilla myös teollisuus- ja työpaikkatoiminnan mahdollistava asemakaava. Suunnittelualueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajat ovat tehneet yhdeksän kaavoitusaloitetta, joissa esitetään alueiden kaavoittamista työpaikka, toimitila- ja teollisuuskäyttöön. Etelä-Janakkalan asemakaava onkin laitettu vireille vuonna 2020. Sopimusmenettely on vapaaehtoisuuteen perustuva. Asemakaavoitus on tarkoitus toteuttaa maankäytösopimuksin siten, että aluetta voidaan käyttää yritystoiminnan harjoittamiseen täysimääräisesti. Uramonmäen alueella on jo tälläkin hetkellä yritystoimintaa.

Kaavahierarkian mukaisesti yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Yleiskaavalla osoitetaan keskeiset aluevaraukset käyttötarkoituksineen, joten osayleiskaava luo pohjan ja lähtökohdat tälle rakentamiseen valmistelevalle ja yritystoimintaa tukevalle asemakaavoitukselle. Myös tieyhteydet tälle asemakaavoitettavalle Uramonmäen alueelle on tarkoitus osoittaa yleiskaavassa. Tarvittaessa tieyhteydet Janakkalan ja Riihimäen rajalla suunnitellaan yhteistyössä Riihimäen kaupungin kanssa.

Suunnittelualueella on maatalousyrityksiä, joiden toimintaa yleiskaavalla on tarkoitus tukea. Myös kaava-alueen ulkopuolella olevalla Piilonsuon alueella on yritystoimintaa (mm. betoni- ja asfalttijätteen vastaanotto ja käsittely sekä hyödyntäminen). Yritysalueelle on yksityistietoimituksessa osoitettu Punkantien kautta tieyhteys, jonka vuoksi alueen tieyhteyksien osoittaminen yleiskaavassa on tarpeen.

Punkan kyläalueen osalta osayleiskaavassa on tarkoitus osoittaa kylämäiset rakentamisen alueet olemassa olevan rakentamisen osalta sekä mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet ja muut rakentamiseen osoitettavat alueet. Lisäksi kaavassa osoitetaan pääliikenneväylät sekä muut tarpeelliseksi katsotut ohjeelliset tiejärjestelyt ja liittymät sekä rakentamisen ulkopuolelle jäävät aluevaraukset, kuten maa- ja metsätalousalueet sekä mahdolliset virkistykseen ja luonnonsuojeluun osoitetut alueet.

Punkan osayleiskaava edistää toteutuessaan Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämistä kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja se on siten ohjeena asemakaavaa laadittaessa.

Kaavoitusprosessin keskeisiä selvitettäviä kysymyksiä ovat:

- Teollisuus- ja työpaikkatoiminnan tulevat alueet
- Muu yritystoiminta alueella
- Tieverkon rakenne ja kehittämistarpeet
- Mahdollisten palveluiden tarve ja sijoittuminen
- Kylämäisen asutuksen mahdolliset laajenemisalueet
- Mahdolliset virkistys- ja ulkoilualueet, viheralueverkoston rakenne ja ekologiset yhteydet
- Luonnonympäristön, maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen.

Yleiskaava pyritään laatimaan siten, että se vastaa Janakkalan kunnan nykyisiä ja tulevia tarpeita. Kaavoituksen lähtökohtana ovat alueella voimassa oleva maakuntakaava, maanomistajien tavoitteet, alueen toteutunut maankäyttö sekä alueelle laaditut selvitykset. Yleiskaavatyön tarkoituksena on suunnitella ja varmistaa alueen maankäyttö, yhdyskuntarakenteen toimivuus sekä rakentamisalueiden riittävyys pitkälle tulevaisuuteen. Aikajänne ulottuu jopa vuoteen 2040.

Suunniteltava alue muodostuu rakentamisen ohjaustarpeen kannalta erityyppisiä alueista, joiden suunnitteluperiaatteita on hahmotettu seuraavasti:

Asemakaavoitettavat alueet

Suunnittelualueella on vireillä Etelä-Janakkalan asemakaava vt 3:n ja maantien 130 väliselle alueelle. Pitkällä tähtäimellä suunnittelualueelle on tarkoitus laatia asemakaava myös suunnittelualueen kaakkoisosaan. Asemakaavoitettavaksi tarkoitettujen alueiden tarkempi maankäyttö ja rakentamisen edellytykset ratkaistaan pääsääntöisesti vasta asemakaavoilla. Alueen liikenteelliset ratkaisut suunnitellaan yleiskaavatasoisesti, jotka sitten tarkentuvat asemakaavavaiheeseen.

Asemakaavoitettavilla alueilla yleiskaava on ennen muuta ohjeena asemakaavaa laadittaessa. Yleiskaavalla asemakaavoitettavien alueiden kehitystä tarkastellaan pitkällä aikavälillä.

Kylämäisen rakentamisen alueet

Suunnittelualueen rakentuneet alueet ovat pääosin kylämäistä, peltoja reunustaville metsäsaarekkeille rakentunutta asutusta, joka koostuu maatilojen tilakeskuksista sekä omakotitaloista. Kylämäisellä alueella on paikoin maatilojen lisäksi myös muuta yritystoimintaa. Suunnittelun tarkoituksena on todeta nykyisen kylämäisen asutuksen suhde muuhun maankäyttöön. Lisäksi tavoitteena on suunnitella mahdolliset kylämäisen asutuksen laajenemisalueet sekä selvittää monialaisen yritystoiminnan tilanne kylämäisillä alueilla.

Haja-asutusluonteisen rakentamisen alueet

Yleiskaava-alueeseen sisältyy myös ns. haja-asutusalueita, joihin kohdistuu vain satunnaista, luonteeltaan haja-asutustyyppistä rakentamisen tarvetta. Näitä alueita ovat ennen muuta suunnittelualueen harvaan asutut maaseutumaiset alueet. Nämä alueet käsitellään lähtökohtaisesti maa- ja metsätalousalueina, joille voi rakentaa haja-asutustyyppisesti. Rakennuspaikkojen sijoitusta voidaan tarvittaessa ohjata yleisillä kaavamääräyksillä, joilla voidaan edistää myös esim. maiseman ja luonnonarvojen huomioon ottoa.

Muita tavoitteita

Kaavoituksen perusselvitysvaiheessa selvitetään alueen luonnonympäristön- ja kulttuuriympäristön ympäristön arvot niin, että ne voidaan kaavoituksen keinoin huomioida ja turvata. Lisäksi selvitetään maakunnallisen ekologisen yhteyden sijoittamistarpeet ja -mahdollisuudet alueella.

Punkan osayleiskaavan suunnittelun tarkoituksena on myös tutkia alueen liikenteelliset edellytykset tunnistettujen liikenteellisten haasteiden osalta, etenkin suhteessa asemakaavoitettaviin alueisiin. Lisäksi maankuntakaavan merkintä Riihivii-dantien linjauksen osalta tulee ratkaistavaksi tällä osayleiskaavalla Janakkalan puolelle sijoittuvan alueen osalta.

4.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää (MRL 4 §). Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat valtioneuvoston hyväksymiä alueiden käyttöä ja aluerakennetta koskevia tavoitteita.

Valtioneuvosto päätti uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteiden tarkoituksena on myös edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytännönpanoa Suomessa sekä turvata valtakunnallisten alueidenkäyttöratkaisujen tarkoituksenmukaista toteuttamista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet suunnittelualueella:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Lisäksi luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Tehokas liikennejärjestelmä

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.
- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.
- Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukukuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallintaa varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävästä hyödyntämisestä.
- Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden säilymisestä.
(Valtioneuvoston nettisivut)

4.3 Maakunnalliset tavoitteet

Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava sekä maakunnan kehittämisen lähivuosien tavoitteet osoittava maakuntaohjelma.

Voimassa olevaan maakuntakaavaan on osoitettu seuraavat merkinnät, jotka ohjaavat ja täsmentyvät yleiskaavallisessa suunnittelussa:

Voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu osayleiskaava-alueelle seuraavia varauksia / merkintöjä:

- Työpaikka-alue, TP (352 ja 353, moottoritien molemmiin puoliin sijaitsevat alueet): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Työpaikka-alueen reservialue, Tpr (548, Uramonmäestä pohjoiseen): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset uudet tai työpaikka-alueiksi muuttuvat alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Moottoritie, MT
- Seututie- tai pääkatu, ST
- Tieliikenteen yhteystarve välillä Kinturintie-Riihiviidantie
- Kevyen liikenteen yhteystarve välillä Tervakoski – Riihimäki
- Voimajohtolinja 400 Kv, Z400
- Ohjeellinen uusi voimajohtolinja, punainen Z110 Vt 3 ja MT 130 varrella

Maakuntakaavan ohjausvaikutus on otettava huomioon yleiskaavan laatimisessa. Maakuntakaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa. Maakunnan suunnittelussa on otettu huomioon myös valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötaavoitteet tulevat siten myös maakuntakaavan kautta osaltaan huomioitaviksi yleiskaavoituksessa.

Kanta-Hämeen maakuntakaavan kaavaotteet on esitetty kaavaselostuksen kohdassa 3.3.

4.4 Maankäytön rakennemalli 2030+ ja muut kunnan tavoitteet

Maankäytön rakennemalli 2030+ on pitkän tähtäimen kehittämisperiaatteet ja kunnan maankäytöllisen tahdon ilmaiseva malli. Rakennemallin esitystapa on strateginen ja ohjeluosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Rakennemalli osoittaa työpaikka- ja teollisuusalueet kunnan eteläosiin moottoritien molemmin puolin Riihimäen kaupungin rajaan rajautuen. Lisäksi rakennemallissa osoitetaan ohjeellinen yhteystarve uudelle voimajohtolinjalle, alueen liikenneväylät sekä kylämäisen asutuksen kehittämiskäytävä.

Alue on käytännössä kokonaan yksityisessä omistuksessa, ja työpaikka- sekä teollisuusalueiden osalta alueen kehitystä ohjaavat maanomistajien tarpeet ja intressit. Kylämäiset asutusalueet ja maa- sekä metsätalousalueet ovat myös yksityisessä omistuksessa. Alueen kehittäminen ei vaadi kunnalta laajamittaista maanhankintaa, mutta edellyttää maankäyttösuojelmien laatimista erityisesti yritystoimintaan myöhemmin asemakaavoitettavien alueiden osalta. Kunnan tavoitteena on yleiskaavoituksella mahdollistaa yritystoimintaa palvelevien työpaikka- ja teollisuusalueiden syntyminen logistisesti erinomaiselle sijainnille. Lisäksi kunnan tavoitteena on tukea alueen maa- ja metsätalousyritysten sekä muiden yritysten toimintaa sekä mahdollistaa nykyisen kaltainen kylämäinen maaseutuasutus alueella.

Liikenteellisten tavoitteiden osalta tarkoituksena on osoittaa asianmukaiset ja liikenneturvallisuuden kannalta tarpeelliset liittymät ja liikenneyhteydet siten, että ne palvelevat esimerkiksi asemakaava-alueiden liikenteellisiä tarpeita. Myös muut tunnistetut, esimerkiksi yritystoimintaa ja alueen muuta maankäyttöä palvelevat liikenteelliset yhteystarpeet on tarkoituksenmukaista osoittaa kaavassa.

5. OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Osayleiskaavan lähtökohdat ja suunnittelun tarve

Vuonna 2016 oli Janakkalan talousarviokäsittelyn yhteydessä tuotu esille tavoite edistää Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämistä. Kunnan maankäytön tulosalue oli myös neuvotellut eräiden maanomistajien kanssa yksityisten maa-alueiden kaavoittamisesta. Punkan alueella oli myös uutta yritystoimintaa, jota käynnisti yritystoimija Piilonsuolla. Lisäksi alueella oli joitain vanhempia yrityksiä (mm. Uramonmäki) maatalousyrittämisen lisäksi. Kuntaan oli lisäksi toimitettu kaksi kaavoitusaloitetta, joissa yrittäjäosapuoli esitti omistamiensa maiden asemakaavoittamista.

Yksityisen maan asema-kaavoitus edellyttää maankäyttösopimusta. Tekninen lautakunta käsitteli asiaa ja esitti kunnanhallitukselle Etelä-Janakkalan yleiskaavoitusta kokouksessaan 19.4.2016 (Teknltk 19.4.2016 §30). Kunnanhallitus päätti käynnistää Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen kokouksessaan 2.5.2016 (Kh 2.5.2016 §103). Kokouksissa päätettiin myös asemakaavoitukseen ryhtymisestä kaavahierarkian mukaisesti.

Osayleiskaavalla on tavoitteena mahdollistaa työpaikka- ja teollisuustoimijoiden sijoittuminen Janakkalan eteläosiin. Useat alueen maanomistajat ovat tehneet kunnalle aloitteita omistamiensa maiden asemakaavoittamiseksi. Alueelle on jo osittain kohdistunut ja kohdistuu tällä hetkellä voimakkaita maankäytön muutos-paineita, joiden vuoksi on tarve laajamittakaavaisemmalle yleispiirteiselle suunnittelulle, johon osayleiskaavoituksella vastataan. Myös alueen liikennejärjestelyjä on tarpeen tarkastella, kehittää ja selkeyttää maankäytön muuttuessa. Lisäksi alueella on kylämäistä asutusta, maatalousyrityksiä ja muuta yritystoimintaa. Osayleiskaavoituksella tuetaan näitä toimintoja ja osoitetaan mahdolliset laajenemisalueet kylämäiselle asutukselle.

5.2 Suunnittelun käynnistäminen

Kunnanhallitus päätti käynnistää Etelä-Janakkalan yleiskaavoituksen kokouksessaan 2.5.2016 (Kh 2.5.2016 §103).

Kaavaprosessin alkuvaiheessa 16.8.2018 järjestettiin yleisötilaisuus Tervakoskella, jossa esiteltiin kaavalle asetettuja lähtökohtia ja tavoitteita sekä suunnittelualueita yleensä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n edellyttämä aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu yhdessä kunnan, Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskusten, Hämeen liiton, Riihimäen kaupungin sekä Pelastuslaitoksen kesken järjestettiin 12.10.2018. Neuvottelussa käsiteltiin kaavoitukselle asetettuja tavoitteita ja selvitystarpeita. Museovirasto lähetti terveisensä sähköpostitse.

Ilotulitevaraston sijaitessa kaava-alueella, pidettiin 8.11.2018 erillinen neuvottelu Tukesin kanssa liittyen ilotulitevaraston sijaintiin kaava-alueella. Jo 3.10.2018 oli neuvoteltu asiasta varaston omistajan, Moxom Oy:n kanssa. Sitten Moxom Oy on poistunut alueelta ja ilotulitevarastosta ei ole enää tarpeen keskustella esim. Tukesin kanssa.

Tekninen lautakunta hyväksyi kokouksessaan 27.11.2018 osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville asetettavaksi ja samalla yleiskaavaprosessin saattamisen vireille kuulemismenettelyineen (Teknltk 27.11.2018 § 203).

5.3 Vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Kaavan vireilletulo oli 7.12.2018. Käynnistämisen vaiheen kuuleminen järjestettiin 7.12.2018 – 11.1.2019. Valmisteluaineistoon kuuluvana on ollut nähtävillä 19.11.2018 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Myös maantien 130 liikenneselvitys välillä Linnatuuli – Hyvinkää oli esillä kunnan nettisivuilla.

Punkan osayleiskaavan vireilletuloaineistosta saatiin seitsemän kirjallista mielipidettä ja kaksi suullista. Mielipiteet koskivat monipuolisesti eri asioita vesihuollosta liikennetarkistusten ja tiedottamisen kautta omien maiden käytölle esitettyihin toiveisiin.

Mielipiteet on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon kaavaluonnosta valmisteltaessa kaavan tavoitteet huomioiden. Yhteenveto mielipiteistä ja vastineista on kaavaselostuksen liitteessä 1.

Viranomaisneuvottelussa 12.10.2018 todettiin, että kaavan osallisiin lisätään Caruna. Lisäksi Riihimäen kaupunki otti esille suunnittelualueen sijainnin aivan Riihimäen rajassa. Tällöin myös Riihimäen kaupungin asukkaita tulisi tiedottaa kaavan etenemisestä. Sovittiin, että sekä vireilletulosta että nähtävilläoloista kuulutetaan Janakkalan Sanomien lisäksi myös Aamupostin sunnuntainumerossa, joka jaetaan Riihimäen jokaiseen talouteen. Lisäksi ollaan yhteydessä Riihimäelle ja tiedotetaan virkamiehiä kaavan eri vaiheista (mm. kirjaamo @riihimaki.fi).

Työneuvottelussa 31.1.2020 käsiteltiin myös Punkan osayleiskaavan luontoselvitystä. Mukana oli kunnan edustajien lisäksi viranomaisia ELY-keskuksesta sekä Hämeen liitosta. Riihimäen kaupungin kanssa on ollut yhteisiä neuvotteluja liittyen mm. Maantien 130 liikennejärjestelyihin (5.12.2019, 6.3.2020).

5.4 Luonnosvaiheen kuuleminen

Kaavaluonnosvaiheen aineistot pidetään nähtävillä xx.x. – xx.x.2020 välisen ajan kunnantalon ilmoitustaululla ja kunnan internet-sivuilla. Nähtävillä olosta tiedotetaan Janakkalan Sanomissa lehtikuulutuksin ja osallisille kirjeellä. Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Yleisötilaisuus, jossa esitellään kaavaluonnosta, pidetään mahdollisuuksien mukaan lokakuussa 2020.

5.5 Ehdotusvaiheen kuuleminen

Kaavaehdotus pidetään nähtävillä xx.xx. – xx.xx.2021 välisen ajan (MRL 65 § / MRA 27 §) kunnantalon ilmoitustaululla ja kunnan internet-sivuilla. Nähtävillä olosta tiedotetaan Janakkalan Sanomissa sekä Aamulehdessä lehtikuulutuksin sekä kunnan ilmoitustaululla ja internet-sivuilla. Kaavaehdotuksesta pyydetään viranomaisten lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus jättää kirjallinen muistutuksensa.

6. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISU

6.1 Yleisperusteet

Punkan osayleiskaavan tavoitteita on ensimmäisen kerran käsitelty jo vuonna 2016, kun Janakkalan talousarviokäsittelyn yhteydessä on tuotu esille tavoite edistää Etelä-Janakkalan maankäytön kehittämistä. Kunnan maankäytön tulosalue oli neuvotellut jo silloin eräiden maanomistajien kanssa yksityisten maa-alueiden kaavoittamisesta. Kuntaan oli myös toimitettu tuolloin kaksi kaavoitusaloitetta, joissa yrittäjäosapuoli esitti omistamiensa maiden asemakaavoittamista. Punkan alueella oli silloin myös uutta yritystoimintaa käynnistymässä (Piilonsuo) ja alueella oli myös joitakin vanhempia yrityksiä (mm. Uramonmäki) maatalousyrityksien lisäksi. Silloiset tavoitteet ovat olleet edelleen ohjaamassa osaltaan alueen kaavaratkaisua. Punkan yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa ja luo siten pohjan ja lähtökohdan rakentamiseen valmistelevalle kaavoitukselle.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon kuntien kaavoituksessa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat osaltaan myös maakuntien kaavoitusta, jota kautta ne vaikuttavat myös osaltaan yleiskaavatasolle. Punkan osayleiskaava on laadittu noudattaen valtakunnallisia alueidenkäyttöperiaatteista sekä Maakuntakaavan 2040 ratkaisuja.

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytönstrategian ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemalli linjaa edelleen osaltaan yleiskaavoitusta. Punkan osayleiskaavan osalta tavoitevuosi ulottuu vuosille 2035 – 2040. Eli kaavassa on kyse pitkän tähtäimen maankäytön suunnitelmasta, joka linjaa eteläisen Janakkalan maankäyttöä siten, että varmistetaan yhdyskuntarakenteen toimivuus ja asemakaavoitettavaksi aiottujen työpaikka- ja teollisuusalueiden rakentamisalueiden riittävyys, toisaalta osoitetaan rakentamiselta vapaana säilyvät alueet, sekä kylämäisenä alueena säilyvät alueet.

Kunnan tulevan maankäytöllisen kehittymisen kannalta kyseessä on suunnitelma, joka mahdollistaa uusien elinkeinoalueiden muodostumisen asemakaavojen avulla. Liikenteellisten ratkaisujen osalta tukeudutaan alueelta laadittuihin selvityksiin. Toisaalta suuri osa suunnittelualueesta tulee jäämään edelleen maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Myös kylämäisillä alueilla, sekä muilla haja-asutusluontoisilla alueilla on oma merkitys alueella, joiden suhde muuhun maankäyttöön tulee tarkentumaan osayleiskaavan avulla.

Eniten muuttuvaa maankäyttöä tuo alueelle asemakaavoitettavat teollisuusalueet. Nämä tulevat uudet elinkeinoelämää palvelevat teollisuus- ja työpaikka-alueet tukeutuvat ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Nämä työpaikka-alueet sijoittuvat myös siten, että ne ovat joukkoliikenteen osalta hyvin saavutettavissa esim. Kt 54 läheisyydessä ja toisaalta myös lähellä esimerkiksi Riihimäen kaupunkirakennetta, jolloin ne ovat myös kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa. Myös uusi kevyen liikenteen yhteystarve -merkintä parantaa toteutessaan osaltaan tätä saavutettavuutta.

Uusilla liikenteellisillä tieyhteyksillä turvataan yleiskaava-alueen ja toisaalta myös lähiympäristön sujuvat liikenteelliset ratkaisut pitkälle tulevaisuuteen. Liikenteelliset ratkaisut perustuvat liikenneselvityksiin, joiden perusteella on määriteltävä alueelle ne parhaiten soveltuvat ratkaisut, joissa täytyvät myös turvallisuuden ja lain näkökulmat. Näitä ovat mm. asemakaavoitettavan mt 130 vt 3 välisellä alueella olevan Etelä-Janakkalan asemakaavan liittymä- ja katuratkaisut, sekä ns. Humuspehtoorin tieyhteys yksityiseltä tieltä käytännössä Punkantien yli maantielle 130. Lisäksi ns. Riihiviidantien jatkeen linjaus kaava-alueen kaakkoisosassa on yksi merkittävimmistä muutoksista, jossa sekä Riihimäen että Janakkalan maankäytön kehittyminen vaikuttaa osaltaan siihen, millä aikataululla uusi linjaus toteutetaan.

Osayleiskaavan maankäytön aluevarauksilla vaikutetaan suunnittelualueen ja koko Janakkalan kunnan elinvoimaan. Elinvoimaa luodaan mm. teollisuus- ja työpaikka-alueiden riittävyydellä. Työpaikat mahdollistavat myös väkiluvun kasvun, joka luo tarpeita asumiselle. Monipuoliset asumisen mahdollisuudet kylämäisten asutusalueiden osalta taas luovat mahdollisuuksia löytää jokaiselle sopiva elinympäristö. Monipuoliseen ja elinvoimaa tuovaan asuinympäristöön kuuluvat myös monipuoliset jokamiehenoikeudella tapahtuvan liikkumisen mahdollisuudet sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön arvot. Myös toimiva tiestö, eli hyvät kulkuyhteydet niin elinkeinotoiminnan kuin normaalin, henkilöautolla tapahtuvan liikkumisen osalta tuovat elinvoimaa. Liikkumisen mahdollisuus myös kevyen liikenteen keinoin ovat osa toimivaa elinympäristöä.

6.2 Kokonaisrakenne

Osayleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava on siten ohjeena asemakaavaa laadittaessa. Osayleiskaavan mitta-kaava on 1:10 000. Kaava on laadittu siten, että uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet on osoitettu umpivärien sijaan ainoastaan aluevarausta kuvaavalla värireunuksella ja kirjainmerkinnällä. Näillä alueilla on sallittua myös alueen nykyinen maankäyttö, joka on käytännössä maa- ja metsätalous, joiltain osin myös asutus.

Kaavan kokonaisrakenne on pitkälti kaksijakoinen, toisaalta nykytilanteen toteava, toisaalta asemakaavoituksen mahdollistava. Kaava-alueen keskellä olevat alueet sekä kaakkoisosa kuuluvat alueeseen, jonka osalta kaavalla varaudutaan tulevan yhdyskuntakehityksen mukanaan tuomaan muuttuvaan maankäyttöön. Hallitsevimpana maankäyttöä muuttavana tekijänä voidaan nähdä Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen muodostuminen moottoritien ja maantien 130 väliselle alueelle. Myös ns. Honkalanmäen alue on osoitettu työpaikka- ja teollisuusalueiden reservialueeksi. Tämän alueen maankäyttö tulee muuttumaan kuitenkin selkeästi pidemmällä aikatahtimella, kuin moottoritien länsipuolella. Myös Riihiviidantien uuden linjauksen vaikutus moottoritien itäpuolella muuttaa maisemakuvaa pitkällä aikavälillä.

Suunnittelun alueen läntisten ja koillisten osien osalta osayleiskaava toteaa pitkälti olemassa olevan maankäytön. Punkan kyläalueella päämaankäyttömuoto on edelleen maa- ja metsätalous, jossa on sallittu haja-asutusluontoinen rakentaminen, samoin on kiinteästi Riihimäen puolelle liittyvän Siirtolan alueen osalta. Maa- ja metsätalousalueiden lisäksi kyläalueelle on osoitettu olemassa oleva asuinrakentaminen sekä uusia rakennuspaikkojen alueita maltillisesti, jonne rakentamista kyläalueella pyritään ohjaamaan. Nämä alueet on katsottu olevan parhaiten rakentamiseen soveltuvia. Kaavaa ei kuitenkaan voi käyttää rakennuslupien myöntämisen perusteena (MRL 44 §).

Kylämäisillä rakentamisen alueilla on määriteltynä ne alueet, joilla on sallittu vain kylämäinen asuminen ja toisaalta ne alueet, jotka on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Näille alueelle voidaan sijoittaa myös ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta pienyritystoimintaa.

Punkan kylällä, etenkin teiden varsille jää kylämäisten asutusten alueita, joiden osalta todetaan toteutunut maankäyttö sekä varaudutaan kylämäisten asutusalueiden laajenemiseen sekä tiivistymiseen. Itäisimpään osaan jää myös jonkin verran maa- ja metsätalousalueita, joille ei ole osoitettu muuttuvaa maankäyttöä ja joilla on voimassa haja-asutusluontoinen rakennusoikeus. Näitä ovat myös alueen melulle alttiit alueet, joille ei kuitenkaan voida suosittelaa haja-asutusluontoista asutusta vilkkaiden teiden meluvaikutus huomioiden.

Suuri osa osayleiskaava-alueesta säilyy edelleen maa- ja metsätalousalueena. Tällaisia alueita ovat etenkin maatalon talouskeskusten alueiden läheisyydet niillä alueilla, joilla alueen muuttuva maankäyttö ei ole tarpeen. Toki on huomioitava, että kaava-alueen sijainti Riihimäen rajan pinnassa, vain noin kolme kilometriä kaupungin keskustasta, aiheuttaa muutostarpeita alueen maankäyttöön, jolloin muuttuvan maankäytön alueet ovat paikoitellen suhteellisen laajoja. Maa- ja metsätalous on toki edelleen maankäyttömuotona siihen asti, kun maankäytön muutos tulee asemakaavan myötä todentumaan.

Alueen luonnonympäristö on huomioitu ja maankuntakaavan ekologisen yhteystarpeen merkintää on täsmennetty luontoselvitykseen perustuen siten, että se

huomioi sekä luontoselvityksen että maankäytön tavoitteet. Muinaisjäännökset on osoitettu arkeologisen inventoinnin perusteella. Yleiskaavaan on merkitty yksi rakennetun ympäristön kohde, Punkan koulu.

Liikenne- ja ratkaisujen osalta kaavan maankäyttöratkaisut tukeutuvat lähtökohtaisesti alueen kattavaan nykytieverkostoon. Kaavalla tuodaan esille myös uusi kevyen liikenteen yhteystarve maantien 130 varteen maakuntakaavan ohjausvaikutuksen mukaisesti. Lisäksi osayleiskaavassa osoitetaan uudet liikenneyhteydet muuttuvan maankäytön alueille sekä niiden läheisyyteen. Merkittävimpiä näistä yhteyksistä ovat maantien 130 ja moottoritien väliselle asemakaava-alueelle tulevat uudet tie-/katuyhteydet sekä eteläiseen että pohjoiseen osaan tulevaa asemakaava-alueita. Nämä vaikuttavat myös Pitkätien ja Lehtola-tien liittymiin ja linjauksiin. Lisäksi Riihiviidantien jatkeen ulottuminen pitkän aikavälin asemakaavoitettavalle alueelle kaava-alueen kaakkoisosassa on suurista tielinjauksista merkittävin. Myös ns. Humuspehtoorin tieyhteys Punkantielle ja siitä eteenpäin maanteille 130 on huomion arvoinen muutos. Myös tämä tavoitetilä on mitä todennäköisimmin pitkän aikavälin muutos.

Osayleiskaava edistää alueen erilaisten arvojen säilymistä luonnonympäristön, ekologien verkostojen ja arkeologian osalta. Kaava-alueelle jää laajoja jokamiehenoikeudella tapahtuvaan liikkumiseen sopivia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita.

Yleiskaava on luonteeltaan yleispiirteinen aluevarausyleiskaava, jolla ohjataan asemakaavallista suunnittelua ja rakennuslupamenettelyä. Osayleiskaava on luonteeltaan mahdollistava, jolloin se antaa vaihtoehtoisia ja monipuolisia mahdollisuuksia osayleiskaava-alueen kehittämiseen. Asemakaavoituksen keinoin voidaan alueelle luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin ja kaavan maankäyttöratkaisu on mitoitettu elinkeinorakentamisen tarpeisiin toistaiseksi riittäväksi. Toisaalta kaava turvaa osaltaan myös kylämäisen asutuksen säilymistä alueella. Myös maaseudun elinkeinotoiminnan mahdollistaminen on kaavalla turvattu niiltä osin, kun alueita ei ole suunniteltu muuttuvaan maankäyttöön.

6.3 Rakentamisalueet

6.3.1 Kylämäiset alueet ja haja-asutus alueet

Kylämäisen rakentamisen alueita on etenkin Punkan kylän alueet, esimerkiksi Punkantien sekä muiden pienempien kyläteiden varressa. Asutus on pääosin keskittynyt nauhamaisesti teiden varsille, lisäksi alueella on muutamia yksittäisiä vakituiseen asumiseen rakennuspaikkoja sekä kuusi maatilan talouskeskuksen aluetta. Lisäksi maa- ja metsätalousalueella on voimassa haja-asutusluontoinen rakennusoikeus.

Kyläalue (AT)

Kylämäisen asutuksen alueet on osoitettu merkinnällä kyläalue (AT). Ruskealla täysvärillä on merkitty olemassa olevan asutuksen alueet. Uudet kylämäisen asutuksen alueet (laajeneminen ja tiivistäminen) on osoitettu ruskealla värireunuksella ja merkinnällä AT. Myös yksittäiset rakennuspaikat kaava-alueella ovat merkinnällä AT.

Alueet on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen.

Uusilla rakennuspaikoilla rakennus on liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on vesiosuuskunnan vahvistetulla toiminta-alueella, tai kohtuullisesti järjestettävissä. Rakennuspaikan koko on vähintään 2000 m².

Rakennusoikeus rakennuspaikalla määräytyy rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Punkan koulun ympäristö on osoitettu kaavassa merkinnällä **AT/s** eli kyläalue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen soveltuu sekä rakennustavaltaan että sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.

Kaavan kaakkoisosassa, moottoritien kupeessa sijaitsevan asuinkiinteistön merkintä on **ATT/res**. Tämä yhdistettyjen toimintojen alueella alue on varattu useampaa toimintaa vasten. Ensisijainen käyttötarkoitus eli asutus on osoitettu ensin ja toissijainen kaavamerkintä eli teollisuus- ja varastoalue astuu voimaan, mikäli ensisijainen käyttötarve ko. alueella esimerkiksi päättyy.

Kyläalue (AT-1)

Kylämäisen asutuksen alueet, joilla on sallittu elinkeinotoiminta, on osoitettu merkinnällä kyläalue (AT-1). Ruskealla täysvärillä on merkitty olemassa olevan asutuksen alueet. Uudet kylämäisen asutuksen alueet (laajeneminen ja tiivistäminen) on osoitettu ruskealla värireunuksella ja merkinnällä AT-1. Myös yksittäiset rakennuspaikat kaava-alueella ovat merkinnällä AT-1.

Alue on tarkoitettu pääasiassa vakituiseen asutukseen sekä palvelu- ja elinkeinotoimintaa varten. Alueelle voidaan sijoittaa myös ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta pienyritystoimintaa.

Uusilla rakennuspaikoilla rakennus on liitettävä yleiseen vesi- ja viemäriverkkoon, mikäli se on vesiosuuskunnan vahvistetulla toiminta-alueella, tai kohtuullisesti järjestettävissä. Rakennuspaikan koko on vähintään 2000 m².

Rakennusoikeus rakennuspaikalla määräytyy rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Maatilojen talouskeskusten alueet (AM)

Tuotantokäytössä olevat kuusi maatilatalouskeskuksen aluetta on osoitettu osayleiskaavassa AM -aluevarauksella. Alue on tarkoitettu vakituiseen asutukseen sekä maa- ja metsätaloutta palvelevaan rakentamiseen. Kullekin maatilatalouskeskuksen yksikölle saa sijoittaa kaksi asuinrakennusta sekä maa- ja metsätaloutta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Maatilatilat ovat suuntautuneet pääosin peltoviljelyyn ja kasvintuotantoon. Näiden ohella alueella on paljon hevostaloutta.

Kaavan kaakkoisosassa sijaitsevalla maatilalla on yhdistetty merkintä **AM/ T/res**. Yhdistettyjen toimintojen alueella alue on varattu useampaa toimintaa vasten. Ensisijainen käyttötarkoitus on osoitettu ensin eli maatilatalouskeskuksen alue ja toissijainen kaavamerkintä pitkän aikavälin teollisuus- ja varastoalue astuu voimaan, mikäli ensisijainen käyttötarve ko. alueella esimerkiksi päättyy.

6.3.2 Teollisuus- ja työpaikka-alueet

Teollisuus- ja varastoalueet (T)

Teollisuus- ja varastoalueet -merkinnällä on osoitettu pääosin rakentumattomat, teollisuus- ja varastotoimintaan varattavat alueet. Alueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä toimisto ja myymälätiloja. Alueelle voidaan sijoittaa myös toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, suojaviheralueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla.

Teollisuus- ja varastoalueina (T) on osoitettu nyt vireillä oleva Etelä-Janakkalan asemakaava-alue. Tämä uusi teollisuus- ja varastoalueeksi osoitettava alue moottoritien ja maantien 130 välisellä alueella on osoitettu harmaalla värireunuksella ja merkinnällä T.

Teollisuus- ja varastoalueet (T/res)

Pitkän aikavälin Teollisuus- ja varastoalueet -merkinnällä on osoitettu pääosin rakentumattomat, teollisuus- ja varastotoimintaan varattavat alueet. Alueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä toimisto ja myymälätiloja. Alueelle voidaan sijoittaa myös toiminnoille tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, suojaviheralueet sekä yhdyskuntateknisen huollon alueet. Alueen yksityiskohtaisempi käyttö tulee järjestää asemakaavalla.

Teollisuus- ja varastoalueina (T/res) on osoitettu pitkän aikavälin asemakaava-alue. Tämä uusi, pitkän aikavälin teollisuus- ja varastoalueeksi osoitettava alue sijaitsee kaavan kaakkoisosassa moottoritien itäpuolella. Alue on osoitettu harmaalla värireunuksella ja merkinnällä T/res.

6.3.3 Rakentamisalueiden yleismääräykset

Vesihuoltoverkoston ulkopuolisten rakennuspaikkojen jätevesien käsittely tulee järjestää kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön sekä kunnan määräysten mukaisesti.

Uusien rakennuspaikkojen tieyhteydet tulee suunnitella siten, että kulku yleiselle tielle järjestetään ensisijaisesti olevien liittymien kautta.

Muilta osin noudatetaan Janakkalan kunnan voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

6.4 Liikennealueet ja -yhteydet sekä sen erityismerkinnät

Liikenneyhteyksien osalta kaavan maankäyttöratkaisut tukeutuvat lähtökohtaisesti alueen kattavaan ajoneuvoliikenteen verkostoon. Suunnittelualue sijaitsee Riihimäen kaupungin välittömässä läheisyydessä. Aluetta halkoo etelä-pohjoissuunnassa sekä moottoritie että maantie 130, kantatie 54 sijoittuu kaava-alueen eteläpuolelle, sen läheisyyteen.

Moottoritie on osoitettu kaavassa **kahden mustan viivan** merkinnällä **moottoritie**. Maantie 130 eli vanha kolmostie on osoitettu **seututienä mustalla yhtenäisellä viivalla**. Lisäksi **ohuemmalla yhtenäisellä mustalla viivalla on yhdystienä** osoitettu Punkantie (13629). **Kokoojakatuina** on osoitettu haja-asutusalueen kokoojatiesto.

Uudet **ohjeelliset tielinjaukset** on osoitettu **punaruskealla viivalla**. Nämä tiet ovat asemakaavoitettavien alueiden osalta osa kokoojakatuverkostoa, jolloin näiden teiden linjaus tullaan ratkaisemaan lopullisesti asemakaavoituksen yhteydessä. Lisäksi punaruskealla viivalla on osoitettu Punkantien ja maantien 130 välinen uusi yhdystie (kokoojakatu) liittyen ns. Humuspehtoorin tieyhteyteen. Humuspehtoorin yksityistietoimituksessa määritetty tieyhteys on osoitettu Punkantieltä itälänsisuunnassa kohti Lopen rajaa. Lisäksi uutena yhdystienä on osoitettu ns. Riihiviidantien jatke, eli uusi linjaus kt 54:ltä Riihiviidantielle, liittyen osin myös Riihimäen kaupungin maankäytöllisiin suunnitelmiin.

Liittymien paikat seutu- ja yhdysteiltä tuleville asemakaava-alueille ja muille maankäytön alueille perustuvat Maantien 130 ja sen liittymien liikenneselvitykseen (WSP Finland Oy 2020) ja Riihiviidantien jatke Kantatie 54 kehittämisselvityksen päivitykseen (A-insinöörit 2020). Osin Riihimäen puolelle (Riihimäenportti IV) sijoittuvan mt 130 asemakaavaliittymän osalta on tehty suunnittelusopimus ELY-keskuksen kanssa.

Maakuntakaavassa 2040 on tiedostettu kevyen liikenteen yhteystarve maantien 130 varteen. Tämä uusi **kevyenliikenteen yhteystarve** on **osoitettu punaruskealla palloviivoilla** maantien 130 varteen.

Valtatien 3 osalta on tehty maanteiden meluselvitys vuonna 2012. Tiedostettu on kuitenkin se seikka, että alueen tiestöstä myös ainakin mt 130 ja kt 54 tuottavat melua. Niinpä vt 3 ja mt 130 reunoille on osoitettu **meluntorjuntatarve**-merkintä (**aaltoileva musta viiva**). Merkintä on sijoitettu 300 metrin etäisyydelle kolmostiestä ja 150 metrin etäisyydelle mt 130:stä. Meluntorjuntatarve-merkintä kuvaa ainoastaan sen, että tarve on olemassa, ei sitä, kuinka etäälle teistä tarve ulottuu. Siten mahdollinen meluntorjuntatarve tulee huomioida myös kauempana teistä kuin mitä merkintä esittää, esimerkiksi alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakennuslupavaiheessa haja-asutusalueella.

6.5 Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)

Maa- ja metsätalousvaltainen alue on tarkoitettu alueiden osalta myös haja-asutusluontoiseen rakentamiseen. Alueen rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä, ellei kaavassa ole toisin osoitettu. Alueen mahdollinen meluntorjuntatarve on otettava huomioon rakentamisvaiheessa.

Kaava-alueet asemakaavoitettavia alueita ja rakentamisalueita lukuun ottamatta ovat aluevaraukseltaan maa- ja metsätalousvaltaisista alueita.

6.6 Luontoarvot ja ekologinen yhteys

Kaavan luontomerkinnät perustuvat alueen uusimpaan luontoselvitykseen, Janakkalan Punkan osayleiskaava-alueen ja asemakaava-alueen luontoselvitykset 2019 (Luontoselvitys Metsänen 2019). Alueen tunnistetut arvokkaat luontotyyppi- ja lakikohteet on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinnöin, eikä alueille ole osoitettu rakentamista. Asemakaava-alueiden osalta maankäyttö tarkentuu asemakaavavaiheessa.

Luo-1 –merkinnällä (musta pistekatkoviiva) on osoitettu **mahdollisia metsälain 10 §:n mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä sekä luontotyyppiä tai vesilain mukaisia luontokohteita.**

Metsälain 10§:n mukaisia mahdollisia kohteita on osoitettu tulevalle Etelä-Janakkalan asemakaava-alueelle kaksi kappaletta. Eteläisempi on pienialainen lehtokorpi (kohde 1), jossa kasvaa muun muassa kotkansiipeä. Lehtokorvet ovat uhanalaisia, vaarantuneita (VU) luontotyyppiä. Etelä-Suomessa ne luokitellaan erittäin uhanalaisiksi (EN). Pohjoisempi kohde on kallio (kohde 2), johon yhdistyy myös louhikkoa. Multa kaavan alueelta on osoitettu vastaavia kohteita viisi kappaletta. Kohde 3 on lounaisosassa sijaitseva pieni rämesuo, joka on tyypiltään lähinnä tupasvillarämettä. Tupasvillarämeet ovat silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppiä, Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU). Kohde 4 on Risumäen lakialueella sijaitseva kalliokohde, jossa kasvaa harvakseltaan vanhoja puita. Kohde 5 on pienialainen lehtokorpi, jossa kasvaa saniaisia. Kohteessa on myös lahopuuta, mutta se on hieman heikentynyt ajourien ja ojan vuoksi. Kohde 6 on Honkalanmäessä sijaitseva lyhyt noro, jonka yläpuolinen osa on suoristettu ojaksi. Kohde 7 on Honkalanmäessä sijaitseva pieni avokallio, jossa jyrkätköt reunat. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Kohteet on esitetty myös selostuksen kuvassa 21.

Luo-2 –merkinnällä (musta pistekatkoviiva) on osoitettu **luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet.**

Muina arvokkaina kohteina on osoitettu pieni Honkalanmäessä oleva louhikko, kallio ja iso siirtolohkare (kohteet 15 ja 16), Vanhan Helsingintien varressa ollut paahdeseinämä, jossa kasvoi silmälläpidettävää (NT) kissankäpälää (kohde 17) ja alueen itäosan vanhat savenottoaltaat (kohde 19), joilla lepakoiden lisäksi voi olla merkitystä mm. vesilintujen pesimäpaikkoina. (Luontoselvitys Metsänen 2019). Muut arvokkaat kohteet on esitetty kaavaselostuksen kuvassa 22.

Viheryhteystarve-merkinnällä on osoitettu maakunnallisen ekologisen yhteyden kannalta tärkeitä ekologisia reittejä. Merkintänä on käytetty **vihreää katkoviiva-merkintää eri paksuisina (nuolet päissä)**. Rikkonaisen maisemakuvan, peltojen ja asutuksen vuoksi yhteyksiä on osoitettu useampia, ja ne yhdessä muodostavat ekologisen verkoston. Näistä yksi on Punkanjoki, joka on saukon huomioimiseksi osoitettu kokonaisuudessaan paikallisesti arvokkaaksi ekologiseksi yhteydeksi (kapeampi vihreä viiva). Myös kaava-alueella sijaitseva ainoa moottoritien alikulkutunneli on huomioitu osana ekologista verkostoa (leveämpää vihreää viivaa). Muut ekologiset yhteystarpeet ovat osa maakunnallista ekologista yhteystarveverkkoa (leveämpää vihreää viivaa). Viheryhteystarpeet on osoitettu luontoselvityksen esitystä mukaellen, siten kun muu maankäyttö sen mahdollistaan. Verkostossa on otettu huomioon myös Riihimäen yleiskaavan 2035 ekologisen verkoston viheryhteystarve kaavan lounaisosassa.

6.7 Rakennetun ympäristön erityispiirteet ja arkeologinen kulttuuriperintö

Paikallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Suojeltu rakennus on merkitty kaavakartalle **turkoosilla neliömerkinnällä** sekä kirjaimilla **sr-1**.

Rakennusta ei saa purkaa. Korjaus- ja muutostöissä rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo tulee säilyttää. Merkinnällä on osoitettu paikallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde, Punkan koulu.

Alueiden suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa tulee turvata ja edistää maisemakuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä. Uusi rakentaminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen.

Alue, jolla ympäristö säilytetään (/s)

Punkan koulun ympäristö on osoitettu kaavassa merkinnällä **/s** eli alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueenkulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että rakentaminen soveltuu sekä rakennustaltaan että sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Eri-tyistä huomiota on kiinnitettävä rakennuksen historiallista käyttöä heijastelevaan ulkoasuun sekä uudisrakentamisen soveltuvuuteen mittasuhteen, materiaalien ja massoittelemuksen puolesta. Tämä /s –merkintä tukee osaltaan paikallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Muinaismuistokohteet

Turkoosilla neliöllä ja sm -merkinnällä on osoitettu pistemäiseen tietoon perustuvat muinaisjäännöskohteet (Alue, jolla on säilytettäviä muinaisjäännöksiä). Alueella sijaitsee Muinaismuistolain (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen vahingoittaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto. Muinaisjäännösalueen laajuus tulee selvittää museoviranomaiselta.

Muinaismuistokohteina on osoitettu kiinteä muinaisjäännös, historiallisen ajan suosilta Torolampi (1000024847) ja kiinteä muinaisjäännös, ajoittamaton kivilatomus Risumäki (1000034818).

6.8 Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntateknisen huollon kohde (ET).

Suunnittelualueen teknisen huollon toiminto on osoitettu yleiskaavassa yhdyskuntateknisen huollon kohteina **(et ja pinkki ympyrä)**. Tällaisena ET-kohteena on osoitettu Gasumin Pitkäsenkulman maston harusjohtoalue.

Energiahuollon kohteet (EN)

Energiahuollon kohteet on osoitettu **pinkillä ympyrällä ja en-merkinnällä**. Merkinnällä on osoitettu puistomuuntamoita Punkantien varrella kolme, maantien 130 varrella kolme sekä lisäksi yksittäisiä Koppisentiellä, Lehtolan varrella sekä Hallonvintien läheisyydessä.

Suunnittelualueen eteläosassa idästä luoteeseen on osoitettu **voimajohtolinja (z)**. Merkinnällä on osoitettu nykyinen voimajohto (400kV + 110 kV), jolla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus. **Z-viivamerkintä** on väriltään **musta**. Johtoalue muodostuu 36 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat sijoittuvat johtoalueen ulkoreunoihin, 28 metrin päähän voimajohtolinjan keskilinjasta, joissa myös puuston kasvua on rajoitettu. Luonnastettu voimajohtoalue rajoittaa mm. talusrakennuksen sijoittamista.

Uusi ohjeellinen voimajohtolinja –merkinnällä on osoitettu Maakuntakaavan 2040 mukainen ohjeellinen uusi voimajohtolinja (110 kV). Linjaus kulkee pohjoisesta etelään moottoritien ja mt 130 läheisyydessä. **Z-viivamerkintä** on osoitettu ohjeellisena, ja on väriltään **punaruskea**. Johtotarpeen tarkempi sijainti tarkentuu osin asemakaava- tai muussa suunnitteluvaiheessa.

Korkeapaineinen kaasulinja (k) -merkinnällä on osoitettu suunnittelualueen läpi suunnitellun pohjois-eteläsuunnassa kulkeva korkeapaineinen kaasun siirtoputki. Merkintänä on käytetty **mustaa harvahkoa K-katkoviivamerkintää**. Korkeapaineinen siirtoputki on osa Suomen laajuista maakaasun siirtoverkostoa. Rakentamishankkeesta on pyydettävä kaasuputken omistajan lausunto, mikäli rakennushanke sijaitsee lähempänä kuin 50 metriä kaasuputkesta.

6.9 Ympäristöä muuttavista toiminnoista

Uudet teollisuusalueet tulevat muuttamaan maisemaa voimakkaasta muuttuessaan maa- ja metsätalousvaltaisista alueista asemakaavoitetuiksi elinkeinoelämän alueiksi. Uramonmäen alueella on tosin jo nyt olemassa elinkeinotoimintaa, joten siltä osin muutos ei ole kaikilta osin niin merkittävä. Uudet elinkeinoelämän rakentamisalueet tulevat rakentumaan kuitenkin lopullisesti vasta asemakaavan perusteella. Näistä nopeimmin tulee toteutumaan juuri Uramonmäen alue, jolla on vireillä asemakaavahanke. Asemakaavallisessa suunnittelussa on hyvä kiinnittää riittävää huomiota siihen, ekologiselle verkostolle jää tilaa muut toiminnot huomioon ottaen. Myös voimajohtolinjavaraus vaikuttaa asemakaava-alueen suunnitteluun. Honkalanmäen alueen asemakaavoitus on pidemmän aikajänteen asemakaavahanke, jonka toteutuminen riippuu monesta asiasta, kuten Riihiviidantien jatkeen rakentumisesta sekä teollisuusalueelle kohdistuvasta kysynnästä. Uusien teollisuusalueiden muodostuminen on kuitenkin mitä todennäköisimmin yksi merkittävimmistä muutoksista, mitä kaava-alueella tulee tapahtumaan. Koska muutokset ovat paikoitellen melko mittavia, niin lähiympäristön asukkaat saattavat kokea nämä muutokset voimakkaasti, ja kokea muutoksen jopa jokapäiväistä elämää häiritseväksi.

Uudet tielinjaukset muuttavat liikenteen kulkusuuntia ja valtavirtoja. Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen pohjoisosassa muutos koskee yksittäisiä taloja, kun Pitkängentielle tullaan jatkossa kulkemaan pohjoisen asemakaava-alueen läpi ja suora yhteys maantielle 130 katkaistaan liittymiä keskitettäessä.

Eteläinen liittymä maantien 130 ja vt 3 väliselle asemakaava-alueelle tulee mahdollistamaan asemakaavallisen tieyhteyden myös nyt jo toiminnassa oleville elinkeinoelämän alueille. Alueella on tiedostettu olevan liikenteellisiä haasteita, sillä Janakkalan puolelle ei voida toteuttaa omaa liittymää mt 130:lle Riihimäenportin ja Uramonmäen väliseltä alueelta. Tämän kolmannen liittymän estää Riihimäenportin liittymät ja mt 130 pituuskaltevuudet. Tämän perusteella liittymä on sijoitettava samaan liittymään Riihimäenportti IV kanssa, tällöin kulku Etelä-Janakkalan asemakaava-alueelle tulee muutama kymmenen metriä Riihimäen puolelta. Liittymästä on olemassa jo suunnittelusopimus ELY-keskuksen kanssa.

Ns. Riihiviidantien jatke (13821) tulee muuttamaan Riihimäeltä Ryttylään suuntautuvan liikenteen reittejä. Uuden tielinjauksen toteutuminen on suunniteltu kt 54 kehittämisselvityksen yhteydessä. Tieyhteyden toteutuminen on pitkälti kiinni Riihimäen kaupungin maankäytöllisistä tavoitteista ja niiden aikataulusta. Kt 54 kehittämisselvityksen perusteella tieyhteyden on kuitenkin tarkoitus liittyä Riihimäen puolella Kirjaukseen rakennettavaan eritasoliittymään.

Ns. Humuspehtoori Oy:n tieyhteys on osoitettu yksityistietoimituksessa (000-2017-K49692) osoitettuun paikkaan Punkantieltä kohti Humuspehtoori Oy:n toiminta-alueetta Piilonsuolla. Tieyhteyteen liittyy Punkantien ja maantien 130 välille suunniteltu tieyhteys, joka on osoitettu kaavaan liikenneselvitykseen perustuen. Liikenneselvityksessä on huomioitu mm. liittymien näkemät, jolloin liittymät on mahdollista myös toteuttaa turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

7. OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaisesti kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset vaikutukset sekä kaavan vaikutukset luonnonympäristöön, sekä lisäksi muut mahdolliset vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutusten arvioinnilla arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Kaavoitustyön yhteydessä tarkastellaan erityisesti kaavan vaikutuksia luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Lisäksi tarkastellaan kaavan liikenteellisiä, yhdyskuntataloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Yleiskaavalla tulee olemaan toteutuessaan huomattavasti aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien teollisuus- ja työpaikka-alueiden rakentuminen vaikuttaa mm. yhdyskuntarakenteen kehittymiseen ja taajama- ja yritysalueiden lisääntymiseen ja sitä kautta myös kuntatalouteen. Koska alue sijaitsee välittömästi Riihimäen kuntarajalla, vaikuttaa alueen kehittyminen ja rakentuminen myös Riihimäen kaupungin puolelle. Tältä osin vaikutukset ovat myös seudullisia ja esimerkiksi elinkeinoalueiden osalta alueiden kehittyminen voi vaikuttaa koko seutukuntaan positiivisesti. Myös liikenteellisten seikkojen kautta yleiskaavan vaikutus voi ulottua mahdollisesti laajallekin alueelle, jopa useamman kunnan alueelle.

7.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Punkan osayleiskaavan vaikutus alue- ja yhdyskuntarakenteeseen voidaan nähdä kaksijakoisena. Toisaalta kaava toteaa olemassa olevan tilanteen, kuten on kyse esimerkiksi kaava-alueiden läntisimpien ja koillisimpien osien kohdalla. Tällöin kaava lähinnä toteaa ja turvaa olemassa olevan tilanteen, ja vaikutukset alue ja

yhdyskuntarakenteeseen ovat vähäiset, liittyen lähinnä yksittäisten rakennuspaikkojen rakentumiseen. Kaava-alueen keski- ja kaakkoisosissa tilanne on toinen, sillä kaava mahdollistaa muuttuvan maankäytön alueella. Tällöin kaava mahdollistaa voimakkaan yhdyskuntarakenteen muutoksen. Nämä muuttuvan maankäytön alueet sijoittuvat jo Riihimäen puolella asemakaavoitettujen teollisuusalueiden ja palvelualueiden läheisyyteen, jolloin ne laajentavat olemassa olevaa infrastruktuuria. Toki silloin, kun muuttuva maankäyttö, kuten teollisuus levittäytyy alueelle, jolla on ennestään esimerkiksi haja-asutusluontoista rakentamista tai kylämaisia alueita, niin erilaisten maankäyttömuotojen vastakkainasettelua ei voida välttää.

Erilaiset maankäyttöratkaisut on pyritty sijoittamaan siten, että erilaiset toiminnot sijoittuvat omille, yhtenäisille alueille. Elinkeinoelämää palvelevat alueet sijoittuvat Riihimäen puolen elinkeinoelämää palvelevien alueiden välittömään läheisyyteen, ja toisaalta liikenteellisesti edulliselle alueelle vt 3 eritasoliittymän, kt 54 ja mt 130 läheisyyteen. Yhdyskuntarakenteen toimivuus on pyritty varmistamaan myös siten, että alueen kulkuyhteydet on varmistettu riittävin selvityksin, turvallisuuskohdat huomioon ottaen.

Uusi tiestö ja reitit vaikuttavat merkittävästi alueeseen liikenteellisesti. Liikenteelliset järjestelyt ovat suuri osa sekä asemakaavoitettavien alueiden että muiden liikenteellisten alueiden vaikutuksia. Maantien 130 osalta uudet liittymät ja liikenteelliset järjestelyt mahdollistavat alueen täysimääräisen käytön. Ilman uusia liittymiä ei uutta asemakaava-aluetta pystytä hyödyntämään lainkaan.

Etelä-Janakkalan asemakaava-alueen eteläisen osan liittymä vaikuttaa myös Riihimäen puolelle, osin myös alueen asemakaavaan, sillä yhteinen liittymä on osoitettava juuri ja juuri Riihimäen puolelle. Tämä on välttämätöntä, sillä Uramonmäen eteläpuolisen alueelle ei voida toteuttaa omaa liittymää mt 130:lle Riihimäenportin ja Uramonmäen väliseltä alueelta, koska Riihimäenportin liittymät ja mt 130-pituuskaltevuudet estävät kolmannen liittymän tälle välille. Suurien korkeuserojen vuoksi liikenteen ohjaaminen pohjoisemmasta asemakaavaliittymästä ei ole mahdollista. Eli uuden liittymän rakentamisen osalta tarvitaan yhteistyötä Riihimäen kaupungin ja Janakkalan kunnan kanssa.

Asemakaava-alueen pohjoisemman osan osalta uusi liittymä tulee vaikuttamaan nykyisen Pitkätien asuinrakennuspaikkojen kulkuyhteyksiin, sillä uusi tielinjaus tehdään siten, ettei suoraa yhteyttä Pitkätieltä maantielle 130 enää ole, vaan kulkeminen tapahtuu asemakaavaliittymän kautta. Tämä vaikuttaa toki asukkaiden liikenteellisiin yhteyksiin. Myös Lehtola-tien linjaus muuttuu lähellä maantietä 130, sillä uusi liikenne tullaan ohjaamaan jatkossa asemakaava-alueen pohjoisen liittymän kautta. Kyseessä on siten sama liittymä, johon Pitkätien liikenne ohjataan.

Myös Punkantieltä tuleva uusi tieyhteys maantielle 130 mahdollistaa liikenteellisen kasvun ohjautumisen ylemmälle tieverkolle, jolloin vältetään myös Punkantien kuormittuminen. Punkantien on todettu olevan haasteellinen juuri liikenneturvallisuuden suhteen, etenkin liikenteen lisääntymisen ja isojen ajoneuvojen osalta. Uusi tieyhteys Punkantieltä maantielle 130 mahdollistaa sen, että isojen ajoneuvojen kuormitus tielle ja ympäristölle on mahdollisimman vähäinen. Toki tieyhteys vaikuttaa sen alueen ympäristöön, jonne tiestön rakentaminen kohdistuu. Muuttuva tieyhteys muuttaa myös maisemaa ja vaikuttaa väistämättä lähimpien asuinrakennuspaikkojen ympäristöön ja niiden viihtyisyyteen. Kyseessä on kuitenkin liikenneturvallisuutta parantava hanke, jonka suunnittelun yhteydessä kaikki mahdolliset, varteenotettavat vaihtoehdot on tutkittu. Kaavassa on osoitettu tieyhteyksistä se selvityksen mukaan paras mahdollinen.

Kantatie 54 kehittämisselvityksen yhteydessä on osoitettu uusi Riihiviidantien jatkeen tieyhteys kaava-alueen kaakkoisimman osan läpi. Tältä osin alueen "henki" tulee muuttumaan metsäisestä alueesta seututieksi, ja asemakaavoituksen myötä myös teollisuusalueeksi. Alueen kehittyminen teollisuusalueeksi muokkaa väistämättä alueen yleisilmettä, ja vaikuttaa läheisiin asuinrakennuspaikkoihin. Seututien linjauksen muuttuminen vaikuttaa väistämättä niiden rakennuspaikkojen ympäristöön, jonka läheisyyteen uusi tieyhteys tullaan rakentamaan. Riihiviidantien liittymän katkaisu ja yhteys Kirjauksen eritasoliittymään on kuitenkin liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantamiseen tähtäävä toimenpide. Se vastaa osaltaan myös tavoitteeseen paikallisen liikenteen liikkumisesta rinnakkaisverkolla kantatien sijaan. Riihiviidantien linjauksesta on selvitystyön yhteydessä tarkasteltu vaihtoehtoja, joissa on otettu huomioon mm. pohjaolosuhteet, maastonmuodot ja voimalinjan sijainti. Nyt kaavassa esitetty linja perustuu kt 54 kehittämisselvityksen päivitykseen (2020).

Yhdyskuntateknisen huollon alueet on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinnöin. Kaava-alueella on suhteellisen paljon erilaisia toimintoja, niin olemassa olevia kuin uusia suunnittelutarpeitakin. Esimerkiksi maakaasuputkistojen ja voimajohtojen (400 kV + 110 kV) alueet sekä yhdyskuntateknisen huollon kohteet on merkitty kaavakartalle asianmukaisin merkinnöin. Uusina linjauksina alueella on uusi voimajohtolinja (110 kV), jonka mahdollinen rakentuminen tulee vaikuttamaan myös maisemakuvaan. Linjaus kulkee asemakaavoitettavan alueen läpi, joten tämä on otettava huomioon asemakaavaa laadittaessa.

Suurien liikenneväylien yhteyteen on osoitettu meluntorjuntatarve merkintä. Merkintä ei sinällään vaikuta alueen liikenteellisiin seikkoihin, mutta melun ja meluntorjuntatarpeen vaikutus on hyvä tiedostaa alueelle rakennettaessa. Esimerkiksi haja-asutusalueiden rakennuspaikkojen osalta meluntorjuntatarve perustuu valtioneuvoston melutason ohjearvoja koskevan päätöksen (N:o 993, 29.10.1992) vaatimukseen. Melu voi maastonmuodoista ja estevaikutuksen puutteen johdosta ulottua myös yllättävän kauas varsinaisesta melunlähteestä.

7.2 Vaikutukset liikenteeseen

Muuttuva maankäyttö eli uudet teollisuus- ja työpaikka-alueet tuovat mukanaan myös liikennettä. Koska alueen joukkoliikenneverkosto on tällä hetkellä heikko, niin alueen liikenne on käytännössä yksityisautoilua tms. Alueen liikenne koostuu sekä työpaikka-, että koululaisliikenteestä sekä muista matkoista, kuten esimerkiksi mt 130 läpikulkuliikenteestä. Lähialueilta matkat kuljetaan myös pyörällä ja kävellen. Osayleiskaavan tarkoituksena on parantaa mahdollisuuksia kevyen liikenteen reitin rakentamiseen ja sitä kautta kevyen liikenteen laajempaan hyödyntämiseen. Maantien 130 varteen onkin osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve merkintä Riihimäen rajalta kohti Tervakoskea. Uuden kevyen liikenteen väylän myötä myös liikenneturvallisuus paranisi huomattavasti alueella.

Uusien asemakaava-alueiden myötä myös joukkoliikenteen pysäkkitarve tulee kasvamaan lähitulevaisuudessa. Uudet asemakaava-alueet saattavat luoda myös painetta joukkoliikenteen uusien reittien muodostamiseen tai muuttamiseen.

Liikenneverkkoa käsitteleviä vaikutuksia on selostettu kohdassa 8.1.

7.3 Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

Taloudelliset vaikutukset voidaan jakaa toisaalta yksityisen maanomistajan kokeisiin ja toisaalta yhteisöä koskeviin talousvaikutuksiin. Yksi merkittävä seikka voi olla kylämäisten asuinalueiden tukeminen, kuten myös olemassa olevien maatilojen ja muiden yritystoimintaa harjoittavien tahojen toiminnan turvaaminen kaavoituksen keinoin. Osalle alueista on myös osoitettu muuttuvaa maankäyttöä, kun osalle suunnittelualueen tiloista suunnitellaan teollisuusalueita. Maanomistajille näiden asemakaavoitettaviksi tulevien alueiden liittyminen osaksi taajama- ja yhdyskuntarakennetta tarkoittaa pääsääntöisesti maankäyttösopimuksia, sillä teollisuusalueiden asemakaavoitus on tarkoitus toteuttaa maankäyttösopimuksin siten, että aluetta voidaan käyttää yritystoimintaan täysimääräisesti. Niillä asemakaavoitettavan alueen maanomistajilla, joille asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on velvollisuus osallistua kaavan toteuttamisesta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin. Asemakaavoituksen jälkeen omistajilla on mahdollisuus joko toimia alueella itse yritystoimintaa harjoittaen tai myydä alueet, jolloin maanomistajat saavat omistamistaan maistaan myyntituloja.

Yleiskaavalla on pyritty edistämään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinoelämälle sijoittumismahdollisuuksia hyvien kulkuyhteyksien varrelta. Tällöin olemassa oleva tiestö tukee alueen vetovoimaisuutta ja toisaalta tiestön läheisyydessä olevat elinkeinoalueet saavat näkyvyyttä, mikä parantaa osaltaan niiden "mainosarvoa".

Janakkalan kunnan kannalta yleiskaavan taloudelliset vaikutukset vaihtelevat eri aikajaksolla, eivätkä ole välttämättä helposti arvioitavissa. Uusien maa-alueiden asemakaavoittaminen tuo mukanaan kustannuksia. Lisäksi tuleville asemakaavoitettuille alueille on tehtävä kunnallistekniikka. Uudet asemakaavoitettavat alueet on kuitenkin suunniteltu sijainniltaan siten, että ne sijoittuvat jo rakentuneen infrastruktuurin läheisyyteen ja alueet on liitettävissä pääosin olemassa oleviin verkostoihin. Uusien elinkeinoelämän alueiden ottaminen tehokkaampaan käyttöön vaatii siis ensin sijoituksen toimivaan yhdyskuntarakenteeseen ennen kuin alueesta saa hyötyä. Esimerkiksi tiestön rakentaminen on nähtävä kuitenkin ns. sijoituksena tulevaan, ja tämä sijoitus antaa mahdollisuudet elinkeinoelämän toimintaedellytyksille.

Yleiskaava mahdollistaa teollisuusalueiden sijoittumisen ja laajenemisen ja kunnan talouden kannalta yksi merkittävimmistä seikoista onkin teollisuusalueiden toteutumisen myötä kasvavat verotulot. Uudet työpaikat taas lisäävät esimerkiksi palveluiden kannattavuutta sekä mahdollisesti luovat uusia palveluita alueelle. Elinkeinoelämän uusien alueiden vaikutuksia arvioidaan olevan myös Riihimäen kaupungin puolelle, jonne mitä todennäköisimmin suuntautuu alueella työssäkäyvistä ihmisistä suuri osa Tervakosken taajaman lisäksi. Yleiskaavalla osoitettujen elinkeinoelämän alueiden toteutumisella voidaan arvioida olevan positiivisia vaikutuksia kuntatalouteen. Tämän vaikutuksen voidaan katsoa olevan seudullinen.

7.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin

Kaava-alueen suunnittelu on perustunut alueelta eri vaiheissa ja yhteyksissä laadittuihin selvityksiin. Näissä selvityksissä on huomioitu osin myös luonnonympäristön erityispiirteet. Arvokkaat luontokohteet, kuten vesilain ja metsälain mukaiset kohteet on huomioitu kaavassa ja osoitettu asianmukaisin kaavamerkinnöin ja tarvittaessa suojelumääräyksin. Yleiskaavan maankäyttöratkaisulla edistetään siten luonnonympäristön kannalta arvokkaimpien ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä.

Kaavan mukaiset uudet rakentamisalueet tulevat toteutuessaan aina muuttamaan myös luonnonympäristöä. Yleiskaavalla on kuitenkin voitu ohjata uusien rakentamisalueiden sijoittumista ja toteuttamista siten, että alueen arvot on tunnistettu. Tällöin häiriövaikutus ei kohdistu suunnittelualueen ympäristön arvokkaimmille osille tai niiden läheisyyteen.

Maakuntakaavassa osoitettu maakunnallinen viheryhteystarve on osoitettu usein viivamerkinnoin. Rikkonaisen maisemakuvan, peltojen ja asutuksen vuoksi yhteyksiä on osoitettu useampia, ja ne yhdessä muodostavat ekologisen verkoston. Näistä yksi on Punkanjoki, joka on saukon huomioimiseksi osoitettu kokonaisuudessaan paikallisesti arvokkaaksi ekologiseksi yhteydeksi. Myös kaava-alueella sijaitseva ainoa moottoritien alikulkutunneli on huomioitu osana ekologista verkostoa. Muut ekologiset yhteystarpeet ovat osa maakunnallista ekologista yhteystarveverkkoa. Viheryhteystarpeet on osoitettu luontoselvityksen esitystä mukaellen, siten kun muu maankäyttö sen mahdollistaan. Verkostossa on otettu huomioon myös Riihimäen yleiskaavan 2035 ekologisen verkoston viheryhteystarve kaavan lounaisosassa

7.5 Vaikutukset maisemaan, taajamakuvaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kaavaratkaisu on kaksijakoinen maisemakuvan suhteen, sillä toisaalta alueen läntisin / koillisin osa tulee säilymään lähes nykyisellään, ainoastaan uusi voimajohtolinja halkoo aluetta. Yksittäiset uudet rakennuspaikat tulevat mitä todennäköisimmin sopetumaan maisemaan melko hyvin. Toisaalta taas hyvien tieyhteyksien varrelle on osoitettu muuttuvaa maankäyttöä, joka muovaa toteutuessaan maisemakuvaa voimakkaasti. Moottoritien ja maantien 130 välinen alue tulee rakentuessaan muuttumaan maa- ja metsätalousvaltaisesta alueesta rakentuneeksi ympäristöksi. Alueiden sijainta vilkkaiden teiden läheisyydessä vaikuttaa siten monien ihmisten elämään liikuttaessa alueella. Toiset ihmiset kokevat nämä muutokset positiivisina, joillekin metsien muuttuminen työpaikka-alueiksi voi olla myös negatiivinen muutos.

Kulttuuriperintö on huomioitu osayleiskaavassa asianmukaisin merkinnöin. Suunnittelualueelle on kohdemerkinnällä osoitettu paikallisesti merkittävä ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennetun ympäristön kohde; Punkan koulu. Lisäksi alueen merkittävää on tuettu lisämääräillä; ”alue, jolla ympäristö säilytetään”. Tällöin voidaan katsoa, että kaava osaltaan turvaa suunnittelualueen arvokkaimmat rakennetun ympäristön arvot.

Tunnetut muinaisjäännökset on osoitettu kaavassa asianmukaisin merkinnöin. Tällaisia merkintöjä ovat kohdemaisella merkinnällä osoitetut muinaisjäännökset (aluemäinen tai pistemäinen). Merkinnät turvaavat osaltaan arkeologista kulttuuriperintöä.

7.6 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Alueen sosiaalinen luonne vaikuttaa paljon alueella viihtymiseen ja siihen, miten ihmiset kokevat elinympäristönsä. Osayleiskaavan suunnittelualue jakautuu maankäytöllisesti kahteen osaan. Toisella osa-alueella alueen maankäyttö tulee säilymään nykyisellään ja se antaa mahdollisuuden alueen käyttämisen esimerkiksi virkistykseen ja ulkoiluun jokamiehenoikeuden turvin. Toisaalta taas esimerkiksi uudet, laajenevat työpaikka- ja teollisuusalueet vähentävät mahdollisuuksia liikkumiseen alueilla, jotka ovat aikaisemmin olleet osa jokamiehenoikeudella tapahtuvaa liikkumista. Tällöin elinympäristö saatetaan kokea stressaavammaksi vapaan liikkumisen mahdollisuuksien ja liikkumisen mahdollistavien alueiden pienentyessä. Toisaalta uudet elinkeinoelämän alueet luovat uusia työpaikkoja, mikä mahdollistaa esimerkiksi positiivisiksi koetut lyhyet työmatkat. Toki osaan työpaikka- ja teollisuusalueita liittyy myös lisääntyvää liikennettä, joka osaltaan saattaa lisätä myös esimerkiksi melua tiestön läheisyydessä.

Osayleiskaavalla on osaltaan pyritty parantamaan turvallisia liikenneyhteyksiä. Kevyen liikenteen yhteystarve -merkintä mahdollistaa kevyen liikenteen väylän rakentamisen Helsingintien varteen osana Riihimäen seudun kevyen liikenteen yhteyksiä, mikä parantaa merkittävästi liikenneturvallisuutta alueella. Tieyhteydet mahdollistavat jo nyt toimivan joukkoliikenteen, ja uusien tieyhteyksien ja lisääntyvän työpaikkamäärän myötä nämä mahdollisuudet tulevat mitä todennäköisimmin paranemaan huomattavasti.

7.7 Muut vaikutukset

Teollisuusalueiden asemakaavoitus on tarkoitus toteuttaa maankäyttösopimuksin siten, että aluetta voidaan käyttää yritystoimintaan täysimääräisesti. Niillä asemakaavoitettavan alueen maanomistajilla, joille asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on velvollisuus osallistua kaavan toteuttamisesta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin siten, kuin laissa erikseen säädetään (Maankäyttö- ja rakennuslaki 91 §). Maankäyttösopimus on yksityisoikeudellinen sopimus, jossa kunta ja maanomistaja sopivat asemakaavan toteuttamisen vastuun ja kustannusten jaosta sekä osapuolten oikeuksista ja velvoitteista. Sopimuksen keskeinen tavoite on kohdentaa kaavan toteuttamiskustannukset oikeudenmukaisesti maanomistajan ja kunnan kesken. Sopimusmenettely on vapaaehtoisuuteen perustuva, mutta sitova. Maankäyttösopimukset tullaan neuvottelemaan suunnittelualueen kaikkien niiden maanomistajien kanssa, joille kaavoitus tuottaa merkittävää hyötyä. Sopimuksella ei voida sopia sitovasti kaavojen sisällöstä tai kaavaprosessista. Maankäyttösopimukset laaditaan asemakaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen. Sopimukset myös hyväksytään / allekirjoitetaan ennenkuin asemakaava on hyväksytty.

Osayleiskaava antaa mahdollisuuksia osoittaa aluevarauksia siten, että vaikutetaan suunnittelualueen ja koko Janakkalan kunnan elinvoimaan. Kaava-alueen sijainti Riihimäen rajalla vaikuttaa eittämättä positiivisesti myös Riihimäen kaupungin elinvoimaan asemakaava-alueiden sijaisessa rinnakkain. Elinvoimaa luodaan mm. teollisuus- ja työpaikka-alueiden riittävyydellä. Työpaikat mahdollistavat myös väkiluvun kasvun, joka luo tarpeita asumiselle. Monipuoliset asumisen mahdollisuudet kunnan taajamien asemakaavoitetuilla alueilla sekä esimerkiksi kaavan kylämaisilla asutusalueilla taas luovat mahdollisuuksia löytää jokaiselle sopiva elinympäristö. Monipuoliseen ja elinvoimaa tuovaan asuinympäristöön kuuluvat myös monipuoliset ulkoilumahdollisuudet sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön arvot. Myös toimiva tiestö, hyvät kulkuyhteydet niin autolla kuin kevyen liikenteen keinoin ovat osa toimivaa elinympäristöä.

Yleiskaava suunnitellaan yksityisten maanomistajien maille kunnan omistamaa pientä aluetta lukuun ottamatta. Tällöin esimerkiksi maa- ja metsätalouden harjoittamiseen saattaa osayleiskaavalla olla vaikutusta, riippuen tilan sijainnista kaava-alueella. Yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisia tavoitteita ja maankäyttöratkaisuja ole mahdollista toteuttaa ilman, että vaikutetaan yksityisten maanomistajien omistamiin alueisiin silloin, kun kaavalle on asetettu kunnallisia tavoitteita, kuten nytkin. Kaavamerkinnät on kuitenkin laadittu siten, että tulevien teollisuusalueiden nykyinen normaali maankäyttö, eli maa- ja metsätalous on alueella sallittu, mikäli alue on maa- ja metsätalouden käytössä. Eli merkinnät eivät rajoita normaalia maa- ja metsätalouden harjoittamista alueella ennenkuin maankäyttö alueella muuttuu. Metsätalouden tukiin kaavamerkinnöillä saattaa kuitenkin olla vaikutusta.

Maanomistajien pienentyvillä viljely ja metsäpinta-aloilla saattaa toki olla vaikutusta elinkeinon jatkumiseen joko täysipäiväisesti tai osa-ainaisesti. Kun aikaisemmin maa- ja metsätalouksikäytössä olleet maa-alueet poistuvat maa- ja metsätalouksielinkeinokäytöstä ja siihen käytetty maa-ala pienenee, niin yksittäisen maanomistajan maa- ja metsätalouden harjoittaminen alueella saattaa alueella jopa loppua tai ainakin vähentyä. Myös tilan elinkeinorakenne saattaa tällöin muuttua. Asemakaavoituksen edetessä voi alueella olla kyseessä silloin yksittäisen maanomistajan osalta olla myös mahdollistava kaava, jolloin maa- ja metsätalouden vastapainoksi voidaan harjoittaa muunkinlaisia elinkeino- ym. toimintoja kuin maa- ja metsätaloutta.

8. OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

Oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan (MRL 42§)

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä.

Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin MRL 42.1 §:ssä tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Rakentamis- ja toimenpiderajoitukset (MRL 43§)

Lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (**ehdollinen rakentamisrajoitus**)

Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

Yleiskaavan toteuttaminen:

Yleiskaavan mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa kaavan saatua lainvoiman. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla kaavan toteutuminen vaatii kunnan laatiman asemakaavan toteutumisen. Kaavan toteutuminen ja tavoitteellisuus vastata elinkeinoelämän aluetarpeisiin tulee edellyttämään valmiutta edistää yksityisten maiden asemakaavoitusta ja toisaalta yksityisten maanomistajien halua edistää alueen rakentumista. Teollisuusalueiden reservi riittää todennäköisesti lähivuosiksi.

Yksityisten maanomistajien asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella sijaitsevat kaavan rakentamisalueet toteutuvat maanomistajien hyödyntäessä kaavan mukaista rakennusoikeuttaan joko rakennusluvin tai suunnittelutarveratkaisujen kautta.

Janakkalassa 5.10.2020

Sanna Anttila
Yleiskaavasuunnittelija
Janakkalan kunta

no	alue/tila	muistutuksen aihe	vastine
1	koko alue	Kaavan paperisena versiona	Kaava ei vielä valmis nähtäväksi
2	koko alue	Lausunto tulee pyytää JaVen sijasta Punkan-nummenpään vesiosuuskunnalta. Historiallinen kapulasilta on alueen lounaisosassa. Suunnittelualueen jätevedet johdetaan Loppi-Riihimäki siirtoviemäriin.	Lisätään Punkan-Nummenpään vesiosuukunta lausuntojen antajaksi. Kapulasilta merkitään kaavakartalle. Asia lisätään kaavaselostukseen.
3	Punkantie/mt130, koko alue	Humuspehtoorin tieyhteys ym. suunnitelmat kaavassa Punkantieltä kohti mt 130:tä. Asutuksen sijoittuminen kaavassa.	kaavaluonnoksessa on osoitettu tieyhteys Humuspehtoorille. Humuspehtoorin varsinainen toiminta-alue ei kuulu kaavaan. Kaavaluonnoksessa voi ottaa kantaa kylämäisiin asutuksen alueisiin.
4	koko alue	Kaavamateriaali on surkeaa, resoluutio huonoa.	Nähtävillä ollut OAS ei ole varsinainen kaava. Kaavaluonnos on resoluutioltaan ja tarkkuustasolta parempi kuin lähtötietoaineistot.
5	165-431-1-869	Maankäytön tehostaminen ei ole tarpeen omalla maalla. Lähdeaineistossa oleva tielinjaus Punkantie-mt 130 ei ole mieleinen, kulkee maiden halki.	Alue maa- ja metsätalousalueeksi (M) Tielinjaus perustuu liikenneselvityksen tietoihin (WSP Oy). Sijoittuminen tilan halki vältetty.
6	165-431-1-870	Maankäytön tehostaminen ei ole tarpeen omalla maalla.	Tielinjaus perustuu liikenneselvityksen tietoihin (WSP Oy).
7	kaava-alueen pohjoisosa, 165-431-1-1550	Kaava-alueen laajentaminen Omien maiden kaavoittaminen asutukselle.	Tässä kohdin kaavaprosessia kaava-alueeseen ei ole tarkoituksenmukaista tehdä aluemuutoksia. osoitetaan AT-alueita.
8	koko kaava, mm. 165-431-1-1868, 165-431-1-389	Kaavasta tiedottaminen Asemakaavoitettavan alueen rajaus.	Kaavan etenemisestä tiedotetaan kirjeitse luonnosvaiheessa. Ehdotusvaiheessa kirjeet vain ulkopaikkakuntalaisille. Asemakaavoitus etenee halukkuuden ja kaavoitusaloitteiden perusteella.
9	koko alue	Kaavamateriaalikysely	Neuvottu kaavamateriaalin saatavuus.